

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ГАБРОВО

ГОДИШЕН ДОКЛАД

НА РЕКТОРА
ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА
ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ -
Габрово за 2023 г.

**ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ
Г А Б Р О В О**

ГОДИШЕН ДОКЛАД

НА РЕКТОРА

ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ -

Габрово

за 2023 година

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	4
2. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ	5
2.1. Организация и управление на учебния процес	5
2.2. Прием на нови студенти	15
2.3. Обучение на докторанти	21
2.4. Електронно и дистанционно обучение	24
2.5. Квалификационна дейност и професионално обучение	25
2.6. Център за иновативни образователни технологии	26
2.7. Университетска библиотека	27
2.8. Изводи и препоръки	29
3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ	31
3.1. Научноизследователска дейност	31
3.2. Публикационна и издателска дейност	35
3.3. Научно-приложна и приложна дейност	40
3.4. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации	42
3.5. Изводи и препоръки	42
4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ	44
4.1. Състояние на академичния състав	44
4.2. Развитие на академичния състав	44
4.3. Изводи и препоръки	45
5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА	45
5.1. Участие в международни образователни и научноизследователски програми	46
5.2. Национални оперативни програми, съфинансирани от Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие	52
5.3. Двустранно сътрудничество	53
5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми	53
5.5. Участие в международни асоциации	53
5.6. Университетски кариерен център	56
5.7. Център по предприемачество	58
5.8. Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб	58
5.9. Изводи и препоръки	59
6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	59
6.1. Акредитация	59
6.2. Система за управление на качеството	63
6.3. Вътрешнонормативни документи	65
6.4. Изводи и препоръки	66
7. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	66
7.1. Административна дейност	67
7.2. Стопанска дейност	68
8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ	71
8.1. Изпълнение на приходната част на бюджета	71
8.2. Изпълнение на разходната част на бюджета	72
8.3. Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз	72
8.4. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства	73
8.5. Отчет за касовото изпълнение на сметките за чужди средства	74
9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	74

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с изискванията на Закона за висшето образование (ЗВО) в Годишния доклад на Ректора за състоянието на Технически университет – Габрово (ТУ-Габрово) за 2023 година са отразени резултатите от изпълнението на основните видове дейности в Университета, финансовите и натуралните показатели на висшето училище, както и резултатите от функционирането на Системата за управление на качеството (СУК). През 2023 година са изпълнявани задачите от приетата от Академичния съвет (АС) Мандатна програма на ръководството на ТУ-Габрово за периода 2019-2023 година, подчинени на заложената в нея стратегическа цел: ***Устойчиво развитие и утвърждаване на Технически университет - Габрово като водещ изследователски университет за подготовка на висококвалифицирани кадри и провеждане на научни изследвания, отговарящи на европейските стандарти, потребностите на индустрията и дигиталното общество, и заемащ значимо място на картата на образователната и научната инфраструктура в България.***

Основните задачи са:

- *Утвърждаване на Технически университет - Габрово като водещ изследователски университет в рамките на Европейска университетска мрежа.*
- *Съвместяване на традиции и иновации в образователния процес и научноизследователската дейност. Достигане на европейски стандарти в областта на обучението на студенти и докторанти.*
- *Осигуряване на високо качество на образованието посредством прилагането на нови и иновативни подходи за обучение и използване на образователни ресурси, информационни и комуникационни технологии.*
- *Разширяване на дела на дигиталните технологии в образователния процес и научноизследователската дейност. Създаване на работещ/и модел/и на „Индустрия 4.0”.*
- *Развитие на специалностите, по които се провежда обучение в Технически университет – Габрово, и издигане на тяхната роля и значимост.*
- *Развитие на системата за кандидатстудентски прием в съответствие с пазарните принципи на конкурентната среда в образователния пазар, при сътрудничество със средните училища и партньорите от бизнеса и с активно участие на студенти, докторанти, преподаватели и служители.*
- *Интегриране на научната и иновационната инфраструктура в Технологичен парк на ТУ-Габрово.*
- *Развитие на основните звена на ТУ-Габрово при прилагане на последователна политика за повишаване на квалификацията, мотивацията, компетентността и научното израстване на академичния състав.*
- *Стимулиране и финансиране на публикационната дейност в реферирани издания и регистрирането на обекти на интелектуална собственост.*
- *Европейска интеграция и международно сътрудничество с широк спектър от партньори в рамките на двустранни и многостранни договорености, проекти и инициативи.*
- *Планиране, организиране и отчитане на всички дейности при спазване на принципите за академичност и етичност.*
- *Стимулиране на творческата активност и участието на студентите в академичния живот на Университета.*
- *Осигуряване на ефективно управление и финансова стабилност на Университета. Подобряване на финансово-счетоводното и административното обслужване.*

- *Разширяване на системата за финансово стимулиране на академичния състав за високи научни резултати и повишаване на материалния статус на работещите в Университета.*
- *Модернизирани и разширяване на материалната база на ТУ-Габрово с цел подобряване на качеството на обучение и на научноизследователската работа на преподавателите, студентите и докторантите. Изграждане на атрактивна социална среда, осигуряваща съвременни условия за обучение и труд.*
- *Институционална и програмна акредитация на професионалните направления и докторските програми.*

Представените в Годишния доклад резултати са постигнати с активното участие на цялата академична общност - преподаватели, служители, студенти и докторанти.

При управлението на ТУ-Габрово са спазвани изискванията на действащото законодателство и решенията на колективните органи за управление.

2. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

2.1. Организация и управление на учебния процес

Учебната дейност е организирана в съответствие с изискванията на ЗВО, *Правилника за дейността на Технически университет – Габрово, Правилника за организация на учебната дейност (ПОУД) и Правилника за натрупване и трансфер на кредити*. Обучението се провежда в трите факултета на ТУ-Габрово – факултет „Електротехника и електроника” (ФЕЕ), факултет „Машиностроене и уредостроене” (ФМУ) и факултет „Стопански” (ФС), в Департамента за езиково и специализирано обучение (ДЕСО) и в Технически колеж – Ловеч (ТК-Ловеч).

През учебната 2022/2023 година в ТУ-Габрово е проведено обучение на студенти в седем акредитирани професионални направления (3.4 Социални дейности, 3.7 Администрация и управление, 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 5.6 Материали и материалознание и 5.13 Общо инженерство) по 4 специалности в образователно-квалификационна степен (ОКС) „професионален бакалавър”, 18 специалности в ОКС „бакалавър” и 24 специалности в ОКС „магистър”, редовна (РО), задочна (ЗО) и дистанционна форма на обучение (ДО). Във всички специалности и форми на обучение са обучавани 2990 студенти, от които 2825 студенти в ТУ-Габрово и 165 – в ТК-Ловеч (*Таблица 2.1, Фиг. 2.1*).

Основните задачи през учебната 2022/2023 година, свързани с осигуряване на качеството на учебния процес, са:

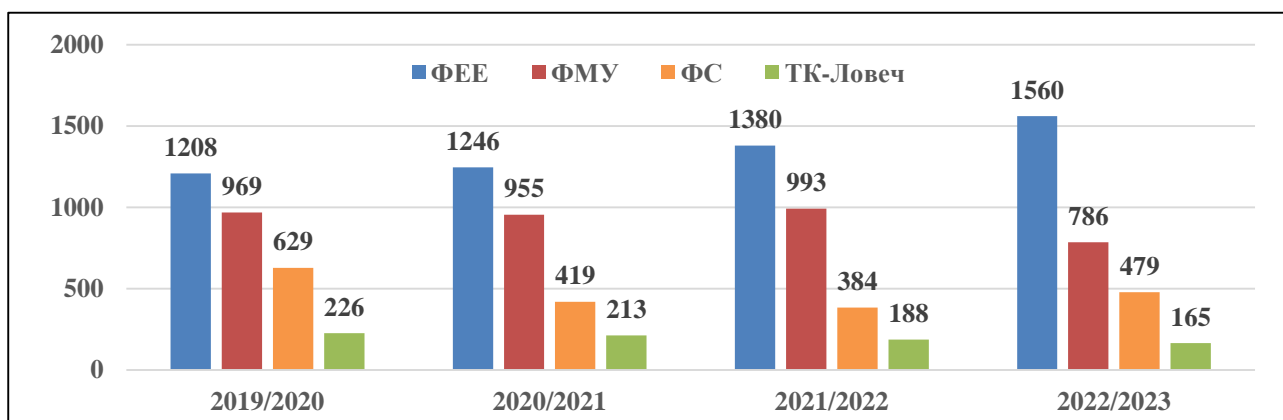
- Планиране и организация на учебния процес за всички специалности и форми на обучение. Актуализация на вътрешнонормативните документи, свързани с неговата организация и провеждане.
- Приемане на нова и актуализиране на съществуващата учебна документация за обучение на студентите в ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър”, като се отчитат мненията на студентите и препоръките на потребителите на кадри.
- Приложение на съвременни технологични решения в образователния процес и създаване на условия както за обучение, така и за оценяване и контрол на резултатите от него в електронна среда.
- Организация, провеждане и развитие на бизнес-ориентираното обучение в съответствие с *Правилника за организация на учебната дейност*.
- Осигуряване на условия за практическо обучение на студентите в реална работна среда. Сключване на договори с външни организации за провеждане на практическо обучение и стаж.

- Непрекъснато следене на изпитното състояние на студентите и създаване на условия за своевременно полагане на изпитите по всички дисциплини.

- Създаване на условия за повишаване на мотивацията на студентите чрез прилагане на интерактивни методи на преподаване, модернизирани на материалната и информационната база и провеждане на практическо обучение в реална работна среда на база на сключени договори с външни организации.

Таблица 2.1. Записани и обучавани студенти, брой

Основно звено Учебна година	ФЕЕ	ФМУ	ФС	ТУ-Габрово	ТК-Ловеч	ОБЩО
2019/2020	1208	969	629	2806	226	3032
2020/2021	1246	955	419	2620	213	2833
2021/2022	1380	993	384	2757	188	2945
2022/2023	1560	786	479	2825	165	2990

Фиг. 2.1. Записани и обучавани студенти по основни звена, брой

Във връзка с изпълнението на тези задачи са реализирани следните дейности:

- ✓ Приет е График на учебния процес за учебната 2022/2023 година за ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър”.

- ✓ Разработени са и са публикувани учебни разписи за всеки семестър за всички специалности и форми на обучение, които предоставят възможности за съчетаване на аудиторната заетост със самостоятелна работа на студентите.

- ✓ Структурирани са учебните потоци и групи и са оптимизирани учебното натоварване на преподавателите и използваемостта на аудиторната и лабораторната база на ТУ–Габрово.

- ✓ В съответствие с Правилника за организация на учебната дейност и Концепцията за развитие на бизнес-ориентирано обучение в Технически университет – Габрово е организирано и проведено бизнес-ориентирано обучение съвместно с фирми „Аркус” АД (град Лясковец), „Хилцингер-полирни технологии” ООД (град Горна Оряховица), „Хамбургер-България” (град Севлиево), АЕЦ „Козлодуй”, „Кремък” ЕООД (град Стара Загора), „Прогрес” АД (град Стара Загора), „Оскар Рюек България” (град Стара Загора), „Оптикоелектрон” (град Панагюрище), „Алуком” ЕООД (град Плевен), „Илинден” АД (град Плевен), „Калинел” ЕООД (град Троян), Община Копривщица, Община Обзор, „Теси” ООД (град Шумен), „Хитачи Енерджи България“ ЕООД (град Севлиево) по специалностите „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Електроенергетика и

електрообзавеждане“, „Промислена и автомобилна електроника“, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“, „Технология на материалите и материалознание“, „Дизайн, техника и технологии в текстила“, „Техническа безопасност“ и „Индустриален мениджмънт“. При тази форма на организация на обучението през учебната 2022/2023 година са се обучавали 130 студенти от първи курс, 61 студенти от втори курс, 81 студенти от трети курс и 125 студенти от четвърти курс, ОКС „бакалавър“.

✓ Разкрита е нова специалност „Софтуерно и компютърно инженерство“, ОКС „магистър“, редовна и задочна форма на обучение, в област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление (ПН) 5.3 Комуникационна и компютърна техника.

✓ Приета е нова учебна документация (квалификационна характеристика и учебни планове за редовна и задочна форма на обучение) на специалност „Софтуерно и компютърно инженерство“, ОКС „магистър“, област на висше образование 5. Технически науки, ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника

✓ В изпълнение на проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР) по процедура „Модернизация на висшето образование“, приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот“ преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в обучението по следните хибридни магистърски специалности:

- „Повърхностно обработване на инженерни материали (Surface Engineering)” по проект BG05M2OP001-2.016-0008-C02 „Иновации, Наука и Образование за високо качество и съответствие с пазара на труда в Технически университет – София и Партньори (ИННОТЕХ ПРО)“, съвместно с ТУ-София и ХТМУ-София, за обучение на студенти в ПН 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание.

- „Социални иновации и социални политики“ в ПН 3.4 Социални дейности по проект BG05M2OP001-2.016-0019 „Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ и Техническият университет в Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния“;

- „Мебелна индустрия 4.0“ в ПН 5.13 Общо инженерство в ТУ-Габрово и в ПН 4.4 Науки за земята в Лесотехнически университет по проект BG05M2OP001-2.016-0022 „Модернизация на висшето образование по устойчиво използване на природните ресурси в България“.

✓ Приет е проект на квалификационна характеристика на докторска програма „Техника на безопасност на труда“ в област на висше образование 5. Технически науки, ПН 5.13 Общо инженерство.

✓ Актуализирани са:

- учебните планове на специалност „Комуникационни технологии и киберсигурност“, ОКС „бакалавър“, ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника, редовна и задочна форма на обучение;

- учебните планове на специалност „Публична администрация“, ОКС „бакалавър“, ПН 3.7 Администрация и управление, редовна и задочна форма на обучение;

- учебните планове на специалност „Опазване на околната среда и устойчиво развитие“, ОКС „магистър“, ПН 5.13 Общо инженерство, редовна и задочна форма на обучение;

- Груповият учебен план за подготовка на докторанти в ТУ-Габрово.

✓ Актуализирани са *Правилникът за признаване на придобито висше образование, образователна и научна степен „доктор“ и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет – Габрово, Правилникът за приемане на студенти в Технически университет – Габрово и Нормативите за натовареност на академичния състав за учебните 2021-2022, 2022-2023 и 2023-2024 години.*

✓ Създадени са условия за допълнително явяване и успешно полагане на изпитите от студентите по всички учебни дисциплини:

- по предложение на студентите, съгласувано с преподавателите, за всяка редовна изпитна сесия от сектор „Учебна дейност” се изработва календарен график за изпитите по групи, който се утвърждава от Ректора (чл. 22, ал 2 от ПОУД);

- ликвидационната сесия е през месец юли, непосредствено след поправителната сесия;

- удължена е лятната изпитна сесия на студентите от задочна форма на обучение, като е предоставена възможност за по-голям брой явявания на изпити;

- определени са допълнителни дати за явяване на изпити по всички учебни дисциплини по време на семестъра.

✓ Увеличена е ролята на груповите ръководители, особено на тези на първи и втори курс.

✓ Организирано е подготвително обучение по математика за студентите от първи курс, обучаващи се в инженерните специалности. На първокурсниците е предоставен „Пътеводител на първокурсника”, съдържащ информация за организацията на учебния процес, административното обслужване, правата и задълженията на студентите (https://www.tugab.bg/images/normativni_documenti/putevoditel-na-purvokursnika-2023.pdf).

✓ Предоставени са възможности за факултативно обучение по различни дисциплини.

✓ Организирана е и е реализирана електронна заверка на семестъра. При изпитване на студентите са използвани електронни протоколи. Намален е документооборотът на хартиени носители и при попълване на форми 2 (индивидуален план) и 4 (индивидуален отчет) за учебна натовареност на академичния състав.

2.1.1. Обучение в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”

През учебната 2022/2023 г. учебният процес на студентите от ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър” е планиран и организиран на база на действащите учебни планове и приетия от Академичния съвет График на учебния процес.

Справка за студентското състояние по основни звена в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение е представена в *Таблица 2.2*.

Броят на прекъсналите и на отстранените студенти е значителен на фона на намаляващия прием и брой на обучаваните студенти. През учебната 2022/2023 година са прекъснали 177 студенти (116 студенти в редовна форма на обучение и 61 – в задочна форма). Отстранени са 64 студенти, от които 54 в редовна форма на обучение и 10 – в задочна форма на обучение.

В сравнение с предходната 2021/2022 учебна година броят на прекъсналите студенти за ТУ-Габрово е намалял с 6% за редовна форма на обучение и се е увеличил с 27% за задочна форма на обучение (за ФЕЕ броят на прекъсналите студенти се е увеличил с 32,5% за РО и с 36% за ЗО, за ФМУ броят на прекъсналите студенти е намалял с 43% за РО и се е увеличил с 22% за ЗО, а за ФС е намалял с 36% за РО и се е увеличил с 14% за ЗО). За ТК-Ловеч броят на прекъсналите студенти се е увеличил с 3 студенти (12%).

Броят на отстранените студенти се е увеличил в сравнение с учебната 2021/2022 година с 19 студенти, като за ФЕЕ е намалял с 6 студенти за РО и се е увеличил със 7 студенти за ЗО, за ФМУ се е увеличил с по 1 студент за РО и за ЗО, за ФС е останал непроменен за РО и е намалял с 1 студент за ЗО, а за ТК-Ловеч се е увеличил със 17 студенти (73,9%).

Намаляването на броя на обучаваните студенти се дължи на прекъсване поради слаб успех и незаверен семестър, както и на отказване на голям брой студенти още в първи курс, въпреки провеждането на подготвително обучение и дейността на груповите ръководители. Причина за значителния брой прекъснали и отстранени студенти са липсата на мотивация и формирани навици за работа на студентите, както и недостатъчната подготовка от средния курс. Проблем са малката посещаемост на лекции, както и недостатъчната подготовка на

студентите за провеждане на лабораторни и семинарни упражнения. Новоприетите студенти трудно се адаптират към учебната работа в Университета, липсват им опит и навици за учене и организиране на самостоятелната им работа.

Таблица 2.2. Студентско състояние по основни звена

Студенти, брой								
Учебна година	Записани		Прекъснали		Отстранени		Дипломирани	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
ФЕЕ								
2019/2020	532	403	74	72	5	4	75/46*	66/42*
2020/2021	578	410	89	74	3	0	71/52*	80/50*
2021/2022	582	438	40	25	14	1	107/54*	93/34*
2022/2023	546	402	53	34	8	8	96/73*	72/47*
ФМУ								
2019/2020	413	387	22	22	12	1	51/35*	65/57*
2020/2021	452	351	31	22	2	-	83/37*	131/69*
2021/2022	452	304	37	9	2	-	110/75*	82/60*
2022/2023	403	261	21	11	3	1	81/61*	58/47*
ФС								
2019/2020	242	269	25	8	2	0	55/47*	72/65*
2020/2021	206	213	9	9	0	2	41/35*	59/51*
2021/2022	204	180	22	14	3	2	43/25*	47/30*
2022/2023	203	144	14	16	3	1	32/24*	32/27*
ТК-Ловеч								
2019/2020	226	-	32	-	99	-	35/24*	-
2020/2021	213	-	32	-	42	-	40/32*	-
2021/2022	188	-	25	-	23	-	40/35*	-
2022/2023	165	-	28	-	40	-	22/19*	-

* Дипломирани студенти в срока на обучение

Тези констатации се правят всяка учебна година. Разрешаването на посочените проблеми може да се постигне чрез засилване на индивидуалната и извънаудиторната работа на студентите за получаване на съответните кредити, актуализиране на съдържанието на учебния материал и използваните методи, увеличаване на публикуваните електронни материали и ресурси и по-атраktivното им представяне, както и чрез оптимизиране на учебните разписи. Условия за това създават: приетите в съответствие с мнението на студентите и работодателите учебни планове и учебни програми за ОКС „професионален бакалавър” и „бакалавър” с намалена аудиторна заетост и увеличен относителен дял на извънаудиторната заетост; провеждането на бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка в съответствие с изискванията на бизнеса; прилагането на еднакви критерии за оценяване на знанията и уменията на студентите в съответствие с *Правилата за оценяване на знанията и уменията на студентите в Технически университет – Габрово*; прилагането на съвременни технологични решения в образователния процес; модернизирането на учебната и технологичната среда.

През учебната 2022/2023 година са се дипломирали 393 студенти, от които 231 студенти в редовна форма на обучение и 162 – в задочна форма. Броят на дипломираните се студенти в срока на обучение е 177 (76,6%) в РО и 121 (74,7%) в ЗО (Таблица 2.2). За редовна форма на

обучение за специалностите във ФЕЕ съотношението между броя на дипломираните в срок и броя на записаните през последната година на следване студенти е 0,54, като това съотношение е най-малко (0,29) за специалности КСТ и СКИ, а най-голямо (1) – за специалност КТГ. За задочна форма на обучение съотношението е 0,44, като е най-малко (0,2) за специалност КСТ, а най-голямо (0,6) - за специалност АРКУС. Във ФМУ за РО относителният дял на дипломираните в срок студенти е 55,5% от записаните през последната година на следване, като най-малък е дялът (20%) за специалност ИТГС, а най-голям (75%) – за специалност ТММ. За задочна форма на обучение относителният дял е 54%, като той е най-нисък (43,8%) за специалност ИТГС, а най-висок (72,7%) – за специалност ТММ. За редовна форма на обучение за специалностите във ФС съотношението между броя на дипломираните в срок и броя на записаните през последната година на следване студенти е 0,67, като съотношението е най-малко (0,38) за специалност ИМ, а най-голямо (0,64) – за специалност СД. За задочна форма на обучение съотношението е 0,56 и е най-малко (0,19) за специалност ИМ, а най-голямо (0,80) - за специалности СУ и СД. За специалностите в ТК-Ловеч относителният дял на дипломираните в срок студенти е 51,4% от записаните през последната година на следване, като най-малък е дялът (33%) за специалност „Автомобилно машиностроене“ и най-висок (61%) – за специалност КСТ.

Съотношението между броя на дипломираните в срока на обучение студенти и записаните през последната година на следване е важен показател в Рейтинговата система на висшите училища и се приема като критерий за оценка на качеството на подготовка на студентите. Броят на дипломираните студенти в ОКС „професионален бакалавър“ и „бакалавър“ определя броя на потенциалните кандидати за обучение в ОКС „магистър“, а оттам и изпълнението на държавния план за прием на студенти в тази образователно-квалификационна степен.

Показатели за оценяване на степента на усвояване на преподавания материал са изпитното състояние на студентите и техният успех от следването. Справка за изпитното състояние на студентите от ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“ по основни звена и форми на обучение е представена в *Таблицы 2.3 – 2.6, 2.8 и 2.9*, а за средния успех – в *Таблица 2.7*.

Анализът на представените резултати за успеваемостта на студентите показва:

- Относителният дял на студентите, положили успешно всички изпити през учебната 2022/2023 година, е различен в основните звена на ТУ-Габрово. За редовна форма на обучение този дял е: от 39,5% до 68,8% за специалностите във ФЕЕ; от 36,5% до 71,6% за специалностите във ФМУ; от 50% до 66,7% за специалностите във ФС; от 35,6% до 67,6% за специалностите в ТК–Ловеч. За задочна форма на обучение тези дялове са: 40,2% – 68,9% - за ФЕЕ; 40,4% – 69,4% - за ФМУ; 54,3% – 75,6% - за ФС. Относителният дял на студентите с положени изпити в последния курс нараства, което е предпоставка за успешно дипломиране.

- Броят на студентите с до 4 неположени изпита намалява с всеки следващ курс. Това се дължи на факта, че по време на семестъра се отпускат допълнителни дати за явяване на изпити и по този начин се увеличават възможностите студентите да издържат неположените изпити. Най-висок е процентът на студентите с неположени изпити във втори курс, редовна форма на обучение във ФМУ (44,6%) и във втори курс, задочна форма на обучение във ФС (42,9%).

- Средният успех на студентите в РО и ЗО по курсове и основни звена е приблизително еднакъв. Във ФЕЕ той е в границите от 3,81 до 4,21, във ФМУ – от 4,27 до 4,84, а във ФС - от 4,17 до 4,58. В ТК–Ловеч средният успех на студентите варира от 4,13 до 4,56, като расте с нарастване на курса на обучение. Минималните разлики в средния успех показват, че мотивацията на студентите за усвояване на преподавания материал е приблизително еднаква, независимо от заявените желания при кандидатстване, разликите във входящите балове и записаните специалности.

• Относителният дял на студентите с много добър и отличен успех е значително по-нисък от този на студентите с неположени изпити и варира между 14,9% и 51,4% за РО и между 3,8% и 41,5% за ЗО. Най-висок е относителният дял на тези студенти в четвърти курс, ЗО (41,5%) във ФС и в трети курс, РО (51,4%) в ТК-Ловеч.

Таблица 2.3. Студенти, РО, положили успешно всички изпити през учебната 2022/2023 год.

Основно звено	1 курс			2 курс			3 курс			4 курс		
	Общ брой	Без изпити		Общ брой	Без изпити		Общ брой	Без изпити		Общ брой	Без изпити	
		брой	%		брой	%		брой	%		брой	%
ФЕЕ	141	97	68,8	102	64	62,7	114	45	39,5	128	87	68,0
ФМУ	101	47	46,5	74	27	36,5	96	38	39,6	109	78	71,6
ФС	52	26	50,0	45	27	60,0	54	27	50,0	36	24	66,7
ТК-Ловеч	55	20	36,4	45	16	35,6	37	25	67,6	-	-	-
ОБЩО	349	190	54,4	266	134	50,4	301	135	44,9	273	189	69,2

Таблица 2.4. Студенти, ЗО, положили успешно всички изпити през учебната 2022/2023 год.

Основно звено	1 курс			2 курс			3 курс			4 курс		
	Общ брой	Без изпити		Общ брой	Без изпити		Общ брой	Без изпити		Общ брой	Без изпити	
		брой	%		брой	%		брой	%		брой	%
ФЕЕ	83	51	61,4	91	55	60,4	87	35	40,2	103	71	68,9
ФМУ	52	23	44,2	55	28	50,9	57	23	40,4	85	59	69,4
ФС	33	22	66,7	35	19	54,3	21	13	61,9	41	31	75,6
ОБЩО	168	96	57,1	181	102	56,4	165	71	43,0	229	161	70,3

Таблица 2.5. Студенти, РО, с до 4 неположени изпити през учебната 2022/2023 год.

Основно звено	1 курс			2 курс			3 курс			4 курс		
	Общ брой	С до 4 изпита		Общ брой	С до 4 изпита		Общ брой	С до 4 изпита		Общ брой	С до 4 изпита	
		брой	%		брой	%		брой	%		брой	%
ФЕЕ	141	36	25,5	102	21	20,6	114	37	32,5	128	15	11,7
ФМУ	101	32	31,7	74	33	44,6	96	20	20,8	109	9	8,3
ФС	52	13	25,0	45	9	20,0	54	24	44,4	36	8	22,2
ТК-Ловеч	55	7	12,7	45	19	42,2	37	5	13,5	-	-	-
ОБЩО	349	88	25,2	266	82	30,8	301	86	28,6	273	32	11,7

Таблица 2.6. Студенти, ЗО, с до 4 неположени изпити през учебната 2022/2023 год.

Основно звено	1 курс			2 курс			3 курс			4 курс		
	Общ брой	С до 4 изпита		Общ брой	С до 4 изпита		Общ брой	С до 4 изпита		Общ брой	С до 4 изпита	
		брой	%		брой	%		брой	%		брой	%
ФЕЕ	83	30	36,1	91	21	23,1	87	36	41,4	103	19	18,4
ФМУ	52	14	26,9	55	15	27,3	57	16	28,1	85	8	9,4
ФС	33	7	21,2	35	15	42,9	21	4	19,0	41	7	17,1
ОБЩО	168	51	30,4	181	51	28,2	165	56	33,9	229	34	14,8

Таблица 2.7. Среден успех на студентите от ОКС „професионален бакалавър” и „бакалавър”, РО и ЗО, за учебната 2022/2023 год.

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
ФЕЕ	4,21	3,90	4,18	3,96	3,86	3,81	4,17	4,18
ФМУ	4,44	4,27	4,39	4,27	4,84	4,68	4,81	4,65
ФС	4,17	4,25	4,45	4,38	4,40	4,58	4,55	4,54
ТК-Ловеч	4,13	-	4,56	-	4,50	-	-	-
Общо ТУ-Габрово	4,24	4,14	4,40	4,20	4,40	4,40	4,50	4,46

Таблица 2.8. Студенти, РО, с много добър и отличен успех през учебната 2022/2023 год.

Основно звено	1 курс			2 курс			3 курс			4 курс		
	Общ брой	С успех над 4,50		Общ брой	С успех над 4,50		Общ брой	С успех над 4,50		Общ брой	С успех над 4,50	
		брой	%		брой	%		брой	%		брой	%
ФЕЕ	141	46	32,6	102	38	37,3	114	17	14,9	128	42	32,8
ФМУ	101	33	32,7	74	15	20,3	96	31	32,3	109	51	46,8
ФС	52	21	40,4	45	22	48,9	54	19	35,2	36	18	50,0
ТК-Ловеч	55	14	25,5	45	9	20,0	37	19	51,4	-	-	-
ОБЩО	349	114	32,7	266	84	31,6	301	86	28,6	273	111	40,7

Таблица 2.9. Студенти, ЗО, с много добър и отличен успех през учебната 2022/2023 год.

Основно звено	1 курс			2 курс			3 курс			4 курс		
	Общ брой	С успех над 4,50		Общ брой	С успех над 4,50		Общ брой	С успех над 4,50		Общ брой	С успех над 4,50	
		брой	%		брой	%		брой	%		брой	%
ФЕЕ	83	11	13,3	91	16	17,6	87	12	13,8	103	30	29,1
ФМУ	52	2	3,8	55	9	16,4	57	11	19,3	85	26	30,6
ФС	33	13	39,4	35	13	37,1	21	8	38,1	41	17	41,5
ОБЩО	168	26	15,5	181	38	21,0	165	31	18,8	229	73	31,9

2.1.2. Обучение в ОКС „магистър”

Обучението в ОКС „магистър” се извършва от профилиращите катедри, Определяща е ролята на отговорниците за магистърското обучение и на ръководителите на катедри. Те подготвят учебните разписи за редовна и задочна форма на обучение в съответствие с учебните разписи в ОКС „бакалавър” и учебната натовареност на преподавателите и лабораториите.

Информация за обучаваните студенти в ОКС „магистър” през учебната 2022/2023 г. е представена в *Таблица 2.10*, а за дипломираните студенти – в *Таблица 2.11*.

Сравнително нисък е процентът на дипломираните студенти в ОКС „магистър” (*Таблица 2.11*). Относителният дял на дипломираните в срок студенти от записаните в последния семестър на обучение е, както следва: за ФЕЕ – 71% за РО и 67% за ЗО; за ФМУ – 36,8% за РО и 64% за ЗО; за ФС – 80% за РО и 90% за ЗО. Закъснението при дипломиране се дължи на несвоевременното приключване с изпитното състояние и на факта, че по-голямата част от студентите работят.

Таблица 2.10. Брой на обучаваните студенти в ОКС „магистър”

Основно звено Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	134/62*	139/55*	106	63	19	99	259/62*	301/55*
2020/2021	137/72*	121/46*	86	66	14	133/7*	237/72*	320/53*
2021/2022	163/79*	119/45*	97	61	23	116/7*	283/79*	296/52*
2022/2023	117/1*	129/56*	118/9*	53/40*	18	114/44*	253/10*	296/140*

*Брой на обучаваните студенти, ОКС „магистър”, последен семестър

Таблица 2.11. Брой на дипломираните студенти в ОКС „магистър”

Основно звено Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	52/40*	48/38*	51/45*	18/9*	15/15*	94/83*	118/100*	160/130*
2020/2021	47/35*	23/19*	69/47*	14/4*	13/9*	50/36*	177/154*	100/73*
2021/2022	123/107*	70/60*	89/29*	35/9*	8/6*	58/45*	220/142*	163/114*
2022/2023	62/44*	55/37*	38/14*	28/18*	10/8*	50/45*	110/66*	133/100*

*Студенти, дипломирани в срока на обучение

В Таблица 2.12 е представен средният успех на студентите от ОКС „магистър” по основни звена в двете форми на обучение. Успеваемостта на студентите в ОКС „магистър” е сравнително висока. Средният успех на студентите в магистърската степен е много добър за РО и ЗО и е приблизително с единица по-висок от този в бакалавърската степен.

Таблица 2.12. Среден успех на студентите в ОКС „магистър”

Основно звено Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2019/2020	5,28	5,42	5,11	4,97	4,96	5,46	5,12	5,28
2020/2021	5,32	5,44	5,08	4,95	4,98	5,48	5,13	5,29
2021/2022	5,24	5,38	5,13	4,93	5,04	5,24	5,14	5,18
2022/2023	5,28	5,33	5,09	4,94	5,24	5,36	5,20	5,21

2.1.3. Учебно натоварване на преподавателите

Учебният процес през учебната 2022/2023 година е провеждан от 136 преподаватели на основен трудов договор (ОТД) и 25 хонорувани преподаватели в ТУ-Габрово и от 8 преподаватели на ОТД и 4 хонорувани преподаватели в ТК-Ловеч.

Разпределението на учебната натовареност на академичния състав за обучение на студентите по катедри и основни звена е показано в Таблица 2.13.

По основни звена данните за средната учебна натовареност на преподавателите на ОТД са, както следва: за ФЕЕ – 924 часа (за учебната 2021/2022 г. – 860 часа); за ФМУ – 924 часа (за учебната 2021/2022 г. – 821 часа); за ФС – 686 часа (за учебната 2021/2022 г. – 753 часа); за ДЕСО – 625 часа (за учебната 2021/2022 г. – 532 часа); за ТК-Ловеч – 618 (за учебната 2021/2022 г. – 567 часа). Наднормените часове, взети от преподаватели на ОТД, са: за ФЕЕ –

24832,85 часа; за ФМУ – 23248,55 часа; за ФС – 7740,4 часа; за ДЕСО – 2292,91 часа; за ТК-Ловеч – 1754 часа.

Таблица 2.13. Годишна учебна натовареност по основни звена

Учебна година	Брой преподаватели	Часове учебна натовареност		Хонорувани и външни	
		Общо*	Наднормени	Брой	Часове
ФЕЕ					
2021/2022	49	42 121,1	21 403,1	18	2273,8
2022/2023	50	46 190,64	24 832,85	14	2075,81
ФМУ					
2021/2022	45	36 951,88	18 407,17	7	2295,22
2022/2023	45	41 564,55	23 248,55	6	1022,1
ФС					
2021/2022	30	22 585,53	10 914,2	7	773,5
2022/2023	28	19 210	7740,4	4	492,75
ДЕСО					
2021/2022	11	5853,5	566,9	0	0
2022/2023	13	8118,91	2292,91	1	155,3
ТУ-Габрово					
2021/2022	135	107 512,0	51 291,4	32	5342,5
2022/2023	136	115 084,1	58 114,71	25	3745,96
ТК-Ловеч					
2021/2022	9	5100,9	1368,2	5	359,2
2022/2023	8	4946	1754	4	580
ОБЩО					
2021/2022	144	112 612,9	52 659,6	37	5701,7
2022/2023	144	120 030,1	59 868,71	29	4325,96

*В общия брой часове са включени часовете от обучението в ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър“ и по 60 часа на преподавател за задължителна извънаудиторна натовареност

Средната учебна натовареност на един преподавател на ОТД през учебната 2022/2023 г. в ТУ-Габрово е 834 часа (съответно 782 часа през 2021/2022 учебна година).

2.1.4. Обучение на чуждестранни студенти

Обучаваните чуждестранни студенти в ТУ-Габрово през учебната 2022/2023 г. в ОКС „бакалавър” и „магистър” са представени в Таблица 2.14. Двама чуждестранни студенти от ОКС „бакалавър” са прекъснали обучението си.

Таблица 2.14. Обучавани чуждестранни студенти, брой

ФЕЕ		ФМУ		ФС		ТУ-Габрово	
ОКС „бакалавър”	ОКС „магистър”	ОКС „бакалавър”	ОКС „магистър”	ОКС „бакалавър”	ОКС „магистър”	ОКС „бакалавър”	ОКС „магистър”
2/4*	1	1/4*/2**	0	1	2	4/8*/2**	3

*Обучавани чуждестранни студенти, приети по ПМС 103 и ПМС 228
 **Прекъснали обучението си чуждестранни студенти

2.2. Прием на нови студенти

Кандидатстудентската кампания (КСК) за прием на студенти за учебната 2023/2024 година е организирана и проведена в съответствие със ЗВО и *Правилника за приемане на студенти в Технически университет – Габрово*.

Планирането на КСК е извършено на базата на анализ на резултатите от предходни години и в максимална степен е съобразено с демографските реалности в страната и изискванията на пазара на труда.

2.2.1. Кандидатстудентски прием в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”

Проведената КСК приоритетно е насочена към прием на студенти в ОКС „бакалавър”. Тя стартира в началото на месец октомври 2022 г. със сформирането на екипи, организирането на посещения на средни училища и запознаване на учениците от 11 и 12 клас със специалностите и социално-битовите условия в ТУ-Габрово.

За поредна година КСК на ТУ-Габрово протече в изключително неблагоприятна демографска ситуация в страната и в остра конкуренция с български и чуждестранни университети. Все по-намаленият брой на завършващите средно образование ученици, активните миграционни нагласи на младите хора и намаляващият интерес към висше образование на оставащите в България поставят българските университети в изключително неблагоприятна ситуация.

Кандидатстудентската кампания е обезпечена с рекламни материали: календари; плакати; кандидатстудентски справочници; рекламни брошури, представящи специалностите в ТУ-Габрово, материалната база на Университета, студентските общежития и столове; флаери на български, руски, румънски и турски език. Тези материали са използвани при посещенията на екипи от преподаватели в средните училища и са разпространени в много библиотеки, бюра по труда, центрове за професионално ориентиране и фирми.

За целите на кандидатстудентската кампания са изработени и разпространени видео клипове, представящи резултати и събития, организирани в ТУ-Габрово. Клиповете са разпространени чрез интернет страницата на Университета и електронната медия Инженер.bg, както и чрез Фейсбук страниците на Университета, специалностите, Центъра за професионално и личностно развитие „Кариерно ориентиране - Габрово“, Университетския кариерен център и др.

Предлаганите специалности и възможностите за обучение са представени в радио клип по радио N-JOY в рамките на 93 излъчвания в ефир през периода от 01.05.2023 г. до 30.06.2023 г. Реклама на специалностите е публикувана в: Икономическия годишник на Търговско-промишлената палата – Стара Загора; вестник „Наблюдател“, град Стара Загора; вестник „100 вести“; вестник „Росица“, Севлиево; БТА; интернет страниците на местни и регионални медии; университетски вестник „Известник“ и др. Телевизионни репортажи за ТУ-Габрово и предавания с участието на представители на ТУ-Габрово са излъчени по БНТ1.

Публикувани са и рекламни банери на Университета на уеб сайтовете на училищата, които имат договори за партньорство с ТУ-Габрово.

Преподаватели от Университета активно са участвали в организираните кандидатстудентски рекламни посещения в страната в градовете Стара Загора, Гълъбово, Раднево, Хасково, Сливен, Нова Загора, Ямбол, Бургас, Пловдив, Велико Търново, Горна Оряховица, Габрово, Севлиево, Плевен, Монтана, Враца, Козлодуй, Видин, Ловеч, Троян, Пазарджик и др. Проведени са открити уроци в ПМГ „Иван Вазов“, град Димитровград, ПГЕ „А.С. Попов“, град Велико Търново, в училища в град Ямбол и град Стралджа и др.

Организиран са рекламни посещения на завършващи ученици в корпусите на ТУ-Габрово. Поднесени са поздравителни адреси от името на Ректора на ТУ-Габрово по случай 24 май и по случай дипломирането на випуск 2023 в много училища. По време на редовните и поправителните държавни зрелостни изпити са организирани посещения в различни градове в страната за привличане на студенти.

Преподаватели, студенти и ученици от град Габрово и региона са участвали в организирани от JobTiger, с партньор и домакин ТУ-Габрово, кариерни събития – „Дни на кариерата – ИТ, Комуникации и Аутсорсинг“ и „Национални дни на кариерата 2023“.

И през настоящата кампания са продължени контактите с профсъюзни организации, както и с различни сдружения на хора с увреждания.

През 2022 година е продължена работата за привличане на чуждестранни студенти. Предоставени са материали за Информационните дни на българското висше образование, проведени в Украйна и Молдова. Осъществени са срещи с преподаватели, директори на училища и ръководители на образованието в град Чорлу (Република Турция), като е популяризирано решението на Съвета за висше образование на Турция (ЙОК) за признаване на дипломите за висше образование, издадени от ТУ-Габрово.

За набиране на кандидат-студенти от цялата страна ТУ-Габрово работи съвместно с Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация (ЦКПИ) – град Стара Загора и с Националната асоциация за прием на студенти (НАПС). От ЦКПИ и НАПС са постъпили документи на 42 кандидат-студенти. В платформата за онлайн кандидатстване са постъпили и са обработени 88 броя кандидатстудентски документи.

На приетите студенти са предоставени възможности за онлайн записване за ОКС „бакалавър“ и за заплащане на семестриалните такси в електронен магазин на семестриалните такси.

Съгласно *Правилника за приемане на студенти в Технически университет - Габрово* са организирани и проведени състезания със завършващи средното си образование ученици, които имат статут на кандидатстудентски изпит (*Таблица 2.15*). Чрез тях са запълнени 20% от местата от държавния план-прием. Това показва, че тази форма за набиране на студенти трябва да продължи и през следващата година.

Таблица 2.15. Проведени състезания по ОТП, математика, електротехника и електроника, БЕЛ, география, история и философия

Основно звено	Състезания, бр.	Участници в състезания, бр.	Сключени договори, бр.	Записани (бр./%)
ФЕЕ	15	130	112	92/82%
ФМУ	0	0	23	13/56%
ФС	0	0	26	20/76,92%
ОБЩО	15	130	161	125/77,6%

Факултет „Електротехника и електроника“, съвместно с търговска верига „Елимекс“, град Горна Оряховица и в партньорство с ПТГ „Д-р Никола Василиади“, град Габрово, е участвал при организирането и провеждането на 24.03.2023 г. на регионалното състезание по приложна електроника „Мога и зная как“ на територията на ТУ-Габрово. В него са участвали 24 състезатели от две възрастови групи (първа група - за 9 и 10 клас; втора група - за 11 и 12 клас) от професионални гимназии в страната. Състезанието е национално и е в списъка на Министерството на образованието и науката (МОН). По решение на АС резултатите от състезанието се признават за кандидатстудентски изпит по общотехническа подготовка (ОТП).

На 7 и 8 април 2023 г. в ТУ-Габрово е организирано и проведено за първи път средношколско състезание по „Енергетика“, организирано от катедра „Електроснабдяване и електрообзавеждане“ в партньорство с Националния комитет на България в Световния енергиен съвет, Търговско-промишлената палата - град Стара Загора, Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране – Габрово, Регионалното управление на образованието, както и с подкрепата на спонсорите - „ТЕЦ Марица-изток 2“ ЕАД – Ковачево и Териториалната организация на научно-техническите съюзи в Габрово. В състезанието са участвали 23 ученици от 11 и 12 клас от технически гимназии от град Габрово, град Нова Загора, град

Плевен, град Пловдив, град Севлиево, град Сливен и град Смолян. Получените резултати са признати за оценка от приемен изпит по ОТП в ТУ-Габрово.

Преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в: панорамите на висшето образование в градовете Козлодуй (11.11.2022 г.), Монтана (04.04.2023 г.) и Видин (06.04.2023 г.); изложението на университетите и колежа в България „Избирам да уча и остана в България“ в градовете Перник (14.11.2022 г.) и Плевен (17.03.2023 г.); организираното „Младежко техническо творчество“ в град Горна Оряховица; „Дни на кариерата“, организирани от ПГЕЕ, град Пловдив (06.04.2023 г.). В рамките на събитията кандидат-студенти и всички посетители са получили актуална информация за условията за кандидатстване, прием, обучение и възможности за професионална реализация след завършване на висше образование.

През тази КСК, след проведени двустранни срещи, са задълбочени партньорските отношения между Университета и училищата в град Тетевен.

На кандидат-студентите, изявили желание за явяване на приемни конкурсни изпити (4 предварителни – през месеците февруари, март, април и май; 2 редовни – през месец юли), както и на кандидатите, завършили средното си образование преди 2008 г., е предложена възможност за онлайн полагане на кандидатстудентски изпити. От тази възможност са се възползвали 20 кандидат-студенти.

И през тази година продължава успешната реализация на идеята за организиране и провеждане на бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка, съобразени с изискванията на бизнеса и пазара на труда, и гарантира професионалната реализация на завършилите студенти. Общият брой на студентите, приети за учебната 2023/2024 година при тази форма на организация на обучението, е 167. Разпределението им по специалности и населени места е, както следва: специалност ИМ, град Раднево – 15 студенти; специалност КТМ, град Лясковец - 13 студенти; специалности „Мехатроника“ и ТММ, град Плевен – 50 студенти; специалност „Мехатроника“, град Севлиево – 12 студенти; специалност „Мехатроника“, град Пазарджик – 21 студенти; специалност ТБ, град Габрово – 22 студенти; специалност ПАЕ, град Хасково – 21 студенти; специалност ДТТТ, град Павликени – 13 студенти.

За учебната 2023/2024 година държавният план на Университета за прием на студенти в ОКС „бакалавър“, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението, е изпълнен 98% - при планиран прием от 610 студенти (редовна и задочна форма на обучение) са приети 597 студенти. При планиран прием от 621 студенти (редовна и задочна форма на обучение държавна поръчка плюс 11 студенти в платена форма на обучение) са приети общо 618 студенти, което представлява 99,5% изпълнение на приема (Таблица 2.16).

През настоящата КСК 47 студенти (16 студенти в редовна и 31 студенти в задочна форма на обучение) са възстановили студентски права. Броят на студентите от други висши училища, пожелали да се прехвърлят в различни специалности на ТУ-Габрово, е 75 (16 - в редовна и 59 - в задочна форма на обучение) - Таблица 2.16.

Общият брой на приетите студенти в ОКС „бакалавър“, включващ броя на студентите, възстановили студентски права, и студентите от други университети, е 740, което съставлява 119,2% изпълнение на приема в тази ОКС.

Таблица 2.16. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър“

ОКС	Форма на обучение	План-прием, бр.	Приети студенти, бр.	Студенти, възстановили права	Студенти от други университети	Общо
Бакалавър	Редовна	375	387+1 пл.	16	16	419+1 пл.
	Задочна	235+11 пл.	210+20 пл.	31	26+33 пл.	267+53 пл.

И през тази КСК приемът на студенти в редовна форма на обучение надвишава този в задочна форма на обучение. Този факт се дължи на по-големия брой студенти, записани в различни специалности на бизнес-ориентираното обучение.

Информация за броя на приетите студенти в редовна форма на обучение е представена в Таблица 2.17, а за броя на приетите студенти в задочна форма на обучение - в Таблица 2.18.

Броят на приетите студенти по административни области е представен в Таблица 2.19. Най-голям е броят на приетите студенти от областите Габрово, Стара Загора, Велико Търново и Пловдив.

Таблица 2.17. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър”, РО

Специалност	План-прием, бр.	Записани с договор, бр.	Записани I-во класирани, бр.	Общо записани, бр.	Недостиг, бр.	Записани над план-приема, бр.
АРКУС	28	15	8	22	6	0
ЕЕ	30	16	18	33	0	3
ПАЕ	25	3	6	27	0	2
КСТ	25	5	7	16	9	0
СКИ	25	15	12	28	0	3
КТКС	25	9	13	30+1 пл.	0	5+1 пл.
ТБ	15	3	5	22	0	7
ФЕЕ	173	66	69	178+1 пл.	15	20+1 пл.
КТМ	30	0	9	16	14	0
М	35	4	26	72	0	37
ИТГС	20	2	2	7	13	0
ДТТГ	15	0	0	13	2	0
ТММ	20	0	19	24	0	4
КД	20	2	2	5	15	0
ФМУ	140	8	58	137	44	41
СД	23	0	14	25	0	2
ИМ	20	0	9	27	0	7
СУ	19	0	6	20	0	1
ФС	62	0	29	72	0	10
ОБЩО	375	74	156	387+1 пл.	59	71+1 пл.

Таблица 2.18. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър”, ЗО

Специалност	План-прием, бр.	Записани с договор, бр.	Записани I-во класирани, бр.	Общо записани, бр.	Недостиг, бр.	Записани над план-приема, бр.
АРКУС	22	3	8	17	5	0
ЕЕ	30	12	26	51	0	21
ПАЕ	25	2	5	12+1 пл.	13	1 пл.
КСТ	25	7	12	23	2	0
КТКС	23	2	14	25+1 пл.	0	2+1 пл.
ФЕЕ	125	26	65	128+2 пл.	20	23+2 пл.

Таблица 2.18

ДТТТ	15	1	3	3	12	0
КТМ	25	0	13	17	8	0
М	15	3	17	23	0	8
ИТГС	15	1	5	5+2 пл.	10	2 пл.
ТММ	20	0	13	20	0	0
ФМУ	90	5	51	68+2 пл.	30	8+2 пл.
ИМ	20	0	9	14	6	0
СУ	11 пл.	0	5 пл.	6 пл.	5 пл.	0
ПА	0	0	4 пл.	5 пл.	0	5 пл.
СД	0	0	3 пл.	5 пл.	0	5 пл.
ФС	20	0	9+12 пл.	14+16 пл.	6+5 пл.	10 пл.
ОБЩО	235+11 пл.	31	125+12 пл.	210+20 пл.	56+5 пл.	31+14 пл.

Таблица 2.19. Кандидатстудентски прием по административни области

Област	Приети студенти, бр.		
	РО	ЗО	Общо
Габрово	102	62	164
Бургас	3	1	4
Варна	1	2	3
Велико Търново	44	9	53
Видин	1	2	3
Враца	24	20	44
Кърджали	3	3	6
Ловеч	19	5	24
Монтана	5	5	10
Пазарджик	25	4	29
Плевен	41	13	54
Пловдив	33	15	48
Русе	2	2	4
Силистра	2	0	2
Сливен	2	0	2
София	8	5	13
Стара Загора	40	69	109
Хасково	28	10	38
Други	5	3	8

За изпълнение на план-приема от 72 студенти Технически колеж - Ловеч проведе самостоятелна КСК (Таблица 2.20). Записани са 49 студенти (68% изпълнение на приема).

Таблица 2.20. Кандидатстудентски прием за специалностите в ОКС „професионален бакалавър”, РО

Специалност	План-прием, бр.	Приети студенти, бр.
Автомобилна мехатроника	15	16
Електротехника	15	10
Компютърни системи и технологии	27	23
Текстилна техника и технологии	15	0
ОБЩО	72	49

2.2.2. Кандидатстудентски прием в ОКС „магистър“

Приемът на студенти в ОКС „магистър“ е осъществен по предварително изготвен график в две сесии: през месеците юли и септември. Той е организиран и реализиран изцяло от ръководствата на трите факултета, съвместно с профилиращите катедри, които изготвят всички материали и реализират всички дейности, свързани с приема (провеждане на изпити, оценяване, класиране и др.). При планиран прием от 327 магистри в редовна форма на обучение по държавна поръчка са записани 261 студенти (79,8% изпълнение). Приемът в задочна форма на обучение е изпълнен 100% (18 приети студенти). В платена форма на обучение са записани 115 студенти. Резултатите от кандидатстудентския прием в ОКС „магистър“ са представени в Таблица 2.21.

Таблица 2.21. Кандидатстудентски прием в ОКС „магистър“

Специалност	План-прием	Общ брой записани											
		Държавна поръчка						Платено обучение					
		2 сем.	3 сем.	4 сем.	4 сем. к.	5 сем.	Общо	2 сем.	3 сем.	4 сем.	4 сем. к.	5 сем.	Общо
АИУТ	21	9	3	3	-	2	17	3	1	1	-	2	7
АЕ	10	10	2	-	1	-	13	2	-	1	-	1	4
Е	10	14	-	-	2	1	17	2	-	-	-	1	3
ЕЕ - РО/ЗО	26/18	11/18	-	7	5	7	30/18	1	-	9	-	2	12
КСТ	15	10	3	1	-	-	14	3	-	-	-	-	3
СКИ	10	1	3	1	-	-	5	-	-	4	-	-	4
КТТ	25	16	-	2	9	-	27	-	1	-	1	1	3
БГ	20	8	9	-	-	2	19	-	9	-	-	2	11
ФЕЕ	137/18	79/18	20	14	17	12	142/18	11	11	15	1	9	47
КТМ	30	13	4	5	-	-	22	-	1	2	-	-	3
М	20	1	2	1	-	-	4	-	-	-	-	-	0
МУ	25	19	4	1	-	-	24	1	1	4	-	-	6
ТТТ	15	7	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	0
ОВКГТ	15	9	-	-	-	3	12	-	-	-	-	2	2
ХПТ	15	-	1	1	-	-	2	-	1	-	-	-	1
ТММ	10	7	3	3	-	-	13	-	-	-	-	-	0
ПОИМ	10	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	0
ОВКИО	6	-	-	-	-	-	0	-	-	1	-	-	1
ИИ	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	0
КДИ	10	3	1	2	-	-	6	-	-	-	-	-	0
ФМУ	156	62	15	14	0	3	94	1	3	7	0	2	13
СД	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	-	5
СРЕП	10	8	1	1	-	-	10	1	4	-	-	-	5
ПА	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
СУ-УЧР	-	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	6
СУ-УБ	-	-	-	-	-	-	-	1	3	3	-	-	7
СУ-УП	-	-	-	-	-	-	-	15	2	4	2	-	23
ИМ	8	-	2	2	-	2	6	-	-	1	-	1	2
МИП	8	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
ИИМИ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
ООСУР	8	2	2	5	-	-	9	1	-	2	-	-	3
ФС	34	10	5	8	-	2	25	24	11	15	3	2	55
ОБЩО	327/18	151/18	40	36	17	17	261/18	36	25	37	4	13	115

Изпълнението на държавния план-прием в ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ по професионални направления е, както следва:

- ПН 3.4 Социални дейности – 106% за редовна форма на обучение;
- ПН 3.7 Администрация и управление – 100% за редовна форма на обучение;
- ПН 5.1 Машинно инженерство – 63,6% за редовна форма на обучение и 68,6% за задочна форма на обучение;
- ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика – 101,8% за редовна форма на обучение и 103% за задочна форма на обучение;
- ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника – 88,8% за редовна форма на обучение и 100% за задочна форма на обучение;
- ПН 5.6 Материали и материалознание – 90% за редовна форма на обучение и 100% за задочна форма на обучение;
- ПН 5.13 Общо инженерство – 80,9% за редовна форма на обучение и 70% за задочна форма на обучение.

И през тази кандидатстудентска кампания, успоредно с процеса на записване на студентите в ТУ-Габрово, е проведено социологическо проучване от лонгитюден вид по специално изготвен въпросник от Центъра по качество на обучението (оперативен документ ОД 1-05-03). Основната цел на изследването е установяване на влиянието на различни фактори върху избора на ТУ-Габрово като обучаващ университет. Анкетирани са 67 студенти, което представлява 11,5% от всички нови студенти. Получените резултати показват, че и през 2023 г. кандидат-студентите са получавали информация за ТУ-Габрово най-често по роднинско-приятелска линия – 92,5% от запитаните (77,6% през 2022 г.). В сравнение с миналата година обаче се забелязва значителен спад на процента на получилите информация за Университета от рекламни посещения на преподавателски екипи в училищата и фирмите – 12% срещу 38,8% през 2022 г. Значително намалява в сравнение с миналата година процентът на получилите информация от кандидатстудентски бюра – 15% от запитаните (32,8% през 2022 г.). Спад има и в учителското влияние върху избора на университет – 13,4% от анкетираните признават, че върху техния избор голямо влияние е оказало и учителското мнение. През миналата година този процент е бил 31,3%.

Върху избора на ТУ-Габрово като обучаващ университет много голямо влияние е оказала информацията, получена от бивши и настоящи студенти на Университета – 80,6% от запитаните (73,1% през 2022 г.). Този факт за пореден път потвърждава тезата, че най-добрата реклама на Университета са неговите студенти.

Констатира се намаляване на процента на анкетираните, които споделят, че избраната от тях специалност ще им даде възможност да се реализират професионално у нас – 83,3% (97,4% през миналата година). Голям е процентът (83,3%) на анкетираните, които споделят убеждението си, че по време на следването в ТУ-Габрово ще получат необходимите знания по избраната специалност.

Не се забелязват сериозни различия в отговорите на респондентите на всички въпроси от въпросника както между трите факултета, така и между различните специалности.

2.3. Обучение на докторанти

Обучението на докторантите в ТУ-Габрово е една от най-важните дейности, явяваща се индикатор за нивото на научноизследователската работа и за развитието на академичния състав. То се провежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, *Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово* и *Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово*. Индивидуалните учебни планове на докторантите са съгласувани с Груповия учебен план за подготовка на докторанти. При провеждане на научни изследвания докторантите използват материално-техническата база на ТУ-Габрово. Техните разработки се подпомагат финансово със средства от научноизследователски проекти и от държавната субсидия.

Броят на обявените места за обучение в образователната и научна степен (ОНС) „доктор”, субсидирани от държавата, е посочен в *Таблица 2.22*. След проведените конкурсни изпити по специалността и чужд език, през учебната 2022/2023 година са зачислени 11 докторанти по държавна поръчка, от които 8 – във ФЕЕ и 3 – във ФМУ. За обявените места за прием на докторанти, субсидирани от държавата, в редовна и задочна форма на обучение за учебната 2023/2024 г. документи за участие в конкурса са подали 10 кандидат-докторанти, от които 6 – във ФЕЕ и 4 – във ФМУ (към 03.04.2024 г.). Кандидат-докторантите са издържали конкурсните изпити и предстои зачисляването им в докторантура.

Таблица 2.22. Брой места за обучение в образователната и научна степен „доктор”

Учебна година Форма на обучение	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Редовна	17	14	19	17	23
Задочна	6	4	5	6	6
ОБЩО	23	18	24	23	29

Броят на обучаваните през 2023 година докторанти по акредитирани докторски програми е представен в *Таблицы 2.23* и *2.24*. Обучаваните докторанти във ФЕЕ са 32 (16 - в редовна форма на обучение, 13 – в задочна форма на обучение и 3 – в самостоятелна форма на обучение), а във ФМУ са 17 (12 – в редовна форма на обучение и 5 – в задочна форма на обучение) или общо в ТУ-Габрово – 49 (28 – в редовна форма на обучение, 18 – в задочна форма на обучение и 3 – в самостоятелна форма на обучение).

Броят на успешно защитилите и на отчислените с право на защита докторанти по години и основни звена е представен в *Таблица 2.25*. През 2023 г. във ФЕЕ са отчислени с право на защита 3 докторанти, а са защитили 2 докторанти. Във ФМУ броят на отчислените с право на защита докторанти е 3, а на успешно защитилите - един.

От особено значение при обучението на докторантите в ТУ-Габрово е правилното планиране на дейностите в индивидуалните учебни планове, а предпоставки за успешна защита са: поэтапното представяне на разработваните дисертационни трудове пред обучаващите катедри и на научни форуми; периодичното докладване на резултати от дисертациите и тяхното обсъждане на научни семинари.

Таблица 2.23. Обучавани докторанти по обучаващи и основни звена, брой

Обучаващо звено (катедра)	Форма на обучение			Общо
	Редовна	Задочна	Самостоятелна	
Електроника	4	3	-	7
КСТ	1	5	-	6
ЕСЕО	1	2	1	4
КТТ	8	2	2	12
АИУТ	2	1	-	3
ОБЩО за ФЕЕ	16	13	3	32
МТТ	2	2	-	4
МУ	4	2	-	6
МММ	4	1	-	5
ЕТ	2	-	-	2
ОБЩО за ФМУ	12	5	-	17
ОБЩО за ТУ-Габрово	28	18	3	49

Таблица 2.24. Обучавани докторанти по акредитирани докторски програми, брой

№	Докторска програма	Форма на обучение		
		Редовна	Задочна	Самостоятелна
ФЕЕ				
1.	Микроелектроника	-	1	-
2.	Индустриална електроника	3	1	-
3.	Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника	2	1	-
4.	Автоматизирани системи за обработка на информация и управление	1	4	-
5.	Комуникационни мрежи и системи	8	2	2
6.	Компютърни системи, комплекси и мрежи	1	2	-
7.	Електроснабдяване и електрообзавеждане	-	1	1
8.	Светлинна техника и източници на светлина	1	-	-
9.	Електромеханика	-	1	-
ОБЩО за ФЕЕ		16	13	3
ФМУ				
1.	Материалознание и технология на машиностроителните материали	1	1	-
2.	Технология на машиностроенето	1	1	-
3.	Метрология и метрологично осигуряване	2	-	-
4.	Точно уредостроене	2	2	-
5.	Рязане на материалите и режещи инструменти	-	1	-
6.	Металорежещи машини и системи	1	-	-
7.	Хидравлични и пневматични задвижващи системи	2	-	-
8.	Приложна механика	1	-	-
9.	Теория на механизмите, машините и автоматичните линии	2	-	-
ОБЩО за ФМУ		12	5	-
ОБЩО за ТУ-Габрово		28	18	3

Таблица 2.25. Защитили докторанти и докторанти, отчислени с право на защита, брой

Форма на обучение	2022 г.	2023 г.
ФЕЕ		
Редовна	2	-
Задочна	1	3
Докторанти, отчислени с право на защита	3	3
Защитили докторанти	4	2
ФМУ		
Редовна	4	2
Задочна	-	1
Докторанти, отчислени с право на защита	4	3
Защитили докторанти	1	1

Получените атестационни оценки на докторантите от двата факултета през учебната 2022/2023 г. са, както следва: за ФЕЕ - 29 оценки „много добра” и една оценка „добра”; за ФМУ - 13 оценки „много добра” и една оценка „добра”.

През учебната 2022/2023 г. докторантите в ТУ-Габрово са направили общо 37 публикации, от които 29 са публикации на докторанти от ФЕЕ и 8 са публикации на докторанти от ФМУ.

2.4. Електронно и дистанционно обучение

Центърът за електронно и дистанционно обучение (ЦЕДО) е с предмет на дейност, включващ организация на електронно обучение и на обучение в дистанционна форма на български и чуждестранни граждани за придобиване на образователно-квалификационна степен и за повишаване на квалификацията.

В резултат от дейността на ЦЕДО и на Съвета за електронно и дистанционно обучение през 2023 година са постигнати следните резултати:

- Успешно е представен Докладът самооценка на средата за провеждане на дистанционно обучение в Технически университет – Габрово пред експертната група на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА).

- Продължава организацията по отношение на провеждането на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством асинхронните платформи за електронно и дистанционно обучение и платформата за провеждане на онлайн срещи MS Teams. Технически университет – Габрово чрез ЦЕДО поддържа огледална среда за провеждане на онлайн работни срещи и електронно обучение.

- С техническото съдействие на ЦЕДО, в платформите за електронно и дистанционно обучение преподавателите създават нови и актуализират съществуващи електронни курсове, провеждат асинхронно електронно и дистанционно обучение, организират онлайн изпити и други форми за проверка на знанията на студентите.

- Продължава усъвършенстването на Университетската информационна система (УИС) на ТУ-Габрово във връзка с административното и информационното обезпечаване на дистанционната форма на обучение.

- Създадени са условия за повишаване на квалификацията на преподавателския състав на ТУ-Габрово в областта на електронното и дистанционното обучение:

- ✓ Проведено е обучение с осем преподаватели в рамките на Националната програма „Повишаване на компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители”. Обучението е в областта на иновативните образователни технологии и дигиталната трансформация на образованието.

- ✓ Във виртуален форум (екип ЦЕДО на MS Teams) продължава публикуването на инструкции за организиране и провеждане на дистанционно и онлайн обучение. Във форума се публикуват видео клипове и други помощни материали, провеждат се онлайн семинари във връзка с ефективното използване на електронните платформи от страна на преподавателите и студентите.

- Продължава членството на ТУ-Габрово в Националния център за дистанционно обучение (НЦДО).

- Продължава развитието на научноизследователската и публикационната дейност на академичния състав в областта на електронното и дистанционното обучение. През отчетния период са реализирани два проекта, финансирани със средства от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност – „Виртуална лаборатория за обучение по проектиране на цифров хардуер” и „Повишаване на ефективността на образованието чрез използване на информационни и комуникационни технологии“. Представени са два доклада в областта на електронното обучение на преподаватели от Университета в секция „Образователни технологии” на Международната научна конференция УНИТЕХ.

- Технически университет - Габрово участва със свой представител в редакционната колегия на новото списание „Дигитални образователни технологии“. Списанието е интердисциплинарно, рецензирано, с научна и научно-практическа насоченост (<https://journals.uni-vt.bg/dt/bu>).

- Представители на ТУ-Габрово участват ежегодно в Националната научно-практическа конференция „Дигитална трансформация на образованието – проблеми и решения“. Конференцията се инициира и организирана от МОН, НАОА, НЦДО и други институции, свързани с развитието на електронното и дистанционното обучение. През 2023 г. ЦЕДО участва в национална кръгла маса, по време на която е дискутирано използването на изкуствения интелект в образованието.

- Центърът за електронно и дистанционно обучение осигурява активна помощ и съдействие на преподавателите и служителите при организиране и провеждане на електронното дистанционно обучение.

2.5. Квалификационна дейност и професионално обучение

Квалификационната дейност, следдипломната квалификация и професионалното обучение в ТУ-Габрово се организират от Центъра за следдипломна квалификация (ЦСДК) и Центъра за професионално обучение (ЦПО). Те са съобразени с потребностите на пазара на труда и с необходимостта от квалификация и преквалификация на кадрите.

Центърът за следдипломна квалификация и Центърът за професионално обучение се стремят да предлагат обучения, които са актуални и търсени от гражданите и студентите.

Дейността на ЦСДК и ЦПО през 2023 г. е в следните направления:

- повишаване на следдипломната квалификация на специалисти с висше образование чрез обучение в предлаганите курсове по специалности в акредитирани професионални направления в ТУ-Габрово;
- придобиване на педагогическа правоспособност по професионална подготовка в професионалното образование;
- повишаване на професионалната квалификация на педагогически кадри от професионални гимназии и средни училища;
- придобиване на нова професионална квалификация за различни сфери на икономиката;
- придобиване на правоспособност за професии, упражняването на които изисква такава;
- усъвършенстване на професионалната квалификация;
- създаване на оптимални условия за повишаване на квалификацията на студентите;
- актуализиране на учебната документация;
- консултантска, експертна и други дейности, свързани с предмета на дейност на съответния център.

През 2023 г. в ЦСДК и ЦПО са организирани и проведени 29 курса с 245 участници в тях. Основната част от курсовете са за придобиване на нова квалификация и за повишаване на квалификацията. Обобщена информация за тези курсове е представена в *Таблица 2.26*. Осигурени са възможности за повишаване на квалификацията на студентите от ТУ-Габрово и ТК-Ловеч, паралелно с подготовката им по основната специалност, както и за придобиване на различни сертификати, необходими за тяхната успешна реализация на пазара на труда.

Квалификационните курсове са проведени с активното участие на преподавателите от основните звена на ТУ-Габрово. Със съдействието на Университетския център за информационни системи и технологии част от курсовете са проведени дистанционно в електронната платформа MS Teams.

На заседание на Съвета по квалификационна дейност (Протокол № 1/30.10.2023 г.) са приети актуализираните учебни планове и програми на два курса за следдипломна квалификация: *Учител по професионална подготовка в професионалното образование* и *Учител по информатика и информационни технологии*. На заседание на Учебно-методичния съвет по професионално обучение (Протокол №1/05.12.2023 г.) са приети учебен план и

учебни програми за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професия „Стругар”, специалност „Стругарство”.

Таблица 2.26. Следдипломна и професионална квалификация

№	Квалификационни курсове	Курсове, брой	Курсисти, брой
I.	Нова следдипломна квалификация	9	137
1.	Учител по професионална подготовка в професионалното образование	4 (2+2*)	78
2.	Учител по информатика и информационни технологии	1	17
3.	Инструктор за обучение на водачи на МПС	2	24
4.	Финанси, банки и борси	1*	6
5.	Здравен мениджмънт	1	12
II	Повишаване на квалификацията	15	83
1.	Експлоатация и поддръжка на фотоволтаични съоръжения	1	1
2.	Отоплителна ,вентилационна, климатична, хладилна и газова техника	3+1*	4
3.	Въведение в MS Excel	1	7
4.	Въведение в MS Power Point	1	7
5.	Опреснителен курс за инструктори	2	20
6.	Консултанти по Енергийна ефективност	2	34
7.	Cisco I и II	2	9
8.	Курс по български език модул I и II	2	1
III.	Нова професионална квалификация	2	2
1.	Офис секретар	1	1
2.	Стругар	1	1
IV.	Автошокола Академик	3	15
	Теоретично и практическо обучение за водачи на МПС	3	15
V.	Издаване на сертификати		8
1.	Вътрешен одитор по управление на качеството		4
2.	Ниво на владеене на език		4
*Започнал курс през 2022 г. и завършил през 2023 г.			

Приходите на ЦСДК и ЦПО за 2023 г. са 203 526 лв., а разходите – 91 433 лв.

През 2023 г. са заделени средства за подобряване на материалната база за на ЦСДК и ЦПО и са заявени дълготрайни материални активи..

2.6. Център за иновативни образователни технологии

Центърът за иновативни образователни технологии (ЦИОТ) към ТУ-Габрово е създаден в отговор на инициативата на Европейската комисия (ЕК) за „Отваряне на образованието за всички чрез новите технологии“ и в изпълнение на дейностите от Национална програма „Повишаване на компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители”.

Центърът за иновативни образователни технологии е част от Националната мрежа от университетски центрове по иновативни образователни технологии. Дейността му е регламентирана с приетия от АС на ТУ-Габрово *Правилник за дейността на ЦИОТ към ТУ-Габрово* (https://tugab.bg/images/normativni_documenti/Pravilnik_CIOT.pdf).

С предоставените средства по Националната програма е оборудвана зала за провеждане на обучение. Закупени са интерактивна мултимедийна система, мултимедиен дисплей, 10 преносими компютъра, флипчарт, 15 стола, 2 заседателни маси, 2 секции, контейнер за бюро.

В обученията, организирани по Националната програма, са участвали десет преподаватели от ТУ-Габрово, които успешно са преминали обучение по два от курсовете: *Прилагане на иновативни образователни технологии; Прилагане на компетентностен подход и екипното взаимодействие в обучението на студентите, подготвящи се за бъдещи учители.*

Актуализирани са два учебни плана, свързани с курсове за следдипломна квалификация за учителска правоспособност. В тях е включена специализиращата дисциплина „Компетентностен подход и иновации в професионалното образование и обучение”. Разработени са девет учебни програми и пет мултимедийни урока.

2.7. Университетска библиотека

Основната задача на Университетската библиотека (УБ) е да предоставя различни източници на информация (в хартиен и електронен вариант) и специализирани информационни услуги в подкрепа на научните изследвания, преподавателската, образователната и обслужващата дейност на Университета.

През 2023 г. продължава дейността по обновяване на библиотечния фонд, който подпомага подготовката и обучението на студенти и докторанти и съдейства за развиване на научноизследователския и преподавателския процес в ТУ-Габрово. В УБ се предоставят: издания на хартиен носител; електронни издания; помощ при търсене на информация; онлайн услуги; достъп до интернет; различни видове услуги - принтиране, копиране, сканиране, подвързване, ламиниране; индивидуално и междубиблиотечно заемане; изготвяне на устни и писмени библиографски справки.

• Комплектуване и обработка

Набавянето на нови информационни източници, обработката и въвеждането им във фондовете са основни задачи на УБ. Комплектуването е ориентирано към задоволяване на потребностите на основните категории читатели – студенти, докторанти, преподаватели и служители в Университета. Продължава тенденцията за промяна в научната комуникация и във видовете информационни ресурси, наложена от пандемията от Covid-19. Налице са по-голямото търсене на електронни ресурси от страна на потребителите и ползването на библиотечни услуги от разстояние. Успоредно с тази тенденция се запазва и необходимостта от комплектуване на издания върху хартиен носител.

В края на 2023 г. фондът на библиотеката е 169 666 библиотечни единици от специализирана научна и учебна литература в областта на общообразователните, природо-математическите, инженерните, обществените и икономическите науки. В зависимост от вида на библиотечните единици, разпределението е: книги – 158 413; периодични издания – 10 439; електронни носители – 181; други – 633.

Чрез различните начини за набавяне на нови библиотечни материали (покупка, абонамент, дарение и книгообмен) през 2023 г. в УБ са постъпили 609 библиотечни единици (книги и периодични издания) на обща стойност 9816,71 лева. От тях дарени са 274 броя (68 тома от тях са издания на Университетското издателство „Васил Априлов”), закупени – 165 броя, книгообмен – 60 броя и заменени срещу загубени – 110 броя. Всички новопостъпили книги са описани в информационната система, инвентирани, класирани, предметизирани и са оформени каталожни фишове. Към библиографските описания са прикачени файлове със сканирано съдържание и корица на новите заглавия. Към края на 2023 г. базата данни „Книги“ съдържа 22 822 записа. Поддържат се систематичен и азбучен каталог на книгите и каталог на периодичните издания.

През 2023 г. е извършена частична инвентаризация на фонда според изискванията на Наредба № 3 от 18.11.2014 г. за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд. Впоследствие са отчислени 1053 библиотечни единици на стойност 948,75 лева. Като загубени от читатели са отчислени 110 книги на стойност 468,95 лева, които

съответно са заменени от тях със същия брой нови книги. Отчислени като остарели по съдържание са 1409 книги на стойност 1797,36 лева.

- *Обслужване на читатели*

През 2023 г. основните задачи за изпълнение пред специалистите на библиотеката във връзка с обслужването на читателите и поддържането на фондовете са: осигуряване на потребностите от литература на различните категории читатели и доброто им обслужване; извършване на библиотечни и информационно-библиографски услуги; грижа за поддържане и обновяване на фонда; издирване на просрочени задължения.

В Заемна служба се предоставя литература за дома - учебници и учебни пособия, прави се годишна регистрация на читателите, събират се глоби за просрочване на заетите библиотечни материали, извършва се заплащане на различни видове библиотечни услуги (копиране, принтиране, ламиниране, сканиране, подвързване). През 2023 г. са регистрирани 228 нови читатели. Отчетени са 2312 посещения на място, а ползваната литература е 2325 библиотечни единици. В касата на ТУ-Габрово са внесени 1494,48 лева. от санкции за просрочени заемания, такси и библиотечни услуги. За закупуване на нови книги са изразходени 2078,24 лева.

В читалните на УБ се ползват справочна, енциклопедична и научна литература, както и вестници, български и чуждестранни списания, бюлетини, трудове, годишници, известия. Периодичните издания се набавят по два начина - абонамент и дарение. Абонаментът на чуждестранна периодика се прави в съответствие с научната и учебната дейност, а абонираните български заглавия са съобразени и със специалностите от ОКС „бакалавър“ и „магистър“ в Университета. През 2023 г. са получени 33 заглавия на периодични издания. По езици разпределението е следното: 20 заглавия на български език, едно - на руски език, 12 - на английски език, едно - на немски език, а по начин на постъпление: 32 заглавия по абонамент и едно - като дарение. Всички периодични издания се въвеждат в деня на получаването им в информационно-търсещата система, като по този начин читателите могат да установят наличността им към момента на постъпване в библиотеката. С помощта на автоматизираната библиотечна програма (АБ) могат да се отчитат липсите и да се следи коректността на доставчиците. В база „Периодика“ се поддържат 752 записа.

- *Информационно-библиографско обслужване*

През 2023 г. в отдел Справочно-информационно обслужване са изготвени 14 писмени и устни библиографски справки по зададени от потребители теми и справки във връзка с акредитационни процедури на професионални направления и докторски програми. Съставени са информационни бюлетини за новонабавената литература в УБ – бюлетин „Нови книги“ и бюлетин „Нови статии“. От сайта на библиотеката (<http://lib-tu.tugab.bg/abnb/>) тези бюлетини са достъпни в електронен вариант и се обновяват на всяко тримесечие.

Периодично се поддържа и актуализира база данни с аналитично разкриване на статии от списания и научни сборници (трудове, годишници, известия). С цел подобряване на информационно-библиографското обслужване през 2023 г. продължава описването на прикнижни и пристатийни библиографски данни на издадени материали от преподаватели в ТУ-Габрово. През годината са описани 260 статии от списания и научни сборници.

Библиотеката поддържа връзка с библиотеки в страната и в чужбина в следните направления: междубиблиотечно заемане и междубиблиотечен книгообмен. По линия на междубиблиотечното заемане са извършени 6 услуги. По книгообмен УБ осъществява връзка с 30 български и 4 чуждестранни университетски библиотеки, на които се изпращат изданията на ТУ-Габрово. Читателите могат да ползват каталозите на другите академични библиотеки, както и сводния каталог на Националната академична библиотечно-информационна система (НАБИС), който е част от регламента за ползване на междубиблиотечно заемане.

- *Автоматизирано обслужване и копирни услуги*

Едно от най-важните задължения на специалистите от УБ в областта на информационното обслужване е подпомагането на потребителите за работа с ресурсите на

библиотеката, с пълнотекстови бази данни и електронни ресурси, както и за други дейности, свързани с информационната грамотност. През 2023 г. за читателите е осигурен достъп до автоматизирани библиотечни услуги в две компютърни зали с 22 работни места за студенти и с 12 работни места за докторанти и преподаватели.

Осигурени са възможности за: търсене в електронни каталози; достъп до собствени и външни онлайн бази данни; достъп до пълнотекстови бази данни; електронна доставка на документи, работа със софтуерни продукти. В залите за автоматизирано обслужване се извършват услугите принтиране, сканиране, копиране, ламиниране, подвързване.

Автоматизирани са всички библиотечно-информационни дейности: комплектуване, инвентриране, каталогизиране и обработка, регистрацията на читатели и книгозаемане, изграждане на справочен апарат и дигитализация на част от фонда – едно от най-важните направления за бъдещата работа на библиотеката. Ежедневно се поддържат и обновяват три бази данни (представени в електронния каталог на библиотека). Към 31.12.2023 г. те са: Каталог на книги (22 822 записа); Каталог на периодичните издания (752 записа); Картотека „Аналитични описания на статии“ (5565 записа).

Университетската библиотека осигурява онлайн достъп до многоотраслови бази данни с научна информация - Science Direct, SCOPUS (чрез национален абонамент от МОН). Електронният каталог на УБ е достъпен в интернет от сайта на Университета, като е включен и в сводните каталози на университетските библиотеки в България (КУБ) и на НАБИС.

В УБ продължава да функционира откритият през месец май 2016 г. информационен център към Българския институт по стандартизация с контролиран достъп до информация за определени пакети български стандарти.

Университетската библиотека е член на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА), на фондация НАБИС и на Български информационен консорциум (БИК).

2.8. Изводи и препоръки

- *Учебната дейност през учебната 2022/2023 година е организирана в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет - Габрово, Правилника за организация на учебната дейност, Правилника за натрупване и трансфер на кредити, Правилника за приемане и обучение на докторанти в Технически университет – Габрово и правилниците за дейността на центровете в ТУ-Габрово, свързани с учебната дейност.*
- *Актуализирани са основни вътрешнонормативни документи, свързани с кандидатстудентския прием и учебната дейност - Правилник за приемане на студенти в Технически университет – Габрово, Правилник за признаване на придобито висше образование, образователна и научна степен „доктор“ и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет – Габрово и Нормативи за натовареност на академичния състав за учебните 2021-2022, 2022-2023 и 2023-2024 години*
- *Учебният процес е организиран и проведен в съответствие с приетия от Академичния съвет график, съгласно действащите учебни планове, програми и разписи. Лекционните курсове се водят от хабилиитирани преподаватели и преподаватели с образователна и научна степен „доктор“ на основен трудов договор, като се спазват изискванията на Закона за висшето образование.*
- *Разкрита е нова специалност „Софтуерно и компютърно инженерство“, ОКС „магистър“, редовна и задочна форма на обучение, в ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника, област на висше образование 5. Технически науки . Приета е нова учебна документация, включваща квалификационна характеристика, учебни планове и учебни програми.*
- *Във връзка с изпълнението на проекти по ОП НОИР, процедура „Модернизация на висшето образование“, приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот*

преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в обучението по три хибридни магистърски специалности: „Повърхностно обработване на инженерни материали (Surface Engineering)” (съвместно обучение с ТУ-София); „Социални иновации и социални политики“ (съвместно обучение с Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий); „Мебелна индустрия 4.0“ (съвместно обучение с ЛТУ-София).

- Разработени са и са приети от Академичния съвет проект на квалификационна характеристика и проект за актуализация на Груповия учебен план за подготовка на докторанти в Технически университет – Габрово във връзка с подготовката на документация за програмна акредитация на докторска програма „Техника на безопасност на труда“ в ПН 5.13 Общо инженерство.
- Актуализирани са учебните планове за редовна и задочна форма на обучение на специалности: „Комуникационни технологии и киберсигурност“ и „Публична администрация“ в ОКС „бакалавър“; „Опазване на околната среда и устойчиво развитие“, ОКС „магистър“. Актуализиран е и Груповият учебен план за подготовка на докторанти в Технически университет – Габрово.
- Проведено е бизнес-ориентирано обучение, съчетаващо теоретична и практическа подготовка, съобразени с изискванията на бизнеса и пазара на труда, и гарантиращо професионалната реализация на завършилите студенти. Такова обучение е организирано съвместно с фирми „Аркус“ АД – град Лясковец, „Хилцингер-полирни технологии“ ООД – град Горна Оряховица, „Хамбургер-България“ (град Севлиево), АЕЦ „Козлодуй“, „Кремък“ ЕООД (град Стара Загора), „Прогрес“ АД (град Стара Загора), „Оскар Рюек България“ (град Стара Загора), „Оптикоелектрон“ (град Панагюрище), „Алуком“ ЕООД (град Плевен), „Илинден“ АД (град Плевен), „Калинел“ ЕООД (град Троян), „ТЕСИ“ ООД (град Шумен), „Хитачи Енерджи България“ ЕООД (град Севлиево), Община Копривищица и Община Обзор по специалностите „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“, „Промислена и автомобилна електроника“, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи“, „Технология на материалите и материалознание“, „Дизайн, техника и технологии в текстила“, „Техническа безопасност“ и „Индустриален мениджмънт“. При тази форма на организация на обучението през учебната 2022/2023 година са се обучавали 397 студенти в ОКС „бакалавър“.
- За да се повиши качеството на обучение, е необходимо предприемане на следните мерки: засилване на индивидуалната и извънаудиторната работа на студентите; актуализиране на съдържанието на учебния материал в съответствие с развитието на науката и технологиите; прилагане на съвременни технологични решения в образователния процес; модернизиране на учебната и технологичната среда; увеличаване на броя на публикуваните електронни материали и ресурси и атрактивното им представяне.
- Организирана е и е проведена целогодишна кандидатстудентска кампания за прием на студенти във всички образователно-квалификационни степени и форми на обучение. Прилагат се гъвкави форми за прием на студенти - провеждане на състезания в средни училища и фирми, резултатите от които са със статут на кандидатстудентски изпит; сключване на предварителни договори за класиране в избрана специалност; провеждане на предварителни изпити в ТУ-Габрово и в други региони на страната; прилагане на системата за онлайн подаване на документи и полагане на кандидатстудентски изпит. В резултат държавният план за прием на студенти е изпълнен 99,5% за ОКС „бакалавър“, 69% за ОКС „професионален бакалавър“ и 80,9% за ОКС „магистър“. Приети са и 115 студенти в ОКС „магистър“ в платена форма на обучение.

- *Организацията на конкурсните изпити, проверката на изпитните работи, обявяването на резултатите и записването на приетите студенти са на високо ниво. Кандидатстудентските изпити обхващат голям брой дисциплини (общотехническа подготовка, математика, български език и литература, география) и се организират и провеждат по календарен график, приет от Академичния съвет. Прилага се системата за онлайн полагане на приемни изпити.*
- *Обучението на докторантите в ТУ–Габрово се провежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ–Габрово и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ–Габрово. Необходима е по-активна работа на обучаващите звена за изпълнение на държавния план-прием на докторанти, както и за увеличаване на броя на успешно защитилите докторанти.*
- *Положителни са резултатите от дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение, свързани с организацията и провеждането на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством асинхронните платформи за електронно и дистанционно обучение и платформата за провеждане на онлайн срещи Microsoft Teams. Създадени са условия за повишаване на квалификацията на академичния състав в областта на иновативните образователни технологии и дигиталната трансформация на образованието.*
- *Центърът за следдипломна квалификация и Центърът за професионално обучение са водещи звена за повишаване на квалификацията и за професионално обучение на студенти и граждани в условията на голяма конкуренция в сферата на образователните услуги. Организиран са и са проведени 29 курса за придобиване на нова квалификация и за повишаване на квалификацията. Актуализирани са учебните планове и програми на два курса за следдипломна квалификация: Учител по професионална подготовка в професионалното образование и Учител по информатика и информационни технологии. Приети са учебен план и учебни програми за придобиване на първа степен на професионална квалификация по специалност „Стругарство”, професия „Стругар”.*
- *Университетската библиотека предлага много добро информационно осигуряване на учебния процес и достъп до многоотраслови бази данни с научна информация. Необходими са непрекъснато обновяване на библиотечния фонд с повече нови книги, електронни носители и други информационни източници, както и повече средства за абониране на периодични издания по профила на Университета.*

3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

3.1. Научноизследователска дейност

3.1.1. Научноизследователска дейност, финансирана целево със средства от държавния бюджет

Съгласно Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност, Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания и Заповед на Ректора на Университета № 3-01-22/16.01.2023 г. е обявен конкурс за финансиране на проекти за научни изследвания. Средствата за присъщата на ТУ-Габрово научноизследователска дейност, финансирана целево от държавния бюджет през 2023 г., са в размер на 299 600,00 лева.

През 2023 г. от научни колективи в Университета са подготвени 23 заявки за нови проекти. Разпределението на броя на договорите и финансирането им по основни звена, след подписването на договорите, са показани в Таблица 3.1.

Проектите са изпълнявани съобразно утвърдения от АС на ТУ-Габрово График на дейностите, свързани с организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания за 2023 г. и разработените план-програми на проектите. Финансовото изпълнение на проектите е представено в Таблица 3.1. Информация за разпределението на участниците в научноизследователските проекти по академични длъжности, научни степени, възраст и пол и по групи (преподаватели, докторанти, студенти и изследователи) е представена в Таблицы 3.2 и 3.3.

След рецензиране на отчетите са получени следните средноаритметични стойности на оценките: за ФЕЕ – 47,67; за ФМУ – 36,86; за ФС – 45,4; за ДЕСО – 60; за ТК–Ловеч – 25.

Таблица 3.1. Научноизследователски проекти, финансирани целево със средства от държавния бюджет

№	Договори	Брой договори	Финансиране, лева		
			Обща стойност, лв.	Изпълнение, лв.	Степен на усвояване
1.	ФЕЕ	7	44 500,00	28 516,76	64%
2.	ФМУ	6	39 400,00	19 130,91	49%
3.	ФС	5	23 600,00	17 249,35	73%
4.	ДЕСО	1	4100,00	906,70	22%
5.	ТК–Ловеч	1	6300,00	589,96	9%
6.	Университетски договори	3	181 700,00	104 393,35	57%
ОБЩО		23	299 600,00	170 787,03	57%

Таблица 3.2. Разпределение на участници в научноизследователските проекти по академична длъжност, научна степен, възраст и пол

Участници в проектите	Общ брой	Разпределение по научни степени		Разпределение по възраст до					Разпределение по пол	
		д.н.	д-р	35 г.	45 г.	55 г.	65 г.	над 65 год.	Жени	Мъже
Професори	10	3	7	-	-	2	7	1	2	8
Доценти	52	2	50	-	9	19	24	-	16	36
Гл. асистенти	51	-	49	4	19	18	10	-	16	35
Асистенти	27	-	2	9	13	3	-	-	9	18
Докторанти	30	-	-	13	8	9	-	-	8	22
Инженери	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Студенти	109	-	-	79	25	5	-	-	36	73
Изследователи*	22	2	12	1	3	4	3	7	6	16
ОБЩО, брой	302	7	120	106	77	60	45	8	93	209
ОБЩО, %	100	2,32	39174	35,1	25,5	19,87	14,9	2,65	30,8	69,2

*Изследователи са всички преподаватели от екипа на проекта, които не са на основен трудов договор в ТУ-Габрово

Таблица 3.3. Участници в научноизследователските проекти

№	Договори	Участници					
		Общо	Преподаватели		Докто-ранти	Студенти	Изследо-ватели
			Хабил.	Нехаб.			
1.	ФЕЕ	131	31	28	14	48	10
2.	ФМУ	94	18	24	12	31	9
3.	ФС	66	14	19	4	26	3
4.	ТК–Ловеч	11	2	5	-	4	-
ОБЩО		302	65	76	30	109	22

Разработването на проектите през 2023 г. е допринесло за кадровото и научното развитие на преподавателите – 3 преподаватели са заели академичната длъжност „доцент”, 3 преподаватели – академичната длъжност „главен асистент” и един преподавател – академичната длъжност „асистент”. Двама асистенти са придобили образователната и научна степен „доктор“.

3.1.2. Научноизследователска дейност, финансирана със средства извън бюджетната субсидия за научна дейност на ТУ–Габрово

3.1.2.1. Проекти по оперативни програми

- *Проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. - проекти по процедури BG05M2OP001-1.001 „Изграждане и развитие на центрове за върхови постижения“ и BG05M2OP001-1.002 „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“:*

- BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко-и енергоспестяващи системи и технологии”, бюджет 9 433 722,78 лв.; водеща организация: Технически университет – Габрово; партньори: Технически университет – София, Технически университет – Варна, Софийски университет „Св. Климент Охридски” – Факултет по химия и фармация, Институт по роботика – БАН, Институт по електроника – БАН, Централна лаборатория по приложна физика – БАН; координатор: проф. д-н Райчо Иларионов;

- BG05M2OP001-1.001-0008-C01 Център за върхови постижения „Национален център по мехатроника и чисти технологии”, бюджет 804 257,24 лв.; водеща организация: Институт по обща и неорганична химия – БАН; партньори: Технически университет – Габрово, Технически университет – София, Технически университет – Варна, Химико-технологичен и металургичен университет – София и 11 института на БАН; контактното лице за ТУ-Габрово: проф. д-н Димитър Дичев.

- BG05M2OP001-1.002-0006-C02 Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска” (Quasar), бюджет 1 286 491,20 лв.; водеща организация: Институт по роботика – БАН; партньори: Технически университет – Габрово, Институт по металознание, съоръжения и технологии „Академик Ангел Балеvски“ с Център по хидро-и аеродинамика при БАН, Висше военноморско училище „Н. Й. Вапцаров” – Варна, Национален военен университет „Васил Левски” – Велико Търново, Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН, Геолого-географски факултет към Софийския университет „Св. Климент Охридски”, Сдружение „Съвременни летателни технологии”; контактното лице за ТУ-Габрово: проф. д-р Анатолий Александров.

- BG05M2OP001-1.002-0002 Център за компетентност „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни”; водеща организация: Университет за национално и световно стопанство; партньори: Технически университет – Габрово, Икономически университет – Варна, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, Русенски университет „Ангел

Кънчев”, Институт по информационни и комуникационни технологии – БАН; контактното лице за ТУ-Габрово: доц. д-р Боян Карапенов.

- *Проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.:*
- BG16RFOP002-1.005-0229 „Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД, чрез разработване на продуктовете иновация /услуга/ - Система за лазерно маркиране“, бюджет 108 000 лв.; контактното лице за ТУ-Габрово: проф. д-р Ирина Александрова.

3.1.2.2. Международни научноизследователски проекти

Преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в изпълнението на два международни научноизследователски проекта, финансирани по рамковите програми за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“ (Таблица 3.4).

Таблица 3.4. Международни научноизследователски проекти

Програма	Проект	Тема	Продължителност	Финансиране за ТУ-Габрово
Рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“; Приоритет LC-SC3-SCC-1-2018-2019-2020 „Интелигентни градове и общности“; Схема „Иновационни действия“	No. 957751 RESPONSE Бенифициент: Община Габрово	Интегрирани решения за плюсово енергийни и жизнено градове с акроним RESPONSE (integRatEd Solutions for POSitive eNergy and reSilient CitiEs)	01.10.2020 г. - 30.09.2025 г.	-
Рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“	No. 101112876 – MountResilience – HORIZON-MISS- 2022-CLIMA-01 Бенефициент: Община Габрово	MountResilience – Accelerating transformative climate adaptation for higher resilience in European mountain regions	01.09.2023 г. - 29.02.2028 г.	133 862.50 €

3.1.2.3. Проекти по Фонд „Научни изследвания“

Преподаватели и докторанти от ТУ-Габрово участват в изпълнението на два национални научноизследователски проекта, финансирани от Фонд „Научни изследвания“ (Таблица 3.5).

Таблица 3.5. Национални научноизследователски проекти

Договор №	Тема	Продължителност	Финансиране за ТУ-Габрово
КП-06-ПН47/6 от 26.11.2020 г.	Изследване на процеси и структурни промени при електронно-лъчево заваряване на метали и сплави с различни термофизични свойства	Продължителност: два етапа по 18 месеца: I етап до месец май 2022 г.; II етап до месец ноември 2023 г.	60 000 лв.
КП-06-Н64/6 от 15.12.2022 г.	Модели на антропогенното въздействие върху природната среда на ниво „речен басейн“ (ModAiNe) - програма „Фундаментални научни изследвания – 2022 г.“	2022 г. – 2024 г.	–

3.2. Публикационна и издателска дейност

3.2.1. Публикационна дейност

При изпълнението на научноизследователските проекти са решени голям брой теоретични и практически задачи, основно с научно-приложен характер. Постигнати са значителни теоретични и практически резултати, за което свидетелстват направените 178 научни публикации, от които 66 - в чужбина и 112 - в страната (Таблица 3.6).

Таблица 3.6. Научни публикации в резултат на научноизследователски проекти

Договори	Публикации по тематиката				
	Общо	В чужбина		В страната	
		Статии	Доклади	Статии	Доклади
ФЕЕ	76	5	20	-	51
ФМУ	42	11	9	-	22
ФС	51	8	12	4	27
ТК-Ловеч	9	-	1	1	7
ОБЩО	178	24	42	5	107

Резултатите от научната работа на студентите, свързана с участието им в научноизследователски проекти, както и от разработката на проблеми, обект на дипломното проектиране, са представени на Студентската научна сесия, проведена на 20 октомври 2023 г. В три тематични направления са изнесени 92 доклада на студенти от Университета, които са публикувани в сборник „Студентска научна сесия – 2023”. Разпределението на докладите по направления е, както следва: Електротехника и електроника – 31 доклада; Машиностроене и уредостроене – 15 доклада; Стопански науки – 46 доклада.

В сесията са участвали с доклади студенти от страната и ТУ-Габрово, както и ученици от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ и ПТГ „Никола Василиади“, град Габрово. Част от наградите са осигурени по проект „Европа-директно” на Габровската търговско-промишлена палата и от Териториалната организация на Научно-техническите съюзи – Габрово.

На 17 и 18 ноември 2023 г. в ТУ-Габрово е проведена Международната научна конференция УНИТЕХ’2023. За участие в конференцията, след рецензиране, са приети 135 доклада, от които 57 доклада от чужбина, 31 - от университети и научни организации от страната и 47 - на преподаватели от ТУ-Габрово. Работата на конференцията е организирана в 10 секции, по научни направления, представени в таблица 3.7. Докладите са публикувани онлайн на адрес <https://unitech2023.tugab.bg/en/>. Най-голям е броят на чуждестранните участници от Сърбия, Украйна, Гърция, Турция, Република Сръбска, Косово, Литва, Босна и Херцеговина.

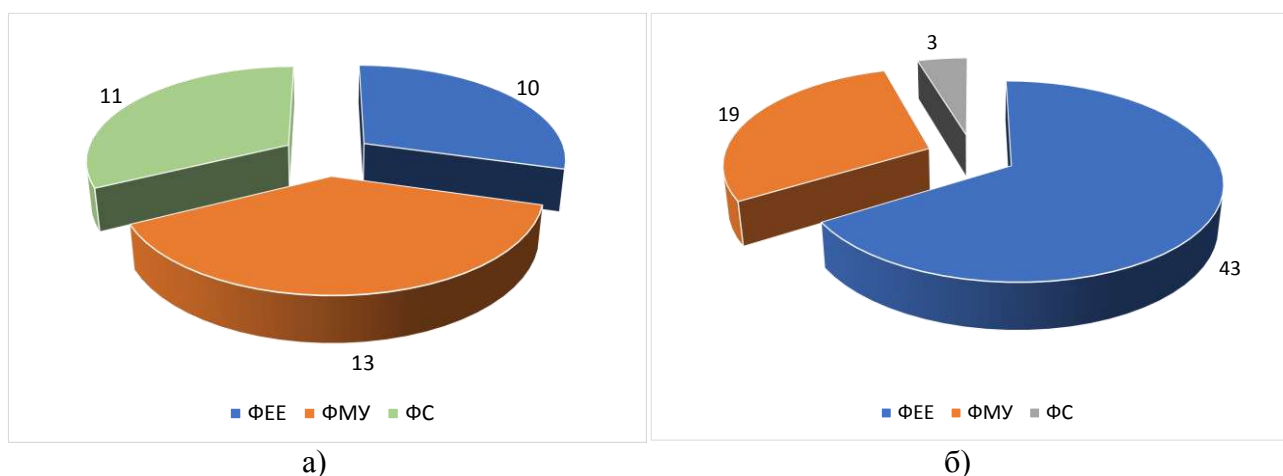
Таблица 3.7. Доклади на Международната научна конференция УНИТЕХ’2023

Направления	Изнесени доклади, бр.			
	ТУ-Габрово	От страната	От чужбина	Общо
Пленарни доклади	–	1	1	2
Електротехника и електроника	29	21	19	69
Машиностроене и уредостроене	4	2	17	23
Стопански науки Образователни технологии Химия, физика и екология	14	7	20	41
ОБЩО	47	31	57	135

Обобщени данни за публикационната дейност на преподавателите и докторантите от основните звена в ТУ-Габрово през 2023 г. са представени в Таблица 3.8 и Фиг. 3.1. Публикувани са 54 научни статии в списания, от които 20 са с импакт-фактор, 34 са реферирани в Scopus/WoS и 20 са в чуждестранни и национални списания, известия и годишници. На международни и национални форуми са изнесени 185 доклада, 39 от които - на конференции в чужбина и публикувани в издания, реферирани в Scopus. В резултат на участието в международни, национални и университетски конференции в страната са публикувани 144 доклада, от които 26 - в издания, реферирани в Scopus.

Таблица 3.8. Публикационна дейност през 2023 г.

ПУБЛИКАЦИИ	Основно звено			Общо
	ФЕЕ	ФМУ	ФС	
I. СТАТИИ, бр.	15	15	24	54
1. В списания с IF (Web of Science)	2	11	7	20
2. В списания, реферирани в Scopus и/или в WoS (без тези с IF)	8	2	4	14
3. В чуждестранни списания, известия и годишници	1	-	6	7
4. В национални списания, известия и годишници в страната	4	2	7	13
II. ДОКЛАДИ, бр.	90	47	48	185
1. На международни конференции в чужбина	22	16	3	41
- реферирани в Scopus	20	16	3	39
- нереферирани в Scopus	2	-	-	2
2. Международни конференции в страната (без УНИТЕХ)	30	9	20	59
- реферирани в Scopus	23	3	-	26
- нереферирани в Scopus	7	6	20	33
3. На Международната научна конференция УНИТЕХ	30	5	18	53
4. На национални и университетски конференции	8	17	7	32
ОБЩО:	105	62	72	239
- реферирани в Scopus и/или WoS	53	32	14	99
- нереферирани в Scopus и/или WoS	52	30	58	140

Фиг. 3.1. Публикации на преподаватели от основните звена в списания (а) и в издания на конференции (б), реферирани в Scopus и/или WoS, брой

През 2023 г., с решения на АС, е реализирано финансово стимулиране на преподаватели за 66 броя публикации, реферирани в Web of Science и/или Scopus, на обща стойност 24 696,18 лева.

Продължава регистрирането на преподаватели от ТУ-Габрово и на техни публикации в Българския портал за отворена наука BPOS.bg, създаден от Националния център за информация и документация (НАЦИД) за въвеждане на отворен достъп до научна информация и научни данни. В BPOS са регистрирани 108 преподаватели от Университета, а общият брой на въведените публикации е 195.

Продължава използването на въведената през 2022 г. система за антиплагиатство StrikePlagiarism. Броят на потребителите през 2023 г. е 146, като периодично се създават нови акаунти. Обработените документи (дисертации, дипломни работи, проекти, публикации и др.) чрез системата за антиплагиатство през 2023 г. са 198 (от общо 363 проверени документа).

3.2.2. Цитирания на научни публикации

Обобщени данни за цитиранията на научните публикации на преподаватели от основните звена в ТУ-Габрово през 2023 г. са представени в Таблица 3.9. Общият брой на цитиранията е 426, от които 226 са в издания с импакт-фактор и 143 – в издания, реферирани в Web of Science и/или Scopus.

Таблица 3.9. Цитирания на научни публикации на преподаватели от ТУ-Габрово през 2023 г.

Основно звено	Цитирания в публикации с IF (WoS)	Цитирания в публикации, реферирани в WoS и Scopus	Цитирания в публикации в чужбина	Цитирания в публикации в страната	Общо
ФЕЕ	40	20	13	12	85
ФМУ	177	55	14	2	248
ФС	9	68	9	7	93
ОБЩО	226	143	36	21	426

3.2.3. Рецензии и становища

През 2023 г. преподаватели от ТУ-Габрово са изготвили общо 269 рецензии на научни статии и доклади, учебници и учебни пособия, научни проекти, рецензии и становища на дисертационни трудове и представени за хабилитация научни материали. От тях 49 са рецензиите на научни статии в списания с импакт-фактор в Web of Science (Таблица 3.10).

Таблица 3.10. Рецензии на научни публикации в издания, реферирани и индексирани в WoS, изготвени от преподаватели от ТУ-Габрово през 2023 г.

Преподавател	Брой рецензии на статии/доклади в издания, реферирани и индексирани от WoS
проф. д-н Йордан Максимов	26
проф. д-р Ирина Александрова	5
доц. д-р Росен Иванов	5
проф. д-н Галя Дунчева	4
проф. д-н Димитър Дичев	3
проф. д-р Ангел Анчев	3
доц. д-р Елена Захаријева	1
доц. д-р Свилен Рачев	2
ОБЩО	49

3.2.4. Издателска дейност

През 2023 г. от преподаватели в ТУ-Габрово са издадени общо 12 учебника, учебни пособия и монографии (Таблица 3.11), осем от които (4 учебника, 2 учебно-методични ръководства и 2 монографии) са финансирани със средства от бюджета и фонд „Издателска дейност” към Университетския център за научни изследвания и технологии. Общата стойност на издадените в съответствие с утвърдения от АС на ТУ-Габрово Издателски план на Университетско издателство „Васил Априлов учебници, учебни пособия и монографии е 5288,00 лева.

Със средства от бюджета през 2023 г. са издадени 66 и 67 брой на списание „Известия на Технически университет – Габрово” на обща стойност 1810,00 лева.

Таблица 3.11. Издателска дейност през 2023 г.

№	Автор/и	Заглавие	Вид на изданието
1.	доц. д-р Свилен Рачев доц. д-р Димитрина Коева гл. ас. д-р Любомир Димитров	Електрообзавеждане	Печатно издание
2.	доц. д-р Петър Петров доц. д-р Георги Велев доц. д-р Красимир Иванов	Техническа безопасност – лекционен курс и тренировъчни тестове	Печатно издание
3.	доц. д-р Росен Иванов	Разпределени системи	Електронно издание
4.	доц. д-р Росен Иванов	Извличане на знания от данни,	Електронно издание
5.	доц. д-р Ивелина Балабанова гл. ас. д-р Георги Георгиев	Мултиплексни оптични системи и мрежи	Електронно издание
6.	проф. дн Галя Дунчева	Surface integrity през призмата на Surface engineering	Печатно/Електронно издание
7.	доц. д-р Борислав Стоянов	Лазерно маркиране на текстилни материали	Печатно/Електронно издание
8.	проф. д-р Ирина Александрова	CNC машини, инструменти и технологии	Печатно/Електронно издание
9.	доц. д-р Христо Метев гл. ас. д-р Калин Крумов	Металорежещи машини	Електронно издание
10.	доц. д-р Драгомир Василев	Технологични процеси и апарати	Печатно/Електронно издание
11.	доц. д-р Веряна Боева доц. д-р Добрин Ганчев доц. д-р Нели Николова доц. д-р Цветелина Ганкова- Иванова	Предприемачество	Печатно издание
12.	доц. д-р Драгомир Василев	Работен дневник за лабораторни упражнения по химия	Електронно издание

3.2.5. Патенти и полезни модели

През 2023 г. са направени 2 заявки за патенти и са регистрирани 2 полезни модела:

- ✓ Метод за електроннолъчево заваряване на алуминий и алуминиеви сплави - заявка за патент № 113680/28.03.2023 г. с автори М. Орманова, С. Вълков, Д. Каишева, Г. Котларски, Д. Дечев, Н. Иванов, А. Анчев, Вл. Дунчев, Б. Стоянов;
- ✓ Устройство за обработка на ротационни повърхнини - заявка за патент № 113743/10.07.2023 г. с автори Й. Максимов, Г. Дунчева;

- ✓ Активно следяща соларна система - полезен модел № 4534/26.09.2023 г. с автор Д. Савов;
- ✓ Система за прецизно калибриране на обработващи центри - полезен модел № 4446/23.05.2023 г. с автор Г. Карловски.

3.2.6. Награди и друга научна дейност

Престиж за ТУ-Габрово е работата на проф. д-н Йордан Максимов и проф. д-н Галя Дунчева като гост-редактори на специални издания на списания с импакт-фактор. През 2023 г. е публикувано специалното издание (Special Issue) „Application of Diamond Burnishing to Improve the Performance of Materials” на списание Applied Sciences (IF 2.838) с отворен достъп, издавано от MDPI. Тази дейност на проф. д-н Й. Максимов и проф. д-н Г. Дунчева е продължена през октомври 2023 г. и по отношение на Special Issue „Effects of Surface Layer Modification on Fatigue, Corrosion and Wear Behavior of Metallic Materials” на списание Coatings (IF 3.4), издавано от MDPI.

3.2.7. Участие на преподаватели в програмни и организационни комитети на национални и международни научни форуми

Преподаватели от ТУ-Габрово са председатели и членове на програмни и организационни комитети на национални и международни научни форуми – конференции, симпозиуми, семинари и др. (Таблица 3.12).

Таблица 3.12. Участие на академичния състав на ТУ-Габрово в програмни и организационни комитети на научни форуми през 2023 г.

Преподавател	Председател/член на програмен/организационен комитет
проф. д-н Йордан Максимов	<ul style="list-style-type: none"> • член на Програмния комитет на 23 Национална конференция по Теория на механизмите и машините и 51 Национален семинар по Динамика на механични системи, 8-10 септември 2023 г. (в рамките на Дните на механиката във Варна); • член на Организационния комитет на Международната научна конференция УНИТЕХ‘23; • член на Програмния комитет на Международната научна конференция „Мехатроника, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Габрово, 2023 г.
проф. д-н Галя Дунчева	<ul style="list-style-type: none"> • член на Програмния комитет на Националната конференция по машиностроене и машинознание, 8-10 септември 2023 г. (в рамките на Дните на механиката във Варна); • член на Организационния комитет на 23 Национална конференция по Теория на механизмите и машините и 51 Национален семинар по Динамика на механични системи, 8-10 септември 2023 г. (в рамките на Дните на механиката във Варна); • член на Програмния комитет на Международната научна конференция УНИТЕХ‘23; • член на Програмния комитет на Международната научна конференция „Мехатроника, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Габрово, 2023 г.
проф. д-р Илия Железаров	<ul style="list-style-type: none"> • председател на Програмния комитет на Международната научна конференция УНИТЕХ‘23; • председател на Програмния комитет на Международната научна конференция „Мехатроника, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Габрово, май 2023 г.; • председател на Програмния комитет на Международната научна конференция „Мехатроника, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Пловдив, ноември 2023 г.; • член на Програмния комитет на Националната конференция по машиностроене и машинознание, 8-10 септември 2023 г. (в рамките на Дните на механиката във Варна)

проф. дн Димитър Дичев	<ul style="list-style-type: none"> • член на Международния програмен комитет на XXXIII Международен научен симпозиум „Метрология и метрологично осигуряване“, 2023 г.; • член на Програмния комитет на Международната научна конференция УНИТЕХ‘23; • член на Програмния комитет на Международната научна конференция „Мехатроника, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Габрово, 2023 г.
проф. Ирина Александрова	<ul style="list-style-type: none"> • член на Програмния комитет на Международната научна конференция УНИТЕХ‘23; • член на Програмния комитет на Международната научна конференция „Мехатроника, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Габрово, 2023 г.
проф. д-р Ангел Анчев	<ul style="list-style-type: none"> • член на Програмния комитет на Международната научна конференция „Мехатроника, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Габрово, 2023 г.; • член на Програмния комитет на Международната научна конференция УНИТЕХ‘23
доц. д-р Димчо Пулов	<ul style="list-style-type: none"> • член на Научния комитет на 14 International Scientific and Practical Conference: Environment. Technology. Resources. Rezekne, Latvia, 2023
доц. д-р Цанко Караджов	<ul style="list-style-type: none"> • член на Научния комитет на 14 International Scientific and Practical Conference: Environment. Technology. Resources. Rezekne, Latvia, 2023
доц. д-р Красимир Орманджиев	<ul style="list-style-type: none"> • член на Програмния комитет на 27 Национален семинар по Механика на непрекъснатите среди (механика на флуидите, топло- и масообмен), 8-10 септември 2023 г. (в рамките на Дните на механиката във Варна)
доц. д-р Даниела Димова	<ul style="list-style-type: none"> • член на Организационния комитет на International conference „Economics and management based on new technologies“ EMoNT, Врънечка баня, Р Сърбия; • член на Организационния комитет на XXI Международна научна конференция „Мениджмънт и инженеринг“ – ISCME'23, ТУ-София
доц. д-р Лиляна Русанова	<ul style="list-style-type: none"> • член на Организационния комитет на Международната научна конференция „Мехатроника, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Габрово 2023
проф. д-р Тодор Тодоров	<ul style="list-style-type: none"> • член на Организационния комитет на Международната научна конференция УНИТЕХ‘2023, Габрово

3.3. Научно-приложна и приложна дейност

Научно-приложна и приложна дейност в ТУ-Габрово се осъществяват в Университетския център за научни изследвания и технологии (УЦНИТ) и в Университетския център за информационни системи и технологии (УЦИСТ). В структурата на УЦНИТ се включват университетските научноизследователски и учебно-производствени лаборатории и центрове и Университетско издателство „Васил Априлов“, а в УЦИСТ - сектор „Информационно осигуряване“ и сектор „Техническо обслужване“.

3.3.1. Научно-приложна дейност, производство и услуги

Дейността на УЦНИТ през 2023 г. е в следните направления:

- научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, както и производство на основата на договори с външни възложители;
- производствени услуги, извършвани от Университетско издателство „Васил Априлов“;
- услуги, извършвани от университетската книжарница.

Общият обем на договорите за научноизследователските и учебно-производствените лаборатории (НИУПЛ) в ТУ-Габрово е 6450,00 лева и е представен в Таблица 3.13.

През 2023 г. е разширена стопанската дейност на лабораториите в Технологичния парк на ТУ-Габрово, като са изпълнени 13 договора с 5 фирми на обща стойност 7018 лева.

В Университетско издателство „Васил Априлов” са изработени печатни изделия и са извършени услуги на стойност 36 922,20 лв., от които 23 10,00 лв. са приходи от външни клиенти. Книжарницата има приходи от продажба на учебници, документи и копирни услуги в размер на 17 706,93 лева.

Таблица 3.13. Обем на договорите в НИУПЛ през 2023 г.

№	НИУПЛ	Ръководител	Приход, лв.
1.	НИУПЛ „Фотон”	проф. дн инж. Димитър Дичев	1866,00
2.	НИУПЛ „Изпитания на металите”	проф. дтн инж. Йордан Максимов	216,00
3.	Лаборатория „Интернет на нещата”	доц. д-р инж. Делян Генков	3000,00
4.	НИУПЛ „Инженерна екология и опазване на околната среда“	доц. д-р инж. Драгомир Василев	1368,00
ОБЩО			6450,00

3.3.2. Развитие на информационната система на ТУ-Габрово

3.3.2.1. Дейност на сектор „Информационно осигуряване” към УЦИСТ

- Дейности, свързани с разработване на програмни приложения (софтуер):

- Поддържа се и се актуализира базата данни на Университетската информационна система (УИС) във връзка с генериране на данни за студентите на ТУ-Габрово от УИС към регистъра на НАЦИД.

- Актуализирани са съществуващи програмни модули на УИС и са създадени нови програмни модули.

- Актуализирани са програмните процедури за обезпечаване и организиране на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством платформата за провеждане на онлайн срещи MS Teams.

- Актуализирани са съществуващи уеб базирани модули на УИС.

- Актуализирани са модули на подсистемата КСП за обезпечаване на целогодишно приемане на кандидатстудентски документи.

- Актуализирани са и са усъвършенствани модули на УИС във връзка с новоприети вътрешнонормативни документи в ТУ-Габрово.

- Дейности, свързани с осигуряване на работата на информационната система:

- Осигурено е съдействие на звена и сектори на ТУ-Габрово при работа и експлоатация на модулите и подсистемите на УИС, както и при работа с други информационни системи.

- Осигурено е административно обезпечаване на деловодната система и на уеб базираната система за управление на научни проекти по фонд „Научни изследвания“ на ТУ-Габрово.

- Проведено е обучение на служители за работа с модулите на УИС.

3.3.2.2. Дейност на сектор „Техническо обслужване” към УЦИСТ

През 2023 г. дейността на сектора е съсредоточена в две направления: „Техническо обслужване“ и „Интернет публикации“.

- Направление „Техническо обслужване“

Дейността на направлението е насочена към модернизирване на компютърната мрежа и повишаване на свързаността в района между учебните корпуси и Технологичния парк.

Хардуерно е осигурено провеждането на учебния процес, на научноизследователската дейност, както и на кандидатстудентската кампания през 2023 г. Софтуерно и хардуерно е обезпечено провеждането на Международната научна конференция УНИТЕХ'23 и на Студентската научна сесия.

- *Направление „Интернет публикации“*

През 2023 г. са изпълнявани основните цели и задачи на направлението – обслужване на университетските интернет страници, спомагащи дейността на ТУ-Габрово, научните изследвания, кандидатстудентския прием, развитието на академичния състав, списание „Известия на ТУ-Габрово“, Международната научна конференция УНИТЕХ'23, УНИТЕХ – избрани доклади, Електронното издателство, Сайта на възпитаниците на ТУ-Габрово, Кариерния център, Центъра за насърчаване на предприемачеството и др. Осигурени са актуална информационна среда и разпространяване на информацията в поддържаните сайтове и в социалните мрежи.

3.4. Участие на ТУ-Габрово в организации

През 2023 г. ТУ-Габрово участва в следните организации: Високотехнологичен център ЕООД (ВТЦ ЕООД); Клъстер Подемна техника ООД.

3.4.1. Високотехнологичен център ЕООД

Дейността на ВТЦ ЕООД, свързана с научно-приложна дейност, производствена дейност и предоставяне на услуги, е преустановена на 01.03.2012 година.

3.4.2. Клъстер Подемна техника ООД

През 2023 г. Клъстер Подемна техника ООД няма промени в капитала си от 100 лева, от които ТУ-Габрово има дружествен дял от 2 лева (2%).

3.5. Изводи и препоръки

- *Научноизследователската, научно-приложната и приложната дейност в ТУ-Габрово през 2023 година са организирани и реализирани в съответствие с националните и вътрешните нормативни документи.*
- *Активността на преподавателите от ТУ-Габрово при ръководство и/или участие в научноизследователски проекти е на високо ниво. Реализирани са 2 проекта по Фонд „Научни изследвания“, 2 международни проекта по рамковите програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“, 4 проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., един проект по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. и 23 проекта, финансирани целево със средства от държавния бюджет.*
- *Разширена е стопанската дейност на лабораториите в Технологичния парк на ТУ-Габрово, обединяващ научноизследователската инфраструктура на центровете за компетентност и на Центъра за върхови постижения на територията на Университета, като са изпълнени 13 договора на обща стойност 7018,00 лева. Необходимо е да се повиши използваемостта на високотехнологичното оборудване на лабораториите в Габрово Тех Парк за научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, включително чрез договори с външни възложители.*
- *Научноизследователската дейност, финансирана със средства от държавния бюджет през 2023 г. е организирана и проведена на добро ниво. Постигнатите резултати са отразени в 178 научни публикации, от които 112 са в научни списания, симпозиуми и конференции в страната и 66 - в чужбина.*
- *В резултат на изпълнение на дейности от изследователските екипи на лаборатория „Енергоспестяващи технологии за удължаване на жизнения цикъл и повишаване на експлоатационната сигурност“ с ръководител проф. д-н Йордан Максимов по различни научноизследователски проекти през 2023 г. са публикувани 51 научни*

статии и доклада, от които 10 статии в списания с IF (WoS), една - в списание с SJR и 15 - в издания, реферирани от Scopus.

- На много добро ниво е организирана и проведена Международната научна конференция УНИТЕХ'2023, по време на която в 9 секции са представени 135 доклада, от които 57 са на чуждестранни участници.
- Съвместната научна работа на преподаватели и студенти при реализиране на научноизследователски проекти е отразена в проведената Студентска научна сесия, по време на която са изнесени 92 доклада в три научни направления. Като съорганизатор и спонсор на Студентската научна сесия, наред с Габровската търговско-промишлена палата, за поредна година е привлечена Териториалната организация на Научно-техническите съюзи - Габрово.
- Публикационната дейност на академичния състав е на много добро ниво. Публикувани са 239 статии и доклада, от които 20 - в списания с импакт-фактор в Web of Science, а 99 са реферирани в Scopus. Издадени са два нови броя на списание „Известия на Технически университет – Габрово”. Необходимо е да се увеличи броят на регистрираните преподаватели от ТУ-Габрово и на въведените публикации с отворен достъп в Българския портал за отворена наука BPOS.bg, което ще създаде условия за популяризиране на научните достижения на академичния състав.
- Престиж за ТУ-Габрово е научната работа на проф. д-н Йордан Максимов и проф. д-н Галя Дунчева като гост-редактори на Специални издания (Special Issue) на списания Applied Sciences (IF 2.838) и Coatings (IF 3.4), издавани от MDPI.
- В съответствие с Вътрешните правила за финансово стимулиране на публикационната активност в Технически университет – Габрово и решения на Академичния съвет е реализирано финансово стимулиране на преподаватели за 66 публикации в издания, които са реферирани и/или индексирани в Web of Science и/или Scopus, на обща стойност 24 696,18 лева.
- Въведена е и се прилага системата за антиплагиатство Strikeplagiarism за проверка на научни публикации, дисертационни и дипломни работи, проекти, реферати и др.
- Университетското издателство „Васил Априлов” работи активно по подготовката и отпечатването на документация за кандидатстудентската кампания, рекламни материали, списание „Известия на Технически университет - Габрово”, вестник „Известник”, както и на учебници и учебни пособия, включени в Издателския план на Университета.
- Необходимо да се повиши степента на усвояване на средствата за научноизследователските проекти, финансирани целево от държавния бюджет (за 2023 г. изпълнението е 57%), в т.ч. използването им за заплащане на такси за публикуване в реферирани и индексирани издания.
- Необходимо е да се предприемат мерки за повишаване на степента на усвояване на средствата за електронно издаване и за отпечатване на учебници и учебни пособия, включени в Издателския план на Университета. За 2023 година са издадени само 8 (30,8%) от заявените и одобрени 26 броя учебници, учебни пособия и монографии.
- Във връзка с кандидатстването за реферирани на научните издания на ТУ-Габрово - „Известия на Технически университет - Габрово” и Unitech – Selected papers, в Web of Science и Scopus, е необходимо в тях да се публикуват по-голям брой и качествени научни публикации.
- Необходимо е да се повиши активността на преподавателите по отношение на регистрирането на патенти и полезни модели на научните им разработки с финансиране на процедурите в съответствие с Правилника за управление на интелектуалната собственост на ТУ-Габрово.

4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ

4.1. Състояние на академичния състав

Академичният състав на основен трудов договор (ОТД) в ТУ–Габрово, заедно с ТК–Ловеч (към 31.12.2023 г.), се състои от 136 преподаватели, от които хабилитираните преподаватели са 66 (48,5%), а нехабилитираните - 70 (51,5%) - Таблицы 4.1 и 4.2.

Сравнението на данните с предходната 2022 година показва намаление на академичния състав с осем преподаватели.

Таблица 4.1. Академичен състав

Основно звено	Проф. дн		Проф. д-р		Доц. дн		Доц. д-р		Гл. ас. д-р		Старши преподавател		Асистент д-р		Асистент/Преподавател		Общо Бр.
	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	
ФЕЕ	-	-	4	7,8	-	-	22	43,2	18	35,3	-	-	-	-	7	13,7	51
ФМУ	3	7,3	3	7,3	-	-	14	34,2	16	39,0	-	-	2	4,9	3	7,3	41
ФС			1	3,6	1	3,6	14	50,0	8	28,5	-	-	-	-	4	14,3	28
ДЕСО	1	10,0	-	-	-	-	2	20,0	-	-	3	30,0	-	-	4	40,0	10
ТУ-Габрово	4	3,1	8	6,2	1	0,8	52	40,0	42	32,3	3	2,3	2	1,5	18	13,8	130
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	1	16,7	3	50,0	-	-	-	-	2	33,3	6
ОБЩО	4	2,9	8	5,9	1	0,7	53	39,0	45	33,1	3	2,2	2	1,5	20	14,7	136

Таблица 4.2. Съотношение между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели

Основно звено	2021 г.					2022 г.					2023 г.				
	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо Бр.
	Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%	
ФЕЕ	25	49,0	26	51,0	51	25	49,0	26	51,0	51	26	51,0	25	49,0	51
ФМУ	23	51,1	22	48,9	45	22	51,2	21	48,8	43	20	48,8	21	51,2	41
ФС	16	61,5	10	38,5	26	16	57,1	12	42,9	28	16	57,1	12	42,9	28
ДЕСО	2	14,3	12	85,7	14	3	21,4	11	78,6	14	3	30,0	7	70,0	10
ТУ-Габрово	66	49,6	64	48,1	133	66	48,5	70	51,5	136	65	50,0	65	50,0	130
ТК-Ловеч	2	25,0	6	75,0	8	3	37,5	5	62,5	8	1	16,7	5	83,3	6
ОБЩО	68	48,2	73	51,8	141	69	47,9	75	52,1	144	66	48,5	70	51,5	136

4.2. Развитие на академичния състав

Кадровото развитие на академичния състав в ТУ-Габрово през 2023 г. е показано в Таблица 4.3.

През 2023 г. са обявени 5 конкурса за заемане на академичната длъжност „асистент“, 3 конкурса за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ и 3 конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“.

В резултат на проведените конкурси академичната длъжност „асистент“ е заета от двама преподаватели, академичната длъжност „главен асистент“ – от 3 преподаватели и академичната длъжност „доцент“ – от 3 преподаватели. През 2023 г. двама преподаватели са придобили образователната и научна степен „доктор“.

Таблица 4.3. Конкурси за академични длъжности и назначени преподаватели

Основно звено	Обявени конкурси, бр.					Назначени преподаватели, бр.				
	Ас.	Гл. ас.	Доц.	Проф.	Общо	Ас.	Гл. ас.	Доц.	Проф.	Общо
ФЕЕ	1	1	1	-	3	1	1	1	-	3
ФМУ	2	2	1	-	5	-	2	1	-	3
ФС	2	-	1	-	3	1	-	1	-	1
ОБЩО	5	3	3	-	11	2	3	3	-	8

4.3. Изводи и препоръки

- *Технически университет – Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и на научноизследователската дейност.*
- *Обявяването на конкурси за академични длъжности се съобразява с приоритетните области на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 година, препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на Националната агенция за оценяване и акредитация, както и с изискванията за минимален брой на състава на основните звена в ТУ-Габрово при спазване на приетите от Академичния съвет съотношения между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели.*
- *Необходимо е да се планира кадровото развитие на академичния състав в основните звена с цел осигуряване на учебния процес за всички специалности, при спазване на националните и на вътрешните нормативни документи.*

5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Международното сътрудничество в ТУ-Габрово се осъществява в съответствие с изискванията на ЗВО, *Правилника за работа по програма “Еразъм+”, Ключова дейност 1 (КД 1): Образователна мобилност в Технически университет – Габрово, Стратегията за интернационализация на Технически университет – Габрово за периода 2020 - 2030 година и Правилника за устройството и дейността на Университетски център за международни и национални програми и проекти.* Дейностите по международното сътрудничество се инициират, координират и реализират от Университетския център за международни и национални програми и проекти (УЦМНПП).

През 2023 г. дейностите в областта на международното сътрудничество са свързани с решаването на следните задачи:

- ✓ Създаване на условия за увеличаване на броя на международните и националните проекти, на които ТУ-Габрово е координатор или партньор, чрез: разпространяване на информация за отворени за кандидатстване програми и процедури; оказване на съдействие за намиране на подходящи партньори; подпомагане на попълването на документация при подаване на проектни предложения и при изпълнението на дейности по одобрените за финансиране проекти; разпространение на резултатите от проектите.
- ✓ Сключване на нови двустранни договори за сътрудничество с европейски и международни университети.
- ✓ Сключване и преподписване на междуинституционални договори по програма „Еразъм+” и разширяване на възможностите за избор за осъществяване на мобилности.

- ✓ Участие по трите ключови дейности на програмата „Еразъм+“ (образователна мобилност, сътрудничество и иновации, подкрепа за образователни политики). Създаване на условия за увеличаване на броя на мобилностите на преподаватели, докторанти и студенти.
- ✓ Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб. Изготвяне на рекламни материали и брошури и представяне на образователните и научните постижения на ТУ-Габрово в медиите. Организиране на съвместни събития с представители на бизнеса и на граждански и неправителствени организации.
- ✓ Поддържане и развитие на системата за професионално ориентиране и мониторинг на реализацията на студентите и докторантите. Популяризиране на Общността на възпитаниците на ТУ-Габрово (Алумни). Участие на ТУ-Габрово в национални дни на кариерата. Организиране на форуми за представяне на стажантски програми и за презентирание на фирми. Поддържане на обратна връзка с работодателите.
- ✓ Развитие и популяризиране на дейностите на Центъра по предприемачество чрез организиране на семинари, кръгли маси, дискусии, състезания, обмен на добри практики с цел предоставяне на възможност за споделяне на предприемачески идеи.

Дейностите за изпълнение на тези задачи са в следните *направления*:

- Участие в международни и национални образователни и научноизследователски програми.
- Двустранно сътрудничество.
- Участие в международни научни форуми, симпозиуми и конгреси.
- Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб.

5.1. Участие в международни образователни и научноизследователски програми

През 2023 г. ТУ-Габрово е участвал в разработването и реализирането на 16 проекта (Таблица 5.1), финансирани от международни и национални програми, както следва:

- четири проекта по програма „Еразъм+“;
- един проект по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014 –2021 г.;
- девет проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“;
- един проект по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“;
- един проект по програма „Хоризонт Европа“.

През 2023 г. се запазва тенденцията за активно участие на ТУ-Габрово в кандидатстването и реализирането на проекти, финансирани както от международни образователни програми, така и от национални изследователски и образователни програми. Технически университет – Габрово продължава да работи по проекти на програма „Еразъм+“, което съответства на стремежа за прилагане на интегративен подход в областта на обучението, преподаването и научните изследвания. Успешно приключи работата по изпълнението на 4 проекта, финансирани от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., за създаване на центрове за компетентност и центрове за върхови постижения и по 4 проекта по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. През месец септември 2023 г. ТУ-Габрово е включен като партньор по проект „Хоризонт Европа „Ускоряване на трансформиращата адаптация към климата за висока устойчивост в европейските планински региони“ (MountResilience).

Таблица 5.1. Международни и национални проекти

№	Програма	Проект	Тема	Продължителност
1.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани - Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни и партниращи държави	Договор № 2020-1-BG01-КА107-078265 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование между програмни и партниращи държави	01.08.2020 г. - 31.07.2023 г.
2.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани - Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	Договор № 2021-1-BG01-КА131-HEД-000003191 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	01.09.2021 г. - 31.10.2023 г..
3.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани - Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	Договор № 2023-1-BG01-КА131-HEД-000116365 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Христо Христов	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	01.06.2023 г. - 31.07.2025 г.
4.	ЕРАЗЪМ+ КД 1: Образователна мобилност за граждани - Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	Договор №2023-1-BG01-КА171-HEД-000116354 Координатор: проф. д-р Илия Железаров Контактно лице: доц. д-р Христо Христов	Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование	01.08.2023 г. - 31.07.2026 г.
5.	Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“	BGLD-2.001-0009 Контактно лице: проф. д-р Анатолий Александров	Възможност за изява на младите хора – създаване на младежки център в Габрово	20.10.2020 г. - 20.03.2024 г.
6.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M20P001-1.002-0023 Координатор: проф. д-р Райчо Иларионов	Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“	30.03.2018 г. - 30.11.2023 г.
7.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M20P001-1.002-0006-C02 Контактно лице: проф. д-р Анатолий Александров	Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска (Quasar)	01.06.2018 г. - 01.06.2023 г.

Таблица 5.1

8.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.002-0002 Контактно лице: доц. д-р Боян Карапенев	Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни (ДИГД)	30.03.2018 г. - 30.12.2023 г.
9.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.001-0008-C01 Контактно лице: проф. дн Д. Дичев	Национален център по мехатроника и чисти технологии	30.03.2018 г. - 30.12.2023 г.
10.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.013-0001 „Студентски практики – Фаза 2” Контактно лице: доц. д-р Марин Маринов	Студентски практики – фаза 2	07.02.2020 г. – м. декември 2023 г.
11.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.016-0008 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Красимир Друмев	Иновации, Наука и Образование за високо качество и съответствие към пазара на труда в Технически университет – София и Партньори (ИННОТЕХ ПРО)	14.06.2021 г.- 31.12.2023 г.
12.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.016-0022 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Модернизация на висшето образование по устойчиво използване на природните ресурси в България	15.06.2021 г.- 31.12.2023 г.
13.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.016-0019 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Емил Инджов	Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, СУ „Св. Климент Охридски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ТУ-Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния	17.06.2021 г.- 31.12.2023 г.
14.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-2.016-0028 „Модернизация на висшите училища“ Контактно лице: доц. д-р Пламен Цанков	Модернизация на висшите училища: ТУ-Варна, ТУ-София, ТУ-Габрово и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас	25.06.2021 г.- 31.12.2023 г.
15.	ОП „Иновации и конкурентоспособност“	BG16RFOP002-1.005-0229 Контактно лице: проф. д-р Ирина Александрова	Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД, чрез разработване на продуктова иновация (услуга) – Система за лазерно маркиране	27.03.2021 г. - 27.01.2024 г.

Таблица 5.1

16.	ХОРИЗОНТ ЕВРОПА	№ 101112876 Контактно лице: доц. д-р Драгомир Василев	Ускоряване на трансформиращата адаптация към климата за по-висока устойчивост в европейските планински региони (MountResilience)	01.09.2023 г. - 29.02.2028 г.
-----	-----------------	--	--	----------------------------------

5.1.1. Програма ЕРАЗЪМ+

През 2023 г. в ТУ-Габрово продължава работата по четири проекта по ключова дейност 1: „Образователна мобилност за граждани“, сектор „Висше образование“: „Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни държави“; „Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни и партниращи държави“; „Мобилност на студенти и персонал в сферата на висшето образование“.

- **Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни държави**

През 2023 г. по Договор № 2023-1-BG01-КА131-HEД-000116365 са реализирани 30 мобилности, от които 5 студентски мобилности (3 мобилности с цел обучение и 2 - с цел практика) и 25 преподавателски мобилности (8 мобилности с цел преподаване и 17 мобилности с цел обучение). Общият бюджет на реализираните мобилности е 61 285 евро, което представлява 41% от общия бюджет на проекта (149 227 евро). Броят на реализираните мобилности през 2023 г. е показан в Таблица 5.2.

Таблица 5.2. Студентска и преподавателска мобилност

Дейности	2023/2024 г. Договор №2023-1-BG01- КА131-HEД-000116365			2023/2024 г. Договор №2021-1-BG01-КА131- HEД-000003191		
	Бр. участници		Субсидия, Евро Отпусната/ Реализирана за целия проект	Бр. участници		Субсидия, Евро Отпусната/ Реализирана
	Отпуснати	Реализирани през 2023 г./за проекта		Отпуснати	Реализирани през 2023 г./за проекта	
Студентска мобилност с цел обучение	15	3/3	47 581/9504	12	3/9	35 631/23 320
Студентска мобилност с цел практика	10	2/2	28 156/3566	8	4/9	21 624/28 187
Преподавателска мобилност с цел преподаване	15	8/10	21 210/10 880	23	7/11	31 924/13 365
Мобилност на преподавателски и преподавателски състав - обучение	20	17/21	28 280/22 935	25	17/47	35 204/54 760
Организационна подкрепа	-	-	24 000/14 400	-	-	27 200/27 200
ОБЩО	60	30/36	149 227/61 285	68	31/76	151 583/146 832

След подаден междинен отчет по Договор № 2021-1-BG01-KA131-HEД-000003191 са утвърдени 68 преподавателски и студентски мобилности с общ бюджет 151 583 евро, включващ до 20% международна мобилност към държави партньори на програма „Еразъм+“. Реализирани са общо за проекта 76 преподавателски и студентски мобилности (18 студентски и 58 преподавателски) с общ бюджет 146 832 евро.

През 2023 г. по Договор № 2021-1-BG01-KA131-HEД-000003191 са реализирани общо 31 мобилности, от които 7 студентски мобилности (3 мобилности с цел обучение и 4 - с цел практика) и 24 преподавателски мобилности (7 мобилности с цел преподаване и 17 - с цел обучение). Общото изпълнение на проекта към края на 2023 г. е 97% (Таблица 5.2).

През 2023 г. по Договор № 2021-1-BG01-KA131-HEД-000003191 са реализирани 3 студентски мобилности с цел обучение - 2 студенти са се включили в програмата за двойни дипломи в Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия, като 2 студенти са приключили своето обучение през летния семестър на 2022/2023 година, а един студент е започнал обучението си през зимния семестър на академичната 2023/2024 година. Реализираните студентски и докторантски мобилности с цел практика са 4, от които една мобилност в Германия, една мобилност в Гърция, една мобилност в Латвия и една мобилност на докторант в Гърция.

През 2023 г. по Договор №2023-1-BG01-KA131-HEД-000116365 са реализирани 3 студентски мобилности с цел обучение. Трима студенти са се обучавали по програмата за двойни дипломи в Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия. Реализираните студентски и докторантски мобилности с цел практика са 2, от които една мобилност в Гърция и една мобилност на докторант в Република Чехия.

В рамките на календарната година са реализирани общо 49 мобилности на преподавателите и 12 мобилности на студенти и докторанти по двата проекта за мобилност между програмни държави.

- ***Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни и партниращи държави***

След подаден междинен отчет по Договор № 2020-1-BG01-KA107-078265 и с оглед на ситуацията в Украйна е предоговорен бюджет от 38 225 евро от първоначално утвърдения бюджет от 54 670 евро. През 2023 г. са реализирани 2 изходящи мобилности на преподаватели (една мобилност с цел преподаване и една - с цел обучение) в Молдовски технически университет и 8 входящи мобилности на преподаватели от Украинската инженерно-педагогическа академия - Харков, Технически университет - Тернопол, Украйна и Технически университет - Молдова. По този договор има 4 входящи мобилности на студенти с цел обучение от Украинската инженерно-педагогическа академия – Харков и Технически университет - Тернопол, Украйна. Добавен е нов партньор в проекта - Технически университет - Молдова поради сливане с Молдовски държавен аграрен университет (на основание на правителствено решение № 485 от 13.07.2022 г.).

- ***Входяща преподавателска и студентска мобилност по Договор №2023-1-BG01-KA131-HEД-000116365 и Договор №2021-1-BG01-KA131-HEД-000003191***

През 2023 г. са реализирани 5 входящи студентски мобилности с цел обучение на студенти от програмни страни. През учебната 2023/2024 година в ТУ-Габрово са се обучавали един студент от Университета „Намик Кемал“, Република Турция и един - от Ukrainian Engineering Pedagogics Academy, а през летния семестър на учебната 2022/2023 година - 2 студенти от Ternopil National Ivan Pul'uj Technical University, Ukraine.

Разпределението на входящите студентски мобилности по факултети е, както следва: 3 мобилности във ФЕЕ; 2 мобилности във ФМУ.

По линия на двустранното сътрудничество, 3 студенти от Алматински технологичен университет, Казахстан са се обучавали в рамките на зимния семестър във факултет „Електротехника и електроника“.

През календарната 2023 г. са реализирани 36 входящи преподавателски мобилности от програмни и партниращи страни, от които 15 са с цел преподаване и 21 - с цел обучение.

Географското разпределение на преподавателските мобилности е, както следва: Румъния – 12; Германия – 7; Република Чехия – 3; Република Турция – 2, Литва – една, Украйна – 7, Молдова – 2, Полша – 2.

Стартирането на новия програмен период 2021-2027 г. и включването на ТУ-Габрово в инициативата „Еразъм без хартия“ на Европейската комисия изискват организиране на преподписването на всички междуинституционални договори по програма „Еразъм+“ чрез въведената онлайн платформа Erasmus Dashboard. Технически университет - Габрово има 73 актуални Еразъм+ партньори. Подписани са нови междуинституционални договори с: Висш институт по мениджмънт и администрация, град Сантарем, Португалия; Университет на Западна Бохемия, град Пилзен, Република Чехия; Университет Кастамону, град Кастамону, Република Турция; Научен университет в Анкара, Република Турция; Технически университет - Истанбул, Република Турция; Технически университет – Бурса, Република Турция; Университет „Хаджи Бекташ Вели“ – Невшехир, Република Турция.

За качествено управление на програма „Еразъм+“ административното ръководство на ТУ-Габрово прилага адекватни мерки (финансови, административни и организационни), включващи:

- разпространяване на информация за отворени за кандидатстване процедури;
- оказване на съдействие за намиране на подходящи партньори;
- подпомагане на попълването на документация при подаване на проектни предложения;
- усъвършенстване и последователност в прилагането на утвърдените процедури за подбор и академично признаване на кредити, получени по време на обучение в чужбина на студенти, чрез по-активното включване на декани, зам.-декани по научноизследователска дейност и кадрови потенциал, зам.-декани по учебна дейност и преподаватели;
- увеличаване на броя на междуинституционалните договори и подобряване на географския баланс на мобилностите;
- разяснителна работа сред академичната общност: преподаватели и факултетни Еразъм+ координатори, за подобряване на администрирането на мобилностите и обратната връзка със студентите;
- добра информационна политика сред преподаватели и студенти за популяризиране на мобилностите и усъвършенстване на начина на подбор на студенти и преподаватели;
- прозрачно прилагане на *Правилника за натрупване и трансфер на кредити* и усъвършенстване на процедурите за признаване на натрупаните в чужбина кредити.

Анализът на постигнатите резултати, свързани с участието на Университета в програма „Еразъм+“, показва:

- ✓ През 2023 г. са реализирани 4 проекта, финансирани по КД 1 на програма „Еразъм+“.
- ✓ Технически университет - Габрово поддържа мрежа от партньорски университети, за да гарантира по-големи възможности за избор за реализиране на мобилности на студенти, докторанти и академичен състав. На интернет страницата на Университета е предоставена изчерпателна информация за междуинституционалните договори по програма „Еразъм+“. През 2023 г. ТУ-Габрово продължава активно да реализира инициативата „Еразъм без хартия“ на Европейската комисия, като на този етап дигитално се сключват междуинституционални споразумения и дигитално се изготвят и сключват студентските споразумения за обучение. Започна и подготовката за включване в интегралната инициатива за цифрова европейска студентска карта, валидна в целия Европейски съюз.
- ✓ Университетът за приложни науки – Шмалкалден, Германия е най-предпочитаната дестинация поради възможността за получаване на двойни дипломи. От общо 20 студентски мобилности по Договор № 2021-1-BG01-KA131-HED-000003191 са реализирани 18.

- ✓ По Договор № 2021-1-BG01-КА131-НED-000003191 и Договор № 2 023-1-BG01-КА131-НED-000116365 са реализирани две краткосрочни мобилности на докторанти.
- ✓ Броят на реализираните входящи студентски мобилности по проектите не съответстват на възможностите на ТУ-Габрово. Необходимо е да се работи за увеличаване на броя на студентските мобилности. Това е важен показател при програмната акредитация на професионалните направления в ТУ-Габрово.
- ✓ Комисиите по учебна дейност и трансфер на кредити на основните звена последователно прилагат процедурите за признаване на кредити, придобити в друго висше училище, или на кредити по сходни дисциплини от друга специалност въз основа на представена официално заверена академична справка и документ за потвърждение на периода на мобилност. Реализираните мобилности с цел обучение са приключили с пълно признаване на натрупаните кредити в партньорския университет.
- ✓ Нараства активността на преподавателите от ТУ-Габрово за участие в мобилност. Преподавателската мобилност с цел обучение е по-висока в сравнение с преподавателската мобилност с цел преподаване и при двата проекта. Това се дължи на реализирани частични периоди на обучение в онлайн среда в партньорските университети.
- ✓ Гостуващите чуждестранни преподаватели провеждат лекции и презентации в Технически университет – Габрово.
- ✓ За популяризиране на възможностите за мобилност е проведен информационен Еразъм+ ден (месец април 2023 г.). Продължава отпечатването на брошури, рекламни материали и публикации за Еразъм+ дейностите на сайта на Университета, във вестник „Известник“ и в регионални медии.
- ✓ Поддържа се пълна информация за всяка мобилност в системите на Европейската комисия – Mobility Tool и Beneficiary module. Всеки участник в програмата подава онлайн отчет след реализирана мобилност.

5.1.2. Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г.

Проектът BGLD-2.001-0009 „Възможност за изява на младите хора – създаване на младежки център в Габрово” е с координатор Община Габрово. Целта на проекта е да се създаде Младежки център в град Габрово, чрез който да се предлагат комплексни услуги, отговарящи на високи стандарти за младежка работа и същевременно на нуждите и желанията на младите хора. През 2023 г. ТУ-Габрово съдейства за предоставяне на информация за възможностите за младежко включване, кариерно ориентиране и участие в различни инициативи.

5.2. Национални оперативни програми, съфинансирани от Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие

5.2.1. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”

През 2023 г. Университетът участва като партньор в 4 проекта по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Таблица 5.1).

Успешно приключи изпълнението на 4 проекта по Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, процедури „Изграждане и развитие на центрове за компетентност” и „Изграждане и развитие на центрове за върхови постижения“, в които ТУ-Габрово участва (Таблица 5.1).

5.2.2. Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност ”

През 2023 г. ТУ-Габрово участва в изпълнението на проект „Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД, чрез разработване на продуктова иновация (услуга) - Система за лазерно маркиране“, финансиран от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”.

Броят на участниците по оперативни програми и международни проекти и справка за разходите за възнаграждения през 2023 г. са представени в *Таблица 5.3*.

5.3. Двустранно сътрудничество

През 2023 г. са реализирани дейностите, заложи в двустранните договори за сътрудничество, подписани с 49 университета от 23 страни. Подписан е един нов договор с Университет в Къркларели, Република Турция.

5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми

Участието в научни конференции, симпозиуми и работни срещи по проекти е форма за поддържане и разширяване на обмена и сътрудничеството на преподаватели и докторанти. Технически университет - Габрово насърчава чрез финансово подпомагане краткосрочни командировки за участие на преподаватели в международни конференции, симпозиуми и семинари.

През 2023 г. преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в: 5 работни срещи по проекти; една работна среща с представители на местната власт, висши училища и бизнес организации; една мобилност с цел преподаване и участие в международна студентска математическа олимпиада. Реализирани са 15 мобилности с цел преподаване (краткосрочни специализации) по проекти. На международни конференции и симпозиуми 9 преподаватели са представяли доклади. Броят на участниците и видът на събитието са отразени *Таблица 5.4*.

5.5. Участие в международни асоциации

През 2023 г. ТУ-Габрово продължава участието си в следните международни асоциации: Регионална мрежа на инженерите за развитие към ЮНЕСКО (UNESCO RENED); Европейска университетска асоциация (EUA); Асоциация на ректорите и деканите на техническите университети от страните на Балканския полуостров; Сдружение на университетите от Европа и Азия (EURAS); Европейска асоциация на националните технически съюзи (FEANI); Институт на инженерите по електротехника и електроника (IEEE).

Технически университет - Габрово е включен в Европейската мрежа от иновативни висши училища (ENIHEI) - <https://education.ec.europa.eu/bg/education-levels/higher-education/innovation-in-education/european-network-of-innovative-higher-education-institutions>, която обхваща 37 висши училища. Целта на мрежата е да се събере опит, да се споделят идеи и добри практики, за да се мобилизира секторът на висшето образование, прилагайки Европейската стратегия за университетите и новата европейска програма за иновации. Крайната цел на мрежата е да гарантира, че европейската образователна система отговаря на предизвикателствата и е в състояние да утвърди Европа като световен лидер в областта на технологичните иновации и стартиращи фирми. Технически университет - Габрово е домакин на третата годишна конференция „Изследване на ролята на висшето образование за развитие на иновациите” на ENIHEI, проведена на 5-6 октомври 2023 г.

Като участник в Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово“, ТУ-Габрово е част от Enterprise Europe Network в България през следващия програмен период 2022 –2025 г.

През месец октомври 2023 г. Министерството на иновациите и растежа подкрепи инициативата на Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово“ за създаване на Регионална Иновационна Долина, която да участва в проект на Европейската комисия „Expression of interest to become a Regional Innovation Valley”.

Таблица 5.3. Справка за разходите за възнаграждения и за броя на участниците по оперативни програми и международни проекти за 2023 г.

Проект	Брой участници			Разходи за възнаграждения, лв.		
	Граждански договори	Трудови правоотношения	ОБЩО	Граждански договори	Трудови правоотношения	ОБЩО
Международни проекти (МП)						
ЕРАЗЪМ+, № 2020-1-BG01-KA107-078265	-	6	6	-	10 212	10 212
ЕРАЗЪМ+, № 2021-1-BG01-KA131-HEH-000003191	-	10	10	-	46 502	46 502
Общо за МП	-	16	16	-	56 714	56 714
Оперативни програми (ОП)						
BG05M2OP001-2.013-0001-Студентски практики – Фаза 2	6	18	24	12 144	45 182	57 326
BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“	-	59	59	-	378 336	378 336
BG05M2OP001-1.001-0008-C01 Национален център по мехатроника и чисти технологии	-	5	5	-	45 164	45 164
BG05M2OP001-2.016-0019 МВО - Иновативното образование в хуманитарни и социални науки	-	7	7	-	4781	4781
BG05M2OP001-2.016-0022 - МВО - Модернизация на висшето образование по устойчиво използване на природните ресурси в България	-	16	16	-	9960	9960
BG05M2OP001-2.016-0028 МВО – Модернизация на висшите училища: ТУ-Варна, ТУ-София, ТУ-Габрово и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас	-	6	6	-	4062	4062
BG05M2OP001-2.016-0008 МВО –Иновации, Наука и Образование за високо качество и съответствие към пазара на труда в Технически университет – София и Партньори (ИННОТЕХ ПРО)	-	9	9	-	52 877	52 877
BG16RFOP002-1.005-0229 Повишаване на иновационната дейност в „Адтех“ ООД	-	4	4	-	10 789	10 789
Общо за ОП	6	124	130	12 144	551 151	563 295
ВСИЧКО	6	140	146	12 144	607 865	620 009
<i>Забележка:</i> Броят участници и възнагражденията по граждански договори за проект BG05M2OP001-2.013-0001 - Студентски практики – Фаза 2 са за външни лица за ТУ-Габрово.						

Таблица 5.4. Командировки на академичния състав в чужбина

Конференции		Семинари	
Наименование	Участници, брой	Наименование	Участници, брой
40 международна научна конференция „Знание без граници” (Knowledge Without Borders), град Сокобаниа, Сърбия	1	Втора работна среща на ENIHEI по проект № BG05M2OP001-1.001-0008 в гр. Копер, Словения	3
Международна конференция по електроника, инженерна физика и науки за Земята, 2023 (EEPEST 2023) в град Кавала, Гърция.	2	XVII Международна студентска математическа олимпиада за Югоизточна Европа, SEEMOUS 2023 в гр. Струга, Р Северна Македония - ръководители на студентски отбор	2
58 Международна научна конференция по информационни, комуникационни и енергийни системи и технологии – ICEST 2023 в град Ниш, Сърбия	2	Тържества по случай 58-годишнината на Университета в Ниш, Сърбия	1
		Съпровождане на електромобил от акредитиращата лаборатория при Romanian Automotive Register (R.A.R.) в Букурещ, Румъния до Габрово, България	2
Обмяна на опит на изследовател с научна степен по проект BG05M2OP001-1.001-0008, Център за върхови постижения „Национален център по мехатроника и чисти технологии“ в Университета на Западна Бохемия - Пилзен и Чешки технически университет - Прага в областта на метрологията и техническите измервания	3	Работна среща с представители на нидерландската компания ASM във връзка с възможностите за сътрудничество в областта на мехатрониката и чистите технологии в гр. Айндховен, Нидерландия	1
		Работни срещи във връзка с разширяване на възможностите за международно сътрудничество в Университет - Баня Лука, Босна и Херцеговина и в Университета в Ниш, Република Сърбия	2
		Работни срещи в Университета в Авейро, Португалия във връзка с установяване на международно сътрудничество и създаване на междуинституционални контакти по програма „Еразъм+“	2
XVI международна научна конференция „Съвременни материали 2023”, град Баня Лука, Босна и Херцеговина (пленарен доклад)	1	Мобилност с цел преподаване (краткосрочна специализация) по проект № BG05M2OP001-2.016-0008-C02, ИННОТЕХ ПРО, ОПНОИР. в Технически университет – Клуж-Напока, гр. Клуж-Напока, Румъния	10
IV международна конференция MTECH 2023 по проект № BG05M2OP001-1.002-0023 - ЦК ИМЕЕСТ в град Цавтат, Хърватия	2	Мобилност с цел преподаване (8 лекционни часа) по проект № BG05M2OP001-2.016-0022 в Университета в Крайова, гр. Крайова, Румъния	2
VIII международна научна конференция „Телекомуникации, информатика, енергетика и управление, 2023“ (ТИЕМ 2023) в град Бандърма, Република Турция	1	Мобилност с цел обучение и научно-изследователска дейност (дългосрочна специализация) по проект № BG05M2OP001-2.016-0008-C02, ОПНОИР. в Технически университет – Клуж-Напока, гр. Клуж-Напока, Румъния	2
		Мобилност с цел преподаване (краткосрочна специализация, 8 лекционни часа) по проект № BG05M2OP001-2.016-0019 в Университетски център – Питеш към Национален университет за наука и технологии „Политехника“ – Букурещ, гр. Питеш, Румъния	3
ОБЩО	12		30

5.6. Университетски кариерен център

Дейността на Университетския кариерен център (УКЦ) през 2023 г. е насочена към предоставянето на висококачествени услуги, свързани с кариерното развитие на студентите и абсолвентите, както и към преодоляване на бариерите в комуникацията между бизнеса, академичните среди и студентите.

- *Поддържане на информационен масив с данни на регистрираните в УКЦ студенти*

Поддържа се информационен масив от действащи студенти, необходим за осъществяване на студентски стажове и заемане на работни места, провеждане на презентации и посещения на фирми. Регистрирането на студентите в УКЦ се осъществява чрез посещение в УКЦ, по време на събития, организирани от УКЦ, и чрез регистрационни карти при записване в ТУ-Габрово. Регистрираните студенти периодично получават информация за студентски стажове и свободни работни места чрез информационните канали на УКЦ (сайт на УКЦ - <https://career.tugab.bg/>; Фейсбук страница на УКЦ - <https://www.facebook.com/UKCTUG/>) и в Националната платформа за кариерно ориентиране (<http://www.acorvo.eu>).

Регистрираните първокурсници през 2023 г. чрез регистрационната бланка на УКЦ, попълвана при записване на студентите в ОКС „бакалавър”, са: за ФМУ – 14 студенти; за ФЕЕ – 58 студенти; за ФС – 17 студенти.

- *Събиране на информация за реализацията на завършилите студенти*

Университетският кариерен център поддържа информационна база данни за завършващи студенти с цел мониторинг на тяхната професионална реализация. Информацията, свързана с реализацията, се събира с помощта на бланки, предоставени на завършващите обучението си студенти в деня на дипломната защита или държавния изпит (Таблицы 5.5 и 5.6). Относителният дял на випускниците с реализация е: 86% - за ОКС „професионален бакалавър”; от 79% до 99% - за ОКС „бакалавър” и от 88% до 99% - за ОКС „магистър”.

Таблица 5.5. Реализация на завършили студенти, ОКС „професионален бакалавър” и „бакалавър”

Основно звено	Дипломирани студенти		
	С реализация (Бр./%)	Без реализация (Бр./%)	Общо (Бр.)
ФЕЕ	138/79	36/21	174
ФМУ	145/99	2/1	147
ФС	62/86	8/14	72
ТК-Ловеч	19/86	3/14	22
ТУ-Габрово	345/83	48/17	393

Таблица 5.6. Реализация на завършили студенти, ОКС „магистър”

Основно звено	Дипломирани студенти		
	С реализация (Бр./%)	Без реализация (Бр./%)	Общо (Бр.)
ФЕЕ	108/92	9/8	117
ФМУ	83/99	1/1	84
ФС	73/88	10/12	83
ТУ-Габрово	264/93	20/7	284

- *Осъществяване на връзка с работодатели и потребители на кадри*

Връзките с работодатели се осъществяват чрез организиране и провеждане на презентации на фирми и организации от страната и чужбина пред студенти и преподавателски състав на ТУ-Габрово. На проведените през 2023 г. срещи представителите им са предоставяли

на студентите информация относно предстоящи стажантски програми, свободни работни позиции и кариерно насочени онлайн събития.

Информацията относно провеждането на работни срещи с работодатели своевременно е оповестявана посредством: сайта на УКЦ; Фейсбук страницата на УКЦ; уведомителни писма, изпратени по електронна поща на регистриралите се студенти; обяви на информационните табла на УКЦ във всички учебни корпуси на ТУ-Габрово.

През 2023 г. са създадени условия за участие на студенти и докторанти в:

- „Национални дни на кариерата” 2023 с участието на 30 фирми и организации: BULATSA – Държавно предприятие „Ръководство за въздушно движение“; „Електрохолд България“ ЕООД; „Подемкран“ АД; Akkodis Bulgaria; „Цератицит България” АД; „Еди Стобарт Лоджистикс България“ ЕООД; „Фесто Производство“ ЕООД; „Хитачи Енерджи България“ ЕООД; Integrated Micro-Electronics Bulgaria; Кауфланд България; „Леони България“ ЕООД; „Линамар Лайт Металс Русе“ ЕООД; „Метал Технолоджи Груп“ АД; „Милара Интернешънъл“ ООД; „Зеебургер Информатик“ ЕООД; „София Мед“ АД; „Теси“ ООД; УниПОС ООД; АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД; „Айгер Инженеринг“ ООД; „Алкомет“ АД; БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А., клон България; VOSS Automotive Bulgaria; „Еловица 1895“ АД; „Калинел“ ЕООД; „Кроношпан България“ ЕООД; „Ники“ ООД; SKF Bearings Bulgaria; Заплатамер; JobTiger;

- Дни на кариерата „ИТ, Комуникации и Аутсорсинг” с участието на 10 фирми и организации: А1; DXC Technology; P3 Bulgaria (formerly Grafisoft); „Фесто Производство“ ЕООД; „Цератицит България“ АД; Integrated Micro-Electronics Bulgaria; АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД; „М+С Хидравлик“ АД; Заплатамер; JobTiger;

- работни срещи с представители на фирми: МД „Електроник България“; „Хитачи Енерджи България“ ЕООД (организиран е ден на отворените врати, с участие на студенти от първи, трети и четвърти курс от специалности ЕСЕО и ПАЕ); „Теси“ ООД; „Цератицит България” АД; Siemens България; „Костал България Аутомотив“ ЕООД;

- онлайн представяния и събития: Национална кампания „Време е за ъпдейт“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ в Европейската година на уменията; Кариерна борса – Социални дейности, Прецизно земеделие, Мебелна индустрия, Опазване на околната среда; Кариерен семинар „Как да изберем правилния работодател и да го накараме да ни наеме”; Кариерна борса „Устойчиво управление на биологичните ресурси“; Кариерна борса, презентационно събитие и студентски клуб в ТУ-Габрово по проект „Иновации, Наука и Образование за високо качество и съответствие към пазара на труда в Технически университет - София и Партньори (ИННОТЕХ ПРО)”.

- *Обяви за работа и стаж*

Една от основните задачи на УКЦ е да предоставя информация за свободни позиции в различните фирми, сътрудничащи си с Центъра. През 2023 г. са получени и обработени обяви за свободни работни позиции на следните фирми: АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД; „Арт Он“; Rode Calitate Dienstleistungs GmbH; „Ексбит“ ООД; ЕМКО ООД; EVN България; „Хитачи Енерджи България“ ЕООД; HRS Bulgaria; „Линамар Лайт Металс Русе“ ЕООД; „М+С Хидравлик“ АД; „НИК Електроникс“ ООД; „Отрикс“ ЕООД; ПОК „Доверие“ АД; SEEBURGER България; „Силвър Стар Ритейл“ ЕАД; „Теси“ ООД; „Тева Фармасютикълс“; U.S. Embassy Sofia; „ВОСС Аутомотив България“ ЕООД.

Постъпили са обяви за стажове, конкурси и стипендии от следните компании: „Електрохолд България“ ЕООД/ЕРМ Запад; „Линамар Лайт Металс Русе“ ЕООД; АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД; „Девня Цимент“ АД; EVN България; „Хитачи Енерджи България“ ЕООД; „Интегрейт Микро-Електроникс България“ ЕООД; „МД Електроник“ ЕООД; „Ники“ ООД; НСОРБ; R&M; „Шишеджам“; „София Мед“ АД; „Теси“ ООД; „Златна Панега Цимент“ АД.

- *Общност на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни)*

В ТУ-Габрово е създадена Общност на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни), чиято основна цел е да съдейства за поддържане на връзката между

успешно завършилите студенти и ТУ-Габрово. За функционирането на Общността е създаден сайт (<http://umis.tugab.bg/real/>), в който се предоставя актуална информация за Алумни – новини и представяне на Университета на национално и международно ниво, събития и дейности в ТУ-Габрово, реализация (научна, професионална и социална) и успехи на студенти и випускници, партньори, полезни връзки, обяви и др. Създадена е база от данни за членовете на Общността на възпитаниците на ТУ-Габрово. Броят на регистрираните членове на Общността на възпитаниците на ТУ-Габрово е 3889.

5.7. Център по предприемачество

Дейността на Центъра по предприемачество е подчинена на неговата цел да генерира предприемачески умения, знания и култура и е в съответствие с *Правилника за дейността на Центъра по предприемачество* и *Стратегията за развитие на предприемачеството в Технически университет – Габрово*. Тя е в две направления: учебно-методическо; организационно и междуинституционално сътрудничество. През 2023 г. е извършено следното:

- Сформиран е екип от преподаватели за обучение по предприемачество, който е разработил учебни програми и образователно съдържание по дисциплините „Маркетинг”, „Предприемаческо управление”, „Офис приложения на телекомуникационни системи в бизнеса”, „Бизнесикономика” и „Инвестиции и иновации”. Учебните програми са разгледани и одобрени от Съвета по предприемачество. Издаден е и учебник по „Предприемачество”, посветен на 150-годишнината от рождението на един от най-големите български предприемачи – Пенчо Семов. Разработените материали се използват при организиране на краткосрочни обучителни курсове от Центъра по предприемачество при сформирани групи от студенти от различни специалности в Университета, желаещи да завършат курс по предприемачество. По предварително разработен график, през месец април и месец май 2023 г. е проведен експериментален обучителен курс, като на успешно завършилите обучението са издадени сертификати, регистрирани в създаден за тази цел дневник на Центъра по предприемачество.

- Изградена е необходимата инфраструктура със съответните технически средства за реализиране на краткосрочни обучителни курсове по предприемачество. Предстои да бъде оборудвана ретовираната сграда в Технологичния парк, която ще бъде споделено пространство за предприемачески и иновационни идеи.

- Във връзка с популяризиране на дейността на Центъра по предприемачество и подобряване на комуникационните връзки е създадена и функционира интернет страница на Центъра (<https://cpp.tugab.bg/>).

- Центърът по предприемачество участва в реализацията на международен проект „Междупоколенческият фамилен бизнес като управленски инструмент за засилване на предприемачеството”, свързан с изследването на междупоколенческите нагласи за предприемаческа активност сред студентите в различни висши училища, с координатор Русенски университет „Ангел Кънчев”.

- Представители на Центъра по предприемачество са участвали в: кръгли маса на тема „Реалности и перспективи на Българската кръгова икономика” и „Предизвикателства пред Индустрия 5.0”, организирани от Асоциацията на преподавателите по икономика и управление в индустрията на Република България. На международната научна конференция UNITECH е представен доклад на тема „Предизвикателствата пред предприемачите”.

- Проведени са срещи и разговори с представители на средни училища за възможностите за бъдещо сътрудничество в областта на обучението по предприемачество.

5.8. Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб

В рамките на 2023 г. са инициирани събития, публикации и телевизионни изяви с цел популяризиране на резултатите от реализираните проекти, както и за разпространяване на информация за постиженията на Университета. Публичното оповестяване на дейностите на

ТУ-Габрово съответства на приетата с решение на АС Концепция за информационна и рекламна дейност на Технически университет – Габрово през периода 2020 – 2023 г.

5.9. Изводи и препоръки

- *Организирането и реализирането на сътрудничеството на ТУ-Габрово с други висши училища и организации се извършват в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование и вътрешната нормативна уредба на Университета. Дейностите, свързани с поддържане на връзки с университети и чуждестранни организации, подпомагане на участието на екипи от ТУ-Габрово в международни програми на Европейската комисия и други организации, работа по двустранни международни договори, подкрепа на студенти, докторанти и преподаватели за обучението им в чужбина и осъществяване на мобилност, са приоритетни в развитието на ТУ-Габрово.*
- *Преподавателският състав участва в образователни и научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейския съюз и оперативни програми, което спомага за приобщаване на ТУ-Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство. През 2023 година ТУ-Габрово работи по 16 проекта, финансирани по програма „Еразъм+”, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ и рамкова програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“.*
- *Развитието на ефективна и последователна международна дейност на регионално и европейско ниво спомага за издигане на имиджа на ТУ-Габрово и допринася за търсенето му като надежден партньор в образователни и научноизследователски проекти.*
- *Дейността на Университета и постигнатите резултати от реализираните проекти са публично оповестени в съответствие с Концепцията за информационна и рекламна дейност на Технически университет – Габрово през периода 2020 – 2023 г, като са инициирани събития, публикации и телевизионни изяви.*
- *Университетският кариерен център изпълнява ролята на посредник между ТУ-Габрово и потребителите на кадри, като дейността му е насочена към практическата подготовка и професионалното ориентиране на студентите, както и към мониторинг на тяхната реализация.*
- *Чрез своята дейност Центърът по предприемачество създава условия за модерно и конкурентоспособно обучение на студентите в ТУ-Габрово, формиране на ключови компетентности в областта на предприемаческата активност и разпространяване на предприемаческа култура в Университета.*

6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

6.1. Акредитация

Дейностите, свързани с акредитацията в ТУ-Габрово през 2023 г., са в следните направления:

- ✓ институционална акредитация на ТУ-Габрово;
- ✓ програмна акредитация на професионални направления и докторски програми;
- ✓ следакредитационно наблюдение и контрол (САНК) на професионални направления и докторски програми;
- ✓ актуализация и приемане на нови вътрешнонормативни документи.

Планирането и организирането на дейностите, свързани с институционалната акредитация на ТУ-Габрово, се извършват от Университетската комисия за акредитация,

САНК и рейтинг. Планирането и организирането на дейностите, свързани с програмната акредитация и САНК на професионални направления и докторски програми, се извършват от факултетните комисии за акредитация, САНК и рейтинг и от работните групи към тях, които се сформират за подготовка на необходимата документация. Методическото ръководство и мониторингът на подготовката на материалите за акредитационните процедури се извършват от главния секретар на ТУ–Габрово.

6.1.1. Институционална акредитация на ТУ-Габрово

Процедурата за последваща институционална акредитация на ТУ-Габрово и акредитация на среда за провеждане на дистанционно обучение е разкрита с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 12.01.2023 г. (Протокол № 01). Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 29.06.2023 г. (Протокол № 16).

По утвърдената програма от Постоянната комисия по технически науки на НАОА и от висшето училище Експертната група посети ТУ-Габрово в периода от 18.09.2023 г. до 21.09.2023 г., проведе срещи с ръководството на Университета, с преподаватели, студенти, докторанти и представители на бизнеса. По време на посещението Експертната група се запозна с: отчетността на политиката за осигуряване на качеството; функционирането на Системата за управление на качеството; финансовата, материално-техническата и информационната осигуреност на обучението; профила, квалификацията и развитието на академичния състав; научноизследователската, приложната и публикационната дейност в ТУ-Габрово. На Експертната група са предоставени изисканите от тях допълнителни материали, нови доказателства и актуализирана информация за изпълнението на *Критериите за последваща институционална акредитация на висше училище в съответствие с ESG – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 77, ал. 4 от ЗВО.*

6.1.2. Програмна акредитация и САНК на професионални направления и докторски програми

- *Подготовка на документация и разкриване на процедури за програмна акредитация*

В съответствие със ЗВО, Правилника за дейността на НАОА и утвърдения график за акредитация и САНК в ТУ-Габрово, в НАОА е представена документация за програмна акредитация на професионално направление 5.13 Общо инженерство и за разкриване на нова докторска програма „Инженерна екология“ от ПН 5.13 Общо инженерство. Документацията е разработена в съответствие с *Критериите за програмна акредитация на професионално направление/докторски програми в съответствие с ESG - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.*

Разкрити са процедури за програмна акредитация на:

- професионално направление 5.13 Общо инженерство;
- докторски програми „Комуникационни мрежи и системи”, „Компютърни системи, комплекси и мрежи”, „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране” и „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление” от ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника;

- нова докторска програма „Инженерна екология“ от ПН 5.13 Общо инженерство.

- *Посещения на експертни групи на НАОА за програмна акредитация*

През 2023 г. в ТУ-Габрово са посрещнати експертните групи на НАОА за:

- програмна акредитация на професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника (от 18.04.2023 г. до 21.04.2023 г.);

- програмна акредитация на професионално направление 5.13 Общо инженерство и на докторска програма „Инженерна екология“ от ПН 5.13 Общо инженерство (от 13.12.2023 г. до 15.12.2023 г.);

- програмна акредитация на докторски програми „Комуникационни мрежи и системи”, „Компютърни системи, комплекси и мрежи”, „Автоматизация на инженерния труд и системи за

автоматизирано проектиране” и „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление” от ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника (проверката от експертните групи на НАОА за изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторските програми е реализирана чрез средствата на информационните и комуникационните технологии).

На експертните групи са предоставени изискваните от тях допълнителни материали, нови доказателства и актуализирана информация за изпълнението на *Критериите за програмна акредитация на професионално направление/докторски програми в съответствие с ESG - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.*

- *Следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления и докторски програми*

С цел повишаване на качеството на обучение и във връзка с решенията и заключенията на Акредитационния съвет и Постоянната комисия по технически науки (ПКТН) на НАОА, формулирани при програмната акредитация на професионални направления 5.1 Машинно инженерство, 5.6 Материали и материалознание и 3.7 Администрация и управление и на докторски програми от професионални направления 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.4 Енергетика и 5.6 Материали и материалознание, са разработени и приети от Академичния съвет програми от мерки и доклади за изпълнение на препоръките в рамките на едно-, дву-, три- и четиригодишния следакредитационен период, както следва:

- Програма от мерки за изпълнение на препоръките на Акредитационния съвет на НАОА от 09.02.2023 г. (Протокол № 3) при програмната акредитация на ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика в Технически университет – Габрово.

- Програми от мерки за изпълнение на препоръките на Акредитационния съвет на НАОА от 12.01.2023 г. (Протокол № 1) при програмната акредитация на докторски програми „Електронизация“, „Индустриална електроника“, „Квантова и оптоелектроника“, „Микроелектроника“ и „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника“ от ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика в Технически университет - Габрово.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решението на Акредитационния съвет (Протокол № 2/27.01.2022 г.) при програмната акредитация на ПН 3.7 Администрация и управление, в рамките на едногодишния и двугодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКТН от 19.04.2019 г. (Протокол № 12) при програмната акредитация на ПН 5.6 Материали и материалознание в Технически университет - Габрово, в рамките на четиригодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКТН от 31.05.2019 г. (Протокол № 15) при програмната акредитация на ПН 5.1 Машинно инженерство, в рамките на четиригодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН от 22.11.2019 г. (Протокол № 32) при програмната акредитация на докторски програми „Метрология и метрологично осигуряване“, „Технология на текстилните материали“ и „Машини и съоръжения за леката промишленост“ от ПН 5.1, в рамките на тригодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН от 20.12.2019 г. (Протокол № 37) при програмната акредитация на докторски програми „Строителна механика, съпротивление на материалите“, „Технология на машиностроенето“, „Рязане на материалите и режещи инструменти“ и „Металорежещи машини и системи“ от ПН 5.1 и на докторска програма „Материалознание и технология на машиностроителните материали“ от ПН 5.6, в рамките на тригодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН (Протоколи № 8/27.03.2020 г. и № 10/29.04.2020 г.) при програмната акредитация на докторски

програми „Машинознание и машинни елементи“, „Приложна механика“, „Теория на механизмите и машините“ и „Точно уредостроене“ от ПН 5.1, в рамките на тригодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН на НАОА (Протокол № 19/28.06.2019 г.) при програмната акредитация на докторски програми „Хидравлични и пневматични задвижващи системи“ от ПН 5.1 и „Промислена топлотехника“ от ПН 5.4, за четиригодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на препоръките, формулирани в решенията на ПКТН на НАОА (Протокол № 13/12.06.2020 г.) при програмната акредитация на докторски програми „Електромеханика“, „Електроснабдяване и електрообзавеждане“ и „Светлинна техника и източници на светлина“ от ПН 5.2, за тригодишния следакредитационен период.

Тези документи са разработени след анализ на резултатите от програмната акредитация на професионалните направления и на докторските програми на катедрени съвети на профилиращите и обучаващите катедри и на факултетни съвети на факултети „Електротехника и електроника“, „Машиностроене и уредостроене“ и „Стопански“. С цел огласяване на предприетите мерки за повишаване на качеството на обучение след акредитации, разработените програми и доклади за изпълнение на програмите от мерки са публикувани в УИС (<http://umis.tugab.bg/studenti/merkikachestvo1.php?hide=1>).

- *Приключили процедури за програмна акредитация и САНК*

През 2023 г. успешно са приключили процедурите за програмна акредитация на:

- професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника (Таблица 6.1);

- докторски програми „Микроелектроника“, „Квантова и оптоелектроника“, „Електронизация“, „Индустриална електроника“, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника“ в ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика (Таблица 6.2);

- нова докторска програма „Организация и управление на социалните дейности“ в ПН 3.4 Социални дейности (Таблица 6.2).

Приключили са и процедурите за САНК на ПН 5.6 Материали и материалознание и 5.1 Машинно инженерство със съответни решения на Акредитационния съвет на НАОА (№ 21/07.09.2023 г., № 23/26.09.2023 г.).

Таблица 6.1. Акредитирани професионални направления през 2023 год.

Професионално направление	ОКС	Дата на решението на Акр. съвет	Акр. оценка	Образователен капацитет	Срок на валидност на акредитацията
5.2 Електротехника, електроника и автоматика	Професионален бакалавър	09.02.2023 г./ Протокол № 3 на Акр. съвет на НАОА	9,26	120 студенти редовна форма на обучение	До следваща програмна акредитация на ПН 5.2 съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО
	Бакалавър			1150 студенти (650 редовна и 500 задочна форма на обучение)	
	Магистър			330 студенти (160 редовна и 170 задочна форма на обучение)	
5.3 Комуникационна и компютърна техника	Професионален бакалавър	14.12.2023 г./ Протокол № 27 на Акр. съвет на НАОА	9,23	1210 студенти - редовна и задочна форма на обучение	До следваща програмна акредитация на ПН 5.3 съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО
	Бакалавър				
	Магистър				

Таблица 6.2. Акредитирани докторски програми през 2023 год.

Професионално направление	Докторска програма	Дата на решението на Акр. съвет/ПК	Акр. оценка	Срок на валидност на акредитацията
5.2 Електротехника, електроника и автоматика	Електронизация	12.01.2023 г./ Протокол № 01 на Акр. съвет на НАОА	9,18	До следваща програмна акредитация на ПН 5.2 съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО
	Индустриална електроника		9,22	
	Квантова и оптоелектроника		8,06	
	Микроелектроника		9,04	
	Елементи и устройства на автоматика и изчислителната техника		9,21	
3.4 Социални дейности	Организация и управление на социалните дейности	20.07.2023 г./ Протокол №18 на Акр. съвет на НАОА	8,60	До следваща програмна акредитация на ПН 3.4 съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО

6.2. Система за управление на качеството

В ТУ-Габрово функционира и постоянно се подобрява Система за управление на качеството в съответствие с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Поставените цели по качеството са: утвърждаване на ТУ-Габрово като конкурентоспособен университет, предлагащ модерно обучение с гарантирано качество, съобразено с динамичните промени на пазара на труда; устойчиво развитие на ТУ-Габрово в трите ключови области - образование, научни изследвания и бизнес; съвместяване на традиции и иновации в образователния процес и научноизследователската дейност; достигане на европейските стандарти в областта на обучението на студенти и докторанти; утвърждаване и развитие на модела на бизнес-ориентираното обучение, гарантиращ успешна професионална реализация.

През 2023 г. са предприети мерки и действия за подобряване на качеството на обучение чрез регулярен мониторинг и актуализация на специалностите и учебната документация, прилагане на новаторски практики и интерактивни мултимедийни електронни средства в образователния процес, увеличаване на обема на електронните учебни материали и осигуряване на връзка с външни ресурси и бази данни, модернизиране на материално-техническа база за обучение и научни изследвания, кариерно развитие на академичния състав.

Динамиката в изменението на обстоятелствата налага СУК да се приспособява към новите реалности. Създадени са подходящи условия и е подобрена интернет базираната среда за анкетиране и прилагане на съвременни методи и технологични решения в образователния процес, увеличен е обемът на електронните учебни материали и са осигурени допълнителни връзки с външни ресурси и бази данни.

За подобряване на резултатността и ефикасността на СУК, включително и на тенденциите по отношение на удовлетвореност на клиентите и обратната информация от съответните заинтересовани страни, са приети решения за стимулиране на мотивацията и ангажираността на студентите в процеса на обучение. Външният и вътрешният мониторинг показват изпълнение на поставените цели по качеството.

Технически университет – Габрово поддържа материални, информационни и учебни ресурси за качествен учебен процес, научни изследвания и развитие на академичния състав, като осигурява финансово образователния процес, гарантира финансова стабилност без задължения към външни организации и обезпечава необходимата обща и специфична учебна

и материална база, компютърна техника, лицензирани софтуерни продукти, интернет с неограничено потребление, съвременно оборудване и апаратура в учебните, научно-изследователските и научно-производствените лаборатории, читателски места и необходимите библиотечни единици на хартиен и електронен носител в съвременна университетска библиотека.

В периода 25.10 – 27.10.2023 г. е извършен външен одит на СУК от сертифициращия орган DQS GmbH, заключението от който е, че „Системата за управление на качеството е в пълна степен ефикасна и удовлетворява изискванията на приложения стандарт. Не са идентифицирани несъответствия“. Предложението на одиторския екип на DQS е поддържане на съществуващия сертификат.

На 01.03.2023 г. от Ректора на ТУ-Габрово е утвърдена Програма (годишен план) за вътрешни одити. Обект на одити са: ръководството на ТУ-Габрово – Ректор, заместник-ректори; ръководител АСС; факултети „Електротехника и електроника“, „Машиностроене и уредостроене“ и „Стопански“; Технически колеж – Ловеч; Център по качеството на обучение; Център за международни програми и проекти; Университетски кариерен център; Университетски център за научни изследвания и технологии; Университетски център за информационни системи и технологии; Център за следдипломна квалификация; Център за електронно и дистанционно обучение; сектор „Учебна дейност“.

В съответствие с тази Програма в периода от 06.11.2023 г. до 23.11.2023 г. са направени вътрешни одити на 10 университетски звена, като не са установени несъответствия и няма коригиращи действия. Докладите от одитите със съответните препоръки за подобряване на качеството на учебния процес, като актуализиране на учебни планове, окомплектоване на учебна документация, разработване на документация за разкриване на нови специалности, обновяване на лаборатории, създаване на нови макети и стендове, както и препоръки, свързани с актуализиране на Системата за вътрешни научноизследователски проекти, засилване на разяснителната кампания относно включването на преподаватели, студенти и докторанти в международния научен обмен по Програма „Еразъм+“, участие на студенти и докторанти в научни проекти на ТУ-Габрово, са предоставени на деканите на факултетите и на директора на ТК-Ловеч.

През 2023 г. при извършените одити (външни и вътрешни) отсъстват установени несъответствия и няма коригиращи действия по Процедура ПР1 – 04.

В Университетската информационна система периодично се публикуват докладите от одитите на СУК, решенията на Акредитационния съвет и постоянните комисии на НАОА при акредитация и САНК на професионалните направления и докторските програми, както и получените сертификати.

В изпълнение на Заповед № 3-01-473 от 31.10.2022 г. на Ректора на ТУ-Габрово планово са анкетирани 366 студенти, обучавани от преподавателите, включени в заповедта за атестиране през 2023 г. Резултатите са представени на зам.-деканите на трите факултета, ДЕСО и ТК-Ловеч.

Извършени са анкетни проучвания сред действащите студенти и докторанти и сред завършващите студенти, като резултатите от тях са представени на деканите на факултетите. В *Таблица 6.3* е показан общият брой на проведените и обработени анкетни проучвания за 2023 г., разпределени, както следва: за ФМУ – 106; за ФЕЕ – 252; за ФС – 108; за ДЕСО – 75. Всички анкетни проучвания през 2023 г. са извършени изцяло с електронната система за анкетиране, което е доказателство за нейната работоспособност и ефективност.

Информацията от проведените анкетни проучвания на студентското мнение относно качеството на обучение и научните изследвания и резултатите от извършените планови и извънпланови одити периодично се анализират и съхраняват в съответствие с *Вътрешните правила за организирането на дейностите по съхраняване, опазване, обработване и справочно използване на документите в Учрежденския архив на Технически университет – Габрово.*

Таблица 6.1. Проведени анкетни проучвания от ЦКО през 2023 г.

Целева група	Брой анкетиращи
Действащи студенти: ОКС „професионален бакалавър“; ОКС „бакалавър“; ОКС „магистър“	366
Дипломирани студенти:	153
ПН 5.1 Машинно инженерство	22
ПН 5.2 Електротехника, електроника и автоматика	27
ПН 5.3 Комуникационна и компютърна техника	59
ПН 5.6 Материали и материалознание	9
ПН 5.13 Общо инженерство	23
ПН 3.4 Социални дейности	11
ПН 3.7 Администрация и управление	2
Докторанти:	22
Факултет „Машиностроене и уредостроене“	5
Факултет „Електротехника и електроника“	17
ОБЩО	541

Управлението на риска в СУК е свързано с *Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово за периода 2019-2023 година* и с политиката по качеството на Университета. Посредством прилагането му на всички равнища в СУК са постигнати желаните резултати, като са преодолени и редуцирани отрицателните рискове.

Центърът за качеството на обучение оказва перманентно съдействие при подготовката на документацията за институционална и програмна акредитация и САНК на професионални направления и докторски програми в ТУ-Габрово.

Годишните отчети за резултатите от функционирането на системата за управление на качеството в основните звена за 2023 г. са приети от факултетните съвети на факултети „Електротехника и електроника“, „Машиностроене и уредостроене“ и „Стопански“.

6.3. Вътрешнонормативни документи

В ТУ-Габрово се поддържа, актуализира и прилага вътрешнонормативна уредба, обхващаща всички етапи на жизнения цикъл на студентите и докторантите (права и задължения; прием, обучение и дипломиране; административно обслужване; участие в научноизследователска дейност; информационно и библиотечно осигуряване; кариерно развитие; практическа подготовка; студентска мобилност; допълнителна квалификация и професионално обучение), която е публично оповестена на интернет страницата на Университета (<https://www.tugab.bg/documents/normativni-dokumenti>).

За ефективно управление и функциониране на ТУ-Габрово през 2023 г. са актуализирани следните нормативни документи: *Правилник за приемане на студенти в Технически университет – Габрово*; *Правилник за признаване на придобито висше образование, образователна и научна степен „доктор“ и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет - Габрово*; *Правилника за работа по програма „Еразъм+“*, *Ключова дейност 1: Образователна мобилност в Технически университет – Габрово между програмни и партниращи страни*; *Нормативи за натовареност на академичния състав за учебните 2021-2022, 2022-2023 и 2023-2024 години.*

Приети са нови стратегически документи – *Годишни оперативни цели за развитие на Технически университет – Габрово през 2023 година*; *План за дейността на ТУ-Габрово за 2023 година.*

6.4. Изводи и препоръки

- Дейностите, свързани с институционална и програмна акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол, са извършвани в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника на Националната агенция за оценяване и акредитация, критериалните системи за последваща институционална акредитация и програмна акредитация, процедурите за следакредитационно наблюдение и контрол на НАОА и Системата за управление на качеството в ТУ-Габрово.
- Технически университет – Габрово е получил програмна акредитация на професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника на основание на общи оценки по критериите 9,26 и 9,23 и срок на валидност на акредитацията - до следваща програмна акредитация на професионалните направления съгласно Графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО. Университетът е получил и програмна акредитация за обучение в образователната и научна степен „доктор” по шест докторски програми (пет докторски програми в професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и една – в професионално направление 3.4 Социални дейности).
- Успешно са приключили процедурите в НАОА за следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание.
- Препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на НАОА се изпълняват при спазване на посочените срокове, като изпълнението им се документира чрез решения на катедрени съвети, факултетни съвети, Съвет на колежа и Академичен съвет. Разработените и приети програми и доклади за изпълнение на препоръките, формулирани при програмната акредитация на професионални направления и докторски програми, са публикувани в Университетската информационна система.
- В ТУ–Габрово успешно функционира Система за управление на качеството, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2015. Сертификатът е със срок на валидност до 18.10.2025 г.
- При реализираните през 2023 г. външни и вътрешни одити не са установени несъответствия и няма предприети коригиращи действия по Процедура ПР1 – 04. „Управление на несъответствия и коригиращи действия” на СУК.

7. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Усилията и задълженията на Административно-стопанския сектор в ТУ-Габрово през 2023 г. са насочени към:

- ✓ създаване на оптимални условия за осъществяване на основните дейности на Университета - обучение и научни изследвания;
- ✓ управление на собствеността и приходите от нея с грижата на добър стопанин;
- ✓ намаляване на разходите за електроенергия и топлоенергия, вода, материали за домакинства и поддръжка на сградния фонд;
- ✓ изграждане на съвременна материално-техническа база за учебна и научноизследователска дейност, подобряване на интериора и екстериора на сградите на ТУ-Габрово и ТК-Ловеч, както и на базите за спорт, отдых и туризъм, подобряване на енергийната ефективност на сградния фонд и университетската инфраструктура;
- ✓ контрол по изпълнението на предписанията на Регионалната здравна инспекция (РЗИ), Областна дирекция по безопасност на храните – Габрово, органите на противопожарна охрана и Дирекция „Инспекцията по труда – Габрово“.

7.1. Административна дейност

7.1.1. Обезпечаване на провеждането на процедурите по ЗДС, ЗОП

Задължения на администрацията са подготовката, организацията и провеждането на процедурите за отдаване под наем, доставка на машини, съоръжения, стоки и услуги, възлагането на строително-ремонтни дейности, продажбата на движими вещи - частна държавна собственост.

През 2023 г. в Регистъра на договорите са вписани 112 документа (договори и анекси), включващи договори за наем, абонаментно поддържане и изработка, договори за доставка на услуги, стоки и машини, договори за съвместна дейност, за строително-ремонтни работи, за сътрудничество и др.

Проведени са 40 открити процедури по смисъла на ЗОП, 5 процедура чрез публично състезание, 2 процедури чрез събиране на оферти с обяви, 8 процедури чрез договаряне без предварително обявление и 2 процедура чрез пряко договаряне. Въз основа на тях са сключени договори за доставки и услуги.

Документалната и организационната подготовка на съществена част от проведените процедури и поети ангажименти, както и последващият контрол по изпълнение на договорените текстове са задължение и отговорност на Административно-стопанския сектор.

7.1.2. Обезпечаване на дейността

През 2023 г., във връзка с дейността на ТУ-Габрово, са извършени разходи за (Таблица 7.1):

- канцеларски материали – 11 835 лева към фирма, избрана за доставчик след проведена процедура по ЗОП;

- печатни и копирни услуги – ТУ–Габрово използва базата към УЦНИТ;

- телефон и GSM услуги – 30 547 лева към фирма БТК АД, град София.

Таблица 7.1. Разходи за канцеларски материали, телефон и GSM услуги, лв.

№	Показатели	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1.	Канцеларски материали	6739	6174	11 835
2.	Телефон и GSM услуги	11 934	20 021	30 547

7.1.3. Условия на труд

Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в ТУ-Габрово се извършва съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие, с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите. Спазват се изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) и на актуалните наредби и правилници за осигуряване на безопасност и здраве.

Във връзка с ангажиментите на ТУ-Габрово по ЗЗБУТ е извършено следното:

- Оформена е и се поддържа изискващата се от нормативните актове документация, необходима за контрол по спазване на нормите и изискванията по безопасност и здраве при работа. Контролира се и изпълнението на задълженията на ръководителите и работещите.

- Осигурено е обслужване от външна служба по трудова медицина – ИКОНОМИКС-М ЕООД, гр. Севлиево.

- Успешно работи Комитетът по условия на труд, включващ в състава си представители на работодателя и на преподавателите и служителите в Университета. Проведено е обучение на членовете на Комитета по условия на труд.

- Лицата, провеждащи начален инструктаж, са преминали обучение съгласно Наредба РД-07-2.

- Преподавателите и служителите, които обслужват машини и съоръжения, притежават необходимата квалификация и правоспособност. През месец март в служба по трудова

медицина е проведено обучение на лицата, за които се изисква да притежават квалификационна група по електробезопасност.

- Съоръженията с повишена опасност, подлежащи на технически надзор, са изправни и са изпитани в срока, указан в съответните за това наредби. Осигурени са с ревизионни книги.

- В съответствие с колективния трудов договор е осигурено работно облекло на работещите в ТУ-Габрово.

- Преработен е *Планът за предотвратяване и ликвидиране на аварии в ТУ-Габрово*, като са отчетени промените в специализираното законодателство.

7.1.4. Социална политика

Социалната политика на ТУ–Габрово през 2023 г. цели изграждане на стабилно партньорство и диалог със синдикалните организации и академичната общност при решаването на трудови и социални въпроси, въвеждане на механизми за повишаване на мотивацията и трудовото възнаграждение на преподавателите и служителите в съответствие с ефективността и качеството на извършваната от тях работа, както и осигуряване на добри условия за труд, места за отдих, медицинско обслужване, сигурност и чистота. В резултат на конструктивните взаимоотношения и работа с ръководствата на трите синдикални организации на територията на ТУ–Габрово в сферата на социалната политика е извършено следното:

- Проведени са четири заседания на Комисията за социално подпомагане, като са взети решения за отпускане на парични помощи на трима служители.

- Извършени са необходимите дейности за поддържане на материалната база на почивните бази „Потока” и в село Младен, управлявани от ТУ-Габрово, с цел осигуряване на сградния фонд. През 2023 г. почивните бази са функционирали нормално.

- Осигурена е работата на студентския стол в УК6 и на кафе барче в УК1, управлявани от ТУ-Габрово.

7.1.5. Взаимодействие с институции

При изпълнение на преките си задължения административно-стопанското направление в ТУ-Габрово кореспондира компетентно и коректно с МОН, Министерството на финансите, Агенцията за енергийна ефективност, Националния статистически институт, Дирекция „Инспекцията по труда – Габрово“, ОД „Полиция“, РС „Пожарна безопасност и защита на населението“, ОД „Гражданска защита“, Областен Управител, Община Габрово и др.

7.2. Стопанска дейност

Стопанската дейност на ТУ-Габрово включва управление на собствеността и управление на разходите.

7.2.1. Управление на собствеността

7.2.1.1. Управление на собствеността, извън необходимата за учебния процес

Към 31.12.2023 г. с договори за наем са 17 обекта, собственост на ТУ-Габрово.

Приходите от наемни договори за 2023 г. са представени в *Таблица 7.2*, а приходите от нощувки в хотелската част на УК6 и в почивните бази на ТУ-Габрово - в *Таблица 7.3*.

Таблица 7.2. Приходи от наеми по договори, лв.

№	Показатели	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1.	Приходи от наеми	93 700	91 559	111 926
1.1.	Приходи от наеми на търговски обекти	35 987	31 069	45 668
1.2.	Приходи от наеми на студентски общежития	54 442	55 558	60 678
1.3.	Приходи от наеми на ведомствени жилища	3270	4932	5580

Таблица 7.3. Приходи от нощувки, лв.

№	Обект	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1.	Хотел УК6	13148	32519	59 361
2.	Студентско общежитие УК6	2234	-	13 277
3.	База „Потока”	4830	8747	5734
4.	База с. Младен			
5.	УчКЦ			

7.2.1.2. Поддържане на материалната база

Поддържането на материалната база включва дейности по основни и текущи ремонти на сградния фонд, хигиенизиране на помещения, облагородяване на прилежащите територии – паркинги и зелени площи.

През 2023 г. са извършени основни и текущи ремонти, свързани с: ремонт на покриви; отводняване от природни води на помещения, стени и основи на сгради; отстраняване на загуби при енергоносители; осветлението на сградите (Таблица 7.4).

Основните и текущите ремонти са възложени за изпълнение от външни фирми, предложили икономически най-изгодна оферта на проведените от ТУ-Габрово обществени поръчки и покани. Тези ремонти в учебните корпуси са насочени за обновяване на сградния фонд, прилежащите територии, учебните помещения и общо поддържане на материалната база. По количествени и стойностни параметри те са представени в Таблица 7.4. Текущото поддържане и обновяването на сградния фонд на ТУ-Габрово се извършват и от работниците, назначени по поддръжка, от електроинженерите, машинните инженери и майсторите научна апаратура, назначени в катедрите на Университета.

Таблица 7.4. Реконструкция и модернизация на сградния фонд

Основни и текущи ремонти	
Ремонт на учебна зала в УК1 и доставка и монтаж на мебелно обзавеждане	47 714 лв.
Доставка и монтаж на алуминиева врата в лаборатория в Центъра за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“	2000 лв.
Монтаж и изграждане на кабелно трасе и сигнално-охранителна система с видеонаблюдение на спортни игрища към УК2. Разчертаване на спортни площадки	13 617 лв.
Ремонтни дейности по възстановяване и разширяване на фотоволтаичната система на сграда на Вила 2 в Технологичния парк	16 658 лв.
СМР и вътрешно обзавеждане в кафе барче в Университетската библиотека	9200 лв.
СМР „Изграждане на фотоволтаична система 16 kW в сграда Ректорат на ТУ-Габрово“ – проектиране, доставка, монтаж и присъединяване към електроразпределителната мрежа	43 104 лв.
Целогодишно поддържане на зелените площи на ТУ-Габрово.	34 704 лв.
Ремонтни дейности в Хотел към УК6	2900 лв.
ОБЩО	169 897 лв.

През 2023 г. поддържането на хигиената в корпусите се извършва от 20 чистачки. Вложени са хигиенни материали и инвентар на обща стойност 19 587 лева (Таблица 7.6).

7.2.1.3. Опазване на собствеността

Опазването на собствеността от външни и други нерегламентирани посегателства се осъществява чрез монтираната сигнално-охранителна техника и договор за охрана чрез СОТ с фирма СОТ-ЕООД, град София. Пропускателният режим в сградите се осъществява с назначени тринадесет служители, изпълняващи длъжността портиер.

С пожароизвестителни системи (ПИС) са осигурени Университетската библиотека, учебни корпуси УК1, УК2, УК2А и УК5 и Технологичен парк – база Вили.

С цел противопожарна превенция и изпълнение на изискванията на нормативната база, с вътрешни заповеди и подписани договори, ежегодно се осигуряват надзорът на съоръженията с повишена опасност, сигурността на мълниезащитата на корпусите, изправността на електрическите уреди и електрическите контакти, годността на пожарогасителите, изправността на пожарните кранове и асансьорните уредби.

В изпълнение на чл.12 (1) на Закона за държавната собственост задължително ежегодно се застрахова застроената публична държавна собственост на ТУ-Габрово.

В сградите на ТУ-Габрово – Университетска библиотека, УК1, УК2, УК2А, УК3-каса, УК5, УК6 и Технологичен парк – база Вили, с цел опазване на имуществото, са изградени и се поддържат от служители на Университета сигнално-охранителни системи (СОС).

Сравнение на направените разходи по години и позиции е представено в *Таблица 7.5*.

7.2.2. Управление на разходите

При изразходването на средствата за административни и стопански разходи в ТУ-Габрово (*Таблица 7.6*) се спазват разпоредбите на Закона за държавния бюджет, действащото законодателство за управление на собствеността и Системата за финансово управление и контрол.

С действащите вътрешни правила и със заповеди ръководството на Университета се стреми да минимизира рисковете от разхищение на материали, енергоносители – ток и горива, на вода и телефони, като се използва икономично и ефективно ограниченият паричен ресурс.

Таблица 7.5. Разходи по опазване на собствеността, лв.

№	Показатели	2021 г.	2022 г.	2023 г.
1.	Охрана на ТУ-Габрово (охрана на учебни корпуси и сграда на общежитие към УК6)	4968 (охрана чрез СОТ)	6588 (охрана чрез СОТ)	6766 (охрана чрез СОТ)
2.	Абонамент, поддръжка и ремонт ПИС	300 лв./мес.	300 лв./мес.	300 лв./мес.
3.	Ремонт и презареждане на пожарогасители	2872	2917	3 498
4.	Годишно обслужване на вътрешни пожарни кранове, шлангове и пожарни касети	972	1020	1530
5.	Абонаментна поддръжка и ремонт на асансьорни уредби	312 лв./мес. за 5 бр. АУ	312 лв./мес. за 5 бр. АУ	348 лв./мес. за 5 бр. АУ
6.	Технически надзор на СПО	1020	1752	576
	Технически надзор на АУ	220	220	220
7.	Измерване на газови емисии, изпускани в атмосферата	1818	Няма измерване	Няма измерване
8.	Дезинфекция и дератизация – ДДД обеззаразяване на обекти:	1685	1442	2264
	- Абонаментна поддръжка			
	- Допълнителни дейности по дезинфекции			
9.	Застраховка публична държавна собственост	3354	3271	3222
10.	Абонаментно техническо обслужване на газови съоръжения	1620	1620	1781
11.	Абонаментно поддържане на зелени прилежащи площи	30 216	26 680	34 704

Таблица 7.6. Справка за разходите, лв.

Вид на разхода	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Електрическа енергия	144 263	177 198	211 022
Гориво за отопление: природен газ	141 998	237 570	240 385
Вода	18 078	23 577	25 422
Телефонни разходи	11 934	20 021	30 597
Хигиенни, почистващи препарати и консумативи	10 231	16 760	19 587
Пране бельо – хотел и почивни бази	1912	4804	5041

8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

Изпълнението на бюджета на Технически университет – Габрово през 2023 г. се осъществява чрез изпълнението на бюджета на УЦНИТ и бюджета на първостепенния разпоредител – ТУ-Габрово.

Отчетът за изпълнение на бюджета към 31.12.2023 г. включва:

- ✓ Сборен отчет за касовото изпълнение на бюджета на ТУ-Габрово.
- ✓ Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз.
- ✓ Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства.
- ✓ Отчет за касовото изпълнение на сметките за чужди средства.

8.1. Изпълнение на приходната част на бюджета

Приходната част на бюджета е изпълнена в размер на 10 968 597,00 лева.

Изпълнението на собствените приходи е в размер на 2 660 307,00 лева. Приходите от такси на студенти и докторанти за обучение са в размер на 2 181 005,00 лева, приходите от наеми на имущество са в размер на 119 18,00 лева, приходите от такси на Центъра за следдипломна квалификация са в размер на 203 526,00 лева. Относителният дял на собствените приходи в общия обем на приходите към месец декември 2023 г. е 24,3%.

През 2023 г. са получени трансфери от: МОН в размер на 8 957 989,00 лева, в т.ч. трансфери за поети осигурителни вноски и данъци – 3 134 148,00 лева, отчетени в §§ 3230 „Получени от държавните висши училища трансфери от ДБ (+)“; ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и Лесотехнически университет в размер на 6527,00 лв. за съвместно обучение на студенти, отчетени в §§ 6101 „Трансфери между бюджети - получени трансфери (+)“; МОН в размер на 11 480,00 лева по ПМС 103/1993 г. за провеждане на квалификационни курсове, педагогически и езикови практики, отчетени в §§ 6101 „Трансфери между бюджети – получени трансфери (+)“; МОН в размер на 5000,00 лв. за изпълнение на Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“, отчетени в §§ 6101 „Трансфери между бюджети – получени трансфери (+)“; МОН в размер на 15 173,00 лв., съгласно РМС № 495/20.07.23 г. „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“, отчетени в §§ 6101 „Трансфери между бюджети – получени трансфери (+)“.

Възстановени са трансфери в бюджета на ТУ-Габрово от финансирани проекти в размер на 3369,00 лева, отчетени по §§ 6201. Предоставени са трансфери за финансиране на дейности по проекти на ЕС в размер на (-) 691 248,00 лева, отчетени по §§ 62-02.

Относителният дял на субсидията и трансферите в общия обем на приходите за 2023 г. е 75,7%.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от ЕС в размер на - (-) 109 948,00 лева;
- суми по разчети между бюджети, сметки и фондове за поети осигурителни вноски и данъци в размер на - (-) 125 241,00 лева;
- друго финансиране, отчетено по § 93 00, в размер на (-) 1358,00 лева;
- наличности на средства по банкови левови и валутни сметки в началото на годината в размер на 3 144 442,00 лева;
- наличности на средства по банкови левови и валутни сметки в края на периода в размер на (-) 2 135 484,00 лева.

8.2. Изпълнение на разходната част на бюджета

За финансиране на дейността на Университета и неговия разпоредител с бюджет УЦНИТ през 2023 г. са изразходвани общо 11 741 008 лева. Разпределението по групи разходи е, както следва:

- Разходи за персонал – 7 984 695,00 лева.
- Разходи за задължителни осигурителни вноски, дължими от работодателя – 1 298 725,00 лева.
- Разходи за издръжка – 1 211 562,00 лева.
- Разходи за стипендии на студенти и докторанти – 1 016 473,00 лева.
- Разходи за основен ремонт и придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи – 144 814,00 лева.
- Други разходи (платени данъци и такси и членски внос) – 84 739,00 лева.

Най-голям относителен дял в общия обем на разходите към месец декември 2023 г. имат разходите за персонал – 68%, разходите за задължителни осигурителни вноски от работодателя – 11,1%, разходите за издръжка – 10,3%. и разходите за стипендии – 8,9%.

През 2023 г. разходите за Студентския съвет на ТУ-Габрово са в размер на 8635,00 лева, което представлява 40,75% от утвърдения с бюджета за 2023 г. 1% от събраните такси за обучение.

Изпълнението на разходите по утвърдения лимит за представителни разходи на Ректора е в размер на 23 721,00 лева, което представлява 94,9% от утвърдения с бюджета за 2023 г. лимит на представителни разходи – 25 000,00 лева.

Посочените разходи в отчета за касовото изпълнение на бюджета са обезпечили дейността на Университета при следните натурални показатели:

- Средна щатна численост на персонала – 265 бройки.
- Средно приравнен брой студенти в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 2506.
- Брой леглодни в студентските общежития в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 31 377.
- Брой хранодни в студентските столове в ТУ-Габрово – 3111.

Разпределението на разходите по функции е, както следва:

- Функция „Общи държавни служби“, група В „Наука“ – 29 457,00 лева
- Функция „Образование“ – 11 711 551 лева.

8.3. Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

Към 31.12.2023 г. в ТУ-Габрово се изпълняват 8 проекта, финансирани от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

8.3.1. Приходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

Приходната част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на ЕС се формира от получени трансфери от Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен

растеж“ за финансиране на дейностите по изпълнение на отделните проекти, предоставени от партньори средства по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ и заемообразно предоставени средства от бюджета на ТУ-Габрово. Приходите са в размер на 2 109 866,00 лева, разпределени, както следва:

- 8931,00 лв., отчетени в §§ 4743, получени чрез нефинансови предприятия текущи трансфери от КФП по международни и други програми;
- 1 409 392,00 лева, отчетени в §§ 6300 „Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)“;
- 691 543,00 лева – отчетени в §§ 6200 „Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)“.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от ЕС в размер на 217 570,00 лева.

8.3.2. Разходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

За финансиране на дейностите по изпълнението на проектите са изразходвани средства в размер на 2 327 436,00 лева. Тяхното разпределение по видове разходи е, както следва:

- Персонал – 533 226,00 лева.
- Задължителни осигурителни вноски за сметка на работодателя – 57 812,00 лева.
- Издръжка – 433 294,00 лева.
- Разходи за платени данъци, такси и административни санкции -1078,00 лева.
- Разходи за стипендии – 115 200,00 лева.
- Разходи за текущи трансфери за домакинства от средства на Европейския съюз – 105 361,00 лева.
- Разходи за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи – 1 081 465,00 лева.

Най-голям относителен дял от общия обем на разходите имат разходите за придобиване на дълготрайни активи – 46,5%, разходите за възнаграждения – 22,9% и разходите за стипендии – 18,6%.

8.4. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

Към 31.12.2023 г. е изготвен отделен отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства.

За периода 01.01.2023 г. – 30.12.2023 г. в ТУ-Габрово са изпълнявани 6 проекта, финансирани от ЕС.

8.4.1. Приходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

Приходите са разпределени, както следва:

- Получени средства от партньори от чужбина в размер на 126 534,00 лв., отчетени в §§ 46 30 „Текущи помощи и дарения от други държави“.
- Получени трансфери в размер на 370 390,00 лв., отчетени в §§ 6300 Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето) .
- Възстановени средства, предоставени от бюджета на ТУ-Габрово, в размер на 9527,00 лв., отчетени в §§ 6200 Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето).

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от ЕС в размер на (-) 107 622 лева.

8.4.2. Разходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

За финансиране на дейностите по изпълнението на проектите са изразходвани средства в размер на 379 775,00 лева. Тяхното разпределение по видове разходи е, както следва:

- Персонал – 51 954,00 лева.
- Разходи за задължителни осигурителни вноски от работодателя – 4910,00 лева.
- Текуща издръжка – 28 372,00 лева.
- Трансфери от средства на ЕС – 294 539,00 лева.

Най-голям относителен дял в общия обем на разходите имат разходите за предоставени трансфери за партньори – 77,6%.

8.5. Отчет за касовото изпълнение на сметките за чужди средства

През периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. са събрани средства за гаранции и депозити в размер на 86 068,00 лева и са възстановени средства от събрани гаранции и депозити в размер на 95 529,00 лева.

Наличните средства по банковата набирателна сметка в ТУ-Габрово в началото на периода са 40 117,00 лева, а в края на периода - 30 656,00 лева

При изпълнението на бюджета към 31.12.2023 г. са спазвани принципите за законосъобразност, ефективност и ефикасност, регламентирани в Закона за публичните финанси и Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор. От отчетните резултати и направения анализ към отчета се вижда, че политиката на ръководството за финансово управление на Университета е правилна, ефективна и законосъобразна.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите, постигнати през 2023 г., са положителни и отговарят на основните задачи, заложи в Мандатната програма на ръководството на Технически университет – Габрово за периода 2019 – 2023 година.

- *Учебната дейност е организирана и проведена в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет – Габрово, Правилника за организация на учебната дейност, Правилника за натрупване и трансфер на кредити, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово и решенията на Академичния съвет.*
- *Организирана е и е проведена целогодишна кандидатстудентска кампания, в резултат на което държавният план-прием на студенти е изпълнен 99,5% за ОКС „бакалавър“, 69% за ОКС „професионален бакалавър“ и 80,9% за ОКС „магистър“. Приети са и 115 студенти в ОКС „магистър“ в платена форма на обучение.*
- *Бизнес-ориентираното обучение се утвърди като ефективна форма за организация на учебния процес, която съчетава теоретично обучение в Университета и практическо обучение във фирмите, гарантира успешна реализация на студентите и намира подкрепа сред работодателите в страната. През учебната 2022/2023 година 397 студенти от факултети „Машиностроене и уредостроене“, „Електротехника и електроника“ и „Стопански“ се обучават при тази форма на организация на учебния процес.*
- *Разкрита е нова специалност „Софтуерно и компютърно инженерство“, ОКС „магистър“, редовна и задочна форма на обучение, в професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника. Приета е нова учебна документация, включваща квалификационна характеристика, учебни планове и учебни програми.*
- *Във връзка с изпълнението на проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ преподаватели от ТУ-Габрово са*

- участвали в обучението по три хибридни магистърски специалности: „Повърхностно обработване на инженерни материали (Surface Engineering)” (съвместно обучение с ТУ-София); „Социални иновации и социални политики“ (съвместно обучение с Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий); „Мебелна индустрия 4.0“ (съвместно обучение с Лесотехническият университет).
- В съответствие с Правилника за организация на учебната дейност и Методическите указания за учебна документация в ТУ-Габрово са актуализирани учебните планове на специалности: „Комуникационни технологии и киберсигурност“ и „Публична администрация“ в ОКС „бакалавър“; „Опазване на околната среда и устойчиво развитие“, ОКС „магистър“. Актуализиран е и Груповият учебен план за подготовка на докторанти в Технически университет – Габрово.
 - Активността на преподавателите от ТУ–Габрово при ръководство и/или участие в национални и международни научноизследователски проекти е на високо ниво. Реализирани са: два проекта по Фонд „Научни изследвания“; четири проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.; един проект по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.; два международни научноизследователски проекта по програми „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа-
 - Научните изследвания, финансирани със средства от държавния бюджет, са организирани и проведени в съответствие с изискванията на Министерството на образованието и науката. Реализирани са 23 научноизследователски проекта, резултатите от които са отразени в 178 научни публикации, от които 112 - в научни списания, симпозиуми и конференции в страната и 66 - в чужбина. Съвместната научна работа на преподаватели, студенти и докторанти при реализиране на тези проекти е отразена в Студентската научна сесия, по време на която са изнесени 92 доклада в три научни направления.
 - Публикационната дейност на академичния състав е на много добро ниво. Публикувани са 239 статии и доклада, от които 20 са в списания с импакт-фактор в Web of Science, а 99 са реферирани в Scopus. Издадени са два нови броя на списание „Известия на Технически университет Габрово“. Необходимо е да се повиши активността на преподавателите по отношение на регистрирането на патенти и полезни модели на научните им разработки с финансиране на процедурите в съответствие с Правилника за управление на интелектуалната собственост на ТУ–Габрово.
 - Разширена е дейността на лабораториите в Технологичния парк на ТУ-Габрово, като са изпълнени 13 договора за стопанска дейност с фирми. Необходимо е да се повиши използваемостта на високотехнологичното оборудване за научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, включително чрез съвместни договори с бизнеса и договори с външни възложители.
 - На много добро ниво протече Международната научна конференция УНИТЕХ’2023, по време на която в 9 секции са представени 135 доклада, от които 57 са на чуждестранни участници.
 - В съответствие с Вътрешните правила за финансово стимулиране на публикационната активност в Технически университет – Габрово и решения на Академичния съвет е реализирано финансово стимулиране на преподаватели за 66 публикации в издания, които са реферирани и/или индексирани в Web of Science и/или Scopus.
 - Технически университет – Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и научноизследователската дейност.

- *В Технически университет – Габрово са осигурени условия за развитие на академичния състав в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово. През 2023 г. двама преподаватели успешно са защитили дисертации за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, 3 преподаватели са придобили академичната длъжност „доцент”, 3 преподаватели - академичната длъжност „главен асистент “ и 2 преподаватели - академичната длъжност „асистент“.*
- *Условия за приобщаване на ТУ-Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство създава участието на преподавателския състав в образователни и научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейския съюз и по оперативни програми. През 2023 г. са реализирани 16 проекта, финансирани по програма „Еразъм+”, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ и програма „Хоризонт Европа“.*
- *Успешно се развива сътрудничеството с висшите училища, с които ТУ-Габрово е в договорни отношения, като се съчетава с възможностите, предоставяни от програмите на Европейския съюз. Университетът има 73 актуални Еразъм+ партньори. Включен е в Европейската мрежа от иновативни висши училища и като асоцииран партньор в консорциум за представяне на Enterprise Europe Network в България през следващия програмен период (2022 – 2025 г.).*
- *Материално-техническата база за учебния процес и научните изследвания непрекъснато се развива и обогатява със специализирано оборудване, компютърна и измервателна техника. Непрекъснато се усъвършенства и информационната база за обучение и изследователска дейност. Университетската библиотека се развива като съвременна институция с модерна информационна система. Университетската компютърна мрежа и Университетската информационна система гарантират качествено изпълнение на дейностите в образователната и научноизследователската сфера.*
- *Създадени са условия за провеждане на електронно и дистанционно обучение с участие на всички студенти и преподаватели на ТУ-Габрово посредством официалната платформа за електронно и дистанционно обучение DMoodle и платформата за провеждане на онлайн срещи Microsoft Teams.*
- *Приети са нови стратегически документи и са актуализирани основни вътрешни нормативни документи, необходими за ефективното управление и функциониране на ТУ-Габрово.*
- *Дейностите, свързани с акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол на Университета, професионални направления и докторски програми, са извършвани в съответствие с критериалните системи на НАОА, при спазване на Закона за висшето образование и Правилника за дейността на Националната агенция за оценяване и акредитация.*
- *Успешно са приключили процедурите за: програмна акредитация на професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника; програмна акредитация на 5 докторски програми във факултет „Електротехника и електроника” и на една докторска програма във факултет „Стопански”; САНК на професионални направления 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание.*
- *В ТУ-Габрово успешно функционира и се усъвършенства Системата за управление на качеството, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2015 до 18.10.2025 година.*